Joana Postilhão

IOANA POSTELNICU

●

BOGDANA

Coperta de : *Done Stan*

Toate drepturile rezervate Editurii Minerva.

IOANA POSTELNICU

BOGDANA

ROMAN

În loc de postfață :
SILUETE FEMENINE — IOANA POSTELNICU
de
E. LOVINESCU

EDITURA MINERVA
București-1979

În memoria criticului E. Lovinescu.

Capitolul I

Se strînse înfrigurată în ea. Tremura sub rochia de casă lucioasă, ca și cînd n-ar fi fost în miezul primăverii. Urmărea cu ochii rotunzi strada, atît cît o putea zări, cuprinsă între brațele lungi ale zidului ce împrejmuia grădina. Își apropie obrajii de fereastră, pînă ce ei întîlniră geamul răcoros. Tresări. În spate se afla odaia cufundată în umbră, cu tivul mobilelor difuzat în întunerec. Cunoștea precis unde și cum era așezat fiecare obiect în încăpere, și neclintirea lor de atîția ani n-ar fi putut-o uita niciodată. O imagine înfiptă în creierul ei, un tipar fără putință de transformare. Răsuci zăvorul și deschise fereastra larg. Printre aripile ei primitoare își aplecă trupul în jos cît mai mult peste pervaz, cu o ciudată dorință de fugă... Pe urmă, cu o răsucire dureroasă și prietenă, se întoarse la măsuța pe care se odihnea albumul cu fotografii. Căută din nou în el, răsfoindu-i paginile, a cîta oară?... Căută o poză așa cum arăta ea, în clipa asta, dar băgă de seamă că nu găsește. O luă de la capăt fără a se putea hotărî asupra nici uneia... Înainte de clipa asta, fusese mulțumită de felul în care arăta ea în fotografiile înșirate în album. E adevărat, nu le privise așa cum le privea acum cînd căuta între ele o poză în care „ea" întreagă, să fie frumoasă. Acum toate o nemulțumeau.

Se opri asupra uneia în care sta rezemată cu mîinile pe spătarul unui scaun. Ținea capul ușor dat pe spate

și părul tuns ca la paj, cădea în valuri mari. Poza i-ar fi plăcut de asemenea și zîmbetul și expresia ochilor. În special expresia ochilor îi plăcea... Și gîtul... Coborî privirile, fluturîndu-le pe volanele ondulate ale rochiei. Nemulțumirea o cuprinse din nou. Nu... Nu... se împotrivi. Fotografia era prea veche... nu se mai purtau volane... Cît de mîndră fusese de rochie, pe vremea cînd se fotografiase. Acum băga de seamă că rochia era boțită. O adusese la fotograf învelită în hîrtie și pe semne se încreținse sub apăsarea brațului.

Era fotografia ei cea mai bună și iată acum o nemulțumea cu totul. Dezlipi poza. Se uită încă o dată la ea, atent. N-avea importanță, își spuse căutînd să risipească nemulțumirea. „El" nu dorea să-i vadă decît chipul, ochii... Așa-i spunea... Nu se va uita în jos la rochie și chiar dacă o va face, nu va băga de seamă. Apropie cartonașul subțire și se examină din nou cu atenție. De sub volane, piciorul, ieșea întors într-o poziție forțată de repaus. Piciorul pe care-l socotise ea partea cea mai frumoasă a trupului înainta de sub tivul volanului ca un băț, ca o proteză încălțată într-un pantof de duzină. Tocul sta pornit spre spate, așezat parcă acolo ca să caște arcul tălpii. Unghiul ce-l forma cu el sta obtuz și amenința să se dubleze. Nu putea trimite poza pe care pînă în clipa asta o socotise cea mai reușită dintre toate cîte le făcuse de-a lungul anilor. Atunci care ? Dacă asta nu era bună, cu atît mai mult celelalte răspîndite în album, făcute la întîmplare.

Trebuia să se hotărască asupra uneia, și cît mai repede. Se întoarse și rotind ochii zări cadra din perete. Se îndreptă spre ea, apropiindu-și fața de ramă. Da. Era o fotografie reușită... Obrajii colorați cu roz și genele în arcuri ușoare bine aranjate cu vîrful peniței. Dar cum avea să trimită o fotografie mare, înrămată ?!... Nu, nu era prudent și ce ar gîndi despre ea.

Mai răsfoi o dată albumul și își aminti de o casetă cu fotografii mărunte și vechi. O nesiguranță ciudată o îndemna să-și caute chipul de demult nu cel de acum și descoperi cîteva cartonașe, pe care le strînse. Luă alte două-trei poze din album și le așeză alături de poza cu rochia încreținită. Acum le privi pe toate, deodată. De la

una ar fi luat capul să-l așeze pe trupul alteia, înșurubînd brațele de la o a treia.

Era profund necăjită și nu mai știa dacă nu cumva trebuia să fie mai nemulțumită de ea în viață, așa cum era. Fără îndoială, ea era urîtă și rău făcută ca să arate așa ca în cartonașele înșirate pe masă ca într-o pasență bizară. Se îndreptă spre oglindă. În apa lucie luminată de becul de deasupra se văzu ca întotdeauna cu același zîmbet luminos, cu aceiași ochi stranii deschiși cu mirare, parcă in acea clipă asupra lumii, cu sprîncenele desfăcute spre tîmple, cu fruntea limpede. O nemulțumire încercă să mijească, pe care Bogdana o respinse ușor. Palidă... prea palidă... și totuși... de ce nu sînt acolo așa și brațele și picioarele... și tot ?

Reveni la masă înfrigurată. Va trebui să se hotărască, ca el să nu aștepte. Simțea balanța oscilînd nesigură în ea, mai nesigur ca înainte, în vreme ce orînduia pe masă fotografiile și în sfîrșit, cu un gest repede și hotărît le strînse brusc, strecurîndu-le în plic. Lipi marginea în grabă cu teama de a nu se răzgîndi. Apucă un stilou și rămase cu el în mînă, nemișcată. Trebuia să scrie numele lui pe plic... Da... Dar parcă-i fugise din minte... Parcă literele, silabele ce-l alcătuiau s-au schimbat între ele, ca într-un rebus complicat. Doamne, șopti, înecată de emoția gestului făcut, de înfrigurarea celui ce avea să-l facă : acela de a-i scrie numele pe plic și a-l trimite lui. Deschise cartea de telefon, căută numele, adresa... Da... Era același, așa cum îl știa lipit în ea, mare, întreg, strecurat într-însa ca un fir de apă într-un nisip, lipit pe creierul ei, pe ființa ei, revenit în conștiința ei ca prundișul de sub o maree. Așeză vîrful stiloului pe plic și scrise tremurat și nesigur numele Amaru. Era îmbujorată, și inima-i bătea... bătea ca și cînd nu ar fi scris un nume și o adresă, ci o fierbinte scrisoare de dragoste. Se rezemă cu spinarea de fotoliu. Respiră des, parcă ar fi alergat. Seara era înaintată... Prin fereastra deschisă intra răcoarea nopții. Strada era pustie, nu se auzea nimic afară. Lumea parcă murise, numai ea trăia în odaia invadată de lumina dulce a veiozei, ea și taina ei, care o umplea de fericire.

Telefonul sună strident și ajunse la urechea ei ascuțit parcă un burghiu de foc și-ar fi făcut drum în văzduh.

Se repezi spre aparat, ridică receptorul sugrumîndu-i apelul. Îl așează la ureche în vreme ce inima își spori bătăile, ca un ciocan vătuit ascuns în trup. Izbiturile lui se înmulțeau repercutate în ființa întreagă. Se temea să nu audă și cel ce o chemase, vîltoarea ce o cuprinse. Depărtă receptorul de tîmpla sub care sîngele se zbătea vijelios.

— Jeanne, Jeanne... curse pe fir o chemare tainică și aprinsă. Tu ești ?

Numele rostit atît de fierbinte, îi topi ființa. Se lăsă greu pe scaun.

— Da, eu — șopti.

— Jeanne... Jeanne... Îmi trimiți azi ? De cînd aștept...

Glasul cerea blînd, cald, cum cere un om însetat o cupă cu apă răcoritoare.

În ea se rupeau toate împotrivirile. Nu mai putea spune nu. Cum de nu-i împlinise dorința de atîta vreme ?

— Le-am pus în plic, spuse, vorbind și ea tainic. Trimite după ele.

Auzi un oftat adînc, cald, care ajunse la ea, se încolăci în melcul urechii și fugi după sfîrcul ei, în jos, spre gît. Fiorul se răspîndi pe spatele întreg ca o rețea fină, ca o încîlcire de fire reci și subțiri lipite pe piele. Se încordă dureros, forțînd timpanul să cuprindă și cea mai infimă vibrație, lipind urechea adînc pe receptor, să nu piardă nimic din cele ce curgeau spre ea de dincolo, din capătul celălalt al firului. Se aplecă peste pîlnie și șopti :

— Val.

— Da, Jeanne...

— Mi-e teamă...

— De ce... spune de ce ?

Bogdana se opri. Respirația n-o mai ajuta, tăiată scurt din pieptul muncit.

— Spune Jeanne... Spune scumpa mea...

Numele pe care el i-l dăruise, o înfioră. Îi spunea Jeanne. Îl rostea într-un anumit fel, care o umplea de o dulce stare.

— Mi-e teamă că n-am să-ți plac... Nu vrei să mai amînăm cîteva zile ? Mă tem că ceva din mine, din înfățișarea mea, nu va fi așa după cum gîndești tu... Cum dorești tu să arăt. Poate că nu intru cu totul în tiparul pe care l-ai alcătuit pentru mine, și atunci ce mă fac ?

— Jeanne, reluă vocea, încet, cald ca un șuier fierbinte. Tu nu poți fi decît așa cum ești... Știu bine, simt că ești întocmai cum vreau eu, cum mi-am dorit eu să întîlnesc pe cineva... Nu-ți fie teamă.

Îl imaginâ pe Val șezînd în fotoliul din casa lui, aplecat deasupra pîlniei... Nu, deasupra urechii ei, căci urechea ei era acolo și într-însa picura el cuvinte calde, vibrante, ca un balsam prețios căzut picătură cu picătură în trup. Ca de atîtea ori glasul o învălui în modulatiile lui alintînd-o ca într-un leagăn. Se împotrivea acum fără voință. Nu mai găsea nici o fărîmă într-însa. Sta cu receptorul lipit de tîmplă, cu gura asupra capsulei de ebonit. Părea că prin ea trece răsuflarea lui umezindu-i buzele, aburindu-i părul de lîngă ureche, cuvintele trecînd pe obrazul ei ca o boare nevăzută.

Niciodată nu-i venea să creadă că între ea și el se întinde un fir lung și nesfîrșit, strecurat pe sub clădiri, pe sub străzi. O rîmă uriașă purtătoare de cuvinte. Nu... Nu și-l putea închipui în vreun fel. Înalt sau scund voinic sau delicat. Nu... el nu era decît voce... Atît... Aflată foarte aproape... Undeva, vîrîtă sub pîlnie, sub fundul aparatului... Poate sub măsuță... Poate pulverizată în văzduh... Dar nu departe. Mai curînd în ea, decît la capătul celălalt al orașului.

Se aplecă asupra microfonului și șopti ușor, ca într-o amorțeală.

— Dar și tu Val... Nu-i așa că-mi trimiți și tu?

— Desigur, desigur, se precipită vocea, exultînd de o bucurie fără seamăn. Îți mulțumesc, iubito.

Ultimele cuvinte se revărsară asupra ei ca un șuvoi de lavă care o ardea dar o și împrospăta, căci ritmul inimii ei cînta în piept o muzică ascunsă.

— Bine... Bine... atunci aștept, a șoptit în urechea lui lipită aproape de buzele ei fierbinți, cu toate că între ei se afla firul telefonului.

Așeză receptorul în furcă. Se ridică încet din fotoliu ca și cînd pînă atunci ar fi fost aplecată peste o fîntînă, în apa căreia s-ar fi căutat pe ea însăși, ameținând. Se îndreptă spre dormitor, cu spatele apăsat de o povară grea, cu picioarele dureroase, tîrîte cu greutate pe parchet. Întinsă pe pat dreaptă și rigidă, cu coatele lipite

de trup, simți tremurul ce o cuprinse cum se potolește, fără însă să dispară. La început el se strînse, bulă de aer într-un tub de apă după agitare. Se mai clătină de cîteva ori, căutînd echilibru, fugind după vechea așezare și găsind-o, se stabili în ea cu un imens gol.

Capitolul II

Simțise golul într-însa dintotdeauna. Fără îndoială de cînd venise pe lume. O însoțea pretutindeni. Nu-și putea imagina că ar putea trăi fără senzația de pustiu ce o stăpînea. Își simțea trupul ca un trunchi găunos, ca o peșteră mare, goală și întunecoasă în care se întîlneau toate vînturile. Întinsă pe pat, cu zvîcnetele lăsate în ființa ei de convorbirea cu Val Amaru, încercă să se aplece peste trecut, readucîndu-și în conștiință întîmplări mici, dar cu semnificații grele, puncte de goblen în tapiseria vieții ei.

Descoperise prezența golului din ea într-o zi pe neașteptate, ca o lumină ascunsă, de peste care ai tras brusc perdeaua ce o acoperea. Încerca să-și reamintească limpede clipa aceea. Cînd a fost oare ? Cînd s-a spart limita dintre subconștient și conștient ? Cînd s-a înfiltrat în terenul nisipos al sensibilității ei, vinișoarele subțiri și rezistente ale păienjenișului ascuns și dureros ? A fost cald sau frig în ziua aceea ? A apărut oare soarele la orizont tot de unde apărea în fiecare dimineață, de după acoperișul de țiglă roșie a vilișoarei albe cu aer de Balcic aflată vizavi ?

Nimic nu se mișcase de la loc. Totul curgea obișnuit, așa cum se înfăptuia de atîția ani...

Într-o dimineață văzuse acoperișurile roșiatice ale clădirilor de peste drum, albe. Albă era toată lumea și cer și stradă și copaci. Parcă toate ar fi dispărut. O frîntură de secundă i se păruse că ea însăși nu se mai află în

casa ei, că se trezise în acea dimineaţă în altă încăpere din altă stradă, chiar în alt pat... Nimic nu mai era cum a fost. Panica a cuprins-o, o panică ce o simţi uneori noaptea cînd te trezeşti brusc şi nu-ţi dai seama de poziţia ta în pat, de a patului în odaie şi a zidurilor ce te înconjoară. Nu-ţi dai seamă dacă nu-ţi stă cumva capul la picioare şi nu-ţi aminteşti unde se află soba. Bîjbîi bătînd cu mîinile, să aprinzi lampa pe măsuţă, pe care, ameţit o cauţi tocmai în partea opusă, în partea în care tu eşti convins că trebuie să fie. Toate încercările se petrec fulgerător de repede, şi-ţi pare că treci alături de nebunie, că dacă nu vei dezlega îndată ameţeala ce te apasă ca o pîclă pe creier, nu te vei mai putea stăpîni să nu strigi, să nu dai din picioare sau să-ţi rupi cămaşa de pe tine.

Ceva asemănător simţise Bogdana în acea dimineaţă de iarnă cînd, după ce-şi frecase ochii ca să-şi revină din oboseala somnului, nu zărise în rama cafenie a ferestrei, ca într-un tablou ciudat, acoperişul întreg al casei cu aer de Balcic de peste drum şi jumătate din acoperişul casei alăturate. Ştia că între ele se află o grădină în fundul căreia se zăreau ţiglele roşii ale caselor din strada paralelă cu a ei şi în acea dimineaţă nu zărise între braţele ferestrei decît o pată albă, un abur opac, lipit aproape de geamuri. Căuta să deslușească în acest abur lăptos, conturul lumii cu care era obişnuită, dar nu-l găsi. Înspăimîntată, se ridică între perne, rotind ochii în odaie, lipindu-şi privirea de toate mobilele din încăpere, de dulapuri şi covoare, de lucrurile familiare, silindu-le să-i amintească, să o asigure că se afla la ea în casă, în acelaşi pat în care se culcase aseară. Nu reuşea. Ştia cu precizie că de o mulţime de ani, în biroul alăturat, pe zidul din stînga era atîrnat un medalion cu o bufniţă zugrăvită pe el, pe care în dimineaţa asta, mai mult ca oricînd, l-ar fi dorit azvîrlit la gunoi sau ascuns în pod. Ştia că pe bufetul din sufragerie, o bomboniera avînd o păsărică pe capac, nu şi-a mişcat aşezarea decît vremelnic, de pe şervetelul brodat pe masă şi înapoi, în zilele cînd veneau musafirii... Pe cămin cele două sfeşnice din fier bătut, luate din casa părintească, stăteau neclintite în acelaşi loc, de la început. Se mira cum de greutatea anilor de cînd nimeni nu le

mișcase de acolo, nu săpase cu ele loc, adîncindu-le în teracotă. Zări și termometrul de perete, cu coloana întreruptă în trei-patru locuri, atîrnat strîmb lîngă dulap. Vedea, avea intuiția clară că nimic nu se schimbase în casă, nimic din cele ce o înconjurau nu se clintise peste noapte dar toate aceste certitudini nu putură împiedica clipa aceea de răsturnare a lucrurilor. O durere mică se înfipse deasupra ochilor încordați care priveau prin rama geamului larg, căutînd echilibrul în statornicia peisajului cunoscut. Și, într-adevăr, îl găsi. Reuși să deslușească în aerul de dincolo de fereastră, acoperișurile încărcate de zăpadă. Da... Răsturnarea lumii venise de la zăpada căzută bogat peste noapte, topind diferențele de culoare, copleșite de omăt. Îi veni să rîdă, ca de un rău de care a scăpat, fără de fapt să fi dorit să scape... Un rîs mic... Un scîncet... Amețeala trecută peste gîndul ei o clipă se pierdu cu un fior. Se îndreptă între perne cu o lumină mare în ea. De ce-i fusese oare frică? De ce crezuse că nu se mai afla în camera ei? De ce i-a fost teamă că a fost smulsă din rînduiala de toate zilele și transportată între alte ziduri? Sentimentul de provizorat care o însoțea de ani întregi, se ivi mare și întreg. Se scuturâ ca de un gînd rău. Pe dinaintea ochilor se închegă amintirea unui alt geam. Mic, strîmt, așezat chiar sub streașina clădirii, a unei clădiri cu nouă etaje, una din cele mai înalte ale Bucureștiului. Întîiul lor cămin. Al ei și al lui Drăguș. Numai acolo nu vedea nimic înaintea ferestrelor. Doar cerul, uneori alb, alteori vînăt ca un petec de catifea împodobit cu nasturi de aur, strecurat zgîrcit pe sub streașina lată. Ca să poată privi strada, trebuia să se strecoare cu jumătate din trup afară, pe fereastră, aplecată aproape vertical. Lumea apărea, văzută de la această înălțime, ciudată. Clădirile care înconjurau casa cu nouă etaje, străzile, curțile, orașul întreg, erau întinse, plate. Nu le putea sesiza adîncimea. Avea impresia că o pînză colorată se întindea acolo sub dînsa, o pînză pe care cineva a desenat căsuțe de poveste, grădini cu peluze verzi și proaspete, cu mici marchize cu geamuri colorate, miniaturi ciudate, între care se înălța greoi și amenințător, colosul cu nouă etaje. Sta ceasuri întregi aplecată afară peste stradă, urmărind jocul copii-

lor de jos. Uneori se aştepta să vadă ivindu-se o mînă uriaşă, gata să înşface căsuţele de subţiori, să le mute mai încolo, să smulgă copacii cu rădăcini cu tot, să-i poarte prin văzduh şi să-i sădească în altă parte. Ori vreun copilaş speriat de palma mare a uriaşului amuzat de lumea de furnici în care s-a rătăcit.

Dar nu se întîmpla nimic în lumea cu o singură dimensiune. Pînă sus la ea, nu răzbătea nici un sunet, nici un zgomot. Doar rar de tot tăcerea era sfîşiată de claxonul vreunei maşini. Dincolo, peste Dîmboviţa, în lumea ireală care i se înfăţişa, zărea boi înjugaţi la căruţe, mînate spre piaţă de către ţărani, zărea automobilele alunecînd ca un vis, vedea trecători care se îndreptau încoace şi încolo, gesticulau, trăiau, desigur vorbeau dar ea nu-i putea auzi. O perdea se ridică de pe mal, paravan nevăzut dar simţit de ea, în pînza căruia se oprea viaţa. Ea rămînea pierdută în adîncul ce-l făceau cele nouă etaje, într-un fel de acvariu cu apa prefăcută în văzduh.

În zilele ploioase, perdeaua se îngroşa, sură şi pîcloasă. De după ferestre, Bogdana zărea departe silueta oraşului. Acoperişurile clădirilor moarte şi depărtate, şi dîrele subţiri de fum ce se ridicau din coşuri. Sub apa ploii, ţiglele aveau o culoare de sînge. Copacii dintre clădiri păreau nori întunecaţi proptiţi în trunchiuri ; fuioarele de fum se ridicau spre bolta grea ca nişte degete tremurătoare îndreptate spre cer. Asculta picăturile rotunde care izbeau acoperişul şi vîntul care vuia pe lîngă ziduri. Era atît de izolată de lume. În încăperile pustii ale apartamentului, se simţea ca o navă eşuată undeva şi părăsită de întreg echipajul. În asemenea zile dorea un pîlpîit de flacără... Să îngenuncheze în faţa unui jăratec aprins, iar boarea lui fierbinte să-i mîngîie obrajii. Radiatorul în care se vîra, o rănea cu muchiile lui ascuţite, multiplicate ca nişte suliţe aşezate unele lîngă altele.

Din acea ciudată dimineaţă de iarnă, cînd i se păruse că lumea a pierit, cînd tresărise ca de o încercare de smulgere aprigă dintr-o existenţă, Bogdana ieşise din tunelul unei vieţi pe care o străbătuse pînă atunci mecanic, cu ochii legaţi şi sufletul strîns în încuietori grele.

Se simti scuturată brusc, ca și cînd cineva ar fi apucat-o de inimă ca de un mîner bine înfipt în zid și ar fi smucit. Golul, element statornic al ființei ei se destrămase în apa intimă. Furtuna se încurca în colțurile cele mai întunecoase ale ființei ei și asista surprinsă la lupta ce se da într-însa, cu o curiozitate încordată — cîmp de bătălie între două existențe. Starea de totdeauna stîrnită de la locul ei, alerga în ea înnebunită, căutînd vechea așezare, gonită de ceva nou și încă neprecizat. Părea că strînge în piept un șoricel scăpat într-o odaie, mare, goală, căruia i-ai astupat gaura în zid și care nu găsește nici o mobilă, nici un dos de scaun sau de canapea, după care să se poată ascunde. Sîngele, fugea în ea în cercuri mari, se rostogolea peste înțelegere, sleind-o.

Se lăsase din nou între perne, cu privirile fixate în tavan, ascultînd încordat mișcarea din ființa ei, un fel de zgomot de ancoră salvatoare, aruncată în mare. Privirile i se opriseră atunci pe o știrbitură de ipsos aflată în rozeta ce înconjura firul lămpii. În clipa aceea se liniști ca și cînd acea lipsă din coroana de ipsos, ar fi fost un semn de echilibru în furtuna dezlănțuită, care se liniști. Golul din ea dislocat o secundă, își găsi vechea așezare — bietul șoricel izbutise să descopere o bucățică de hîrtie după care se ascunse. Dar adăpostul șoricelului se dovedi vremelnic, căci tulburarea la care asistase, o făcu să înțeleagă că purta în ea un pustiu, pe care în clipa aceea îl simțea cu intensitate. O neliniște conștientă începu a o însoți ca și o stare de încordare permanentă. Aparent nimic nu intervenise, nimic nu se mișcase din loc. Doar un mic proces de trecere din subconștient în conștient se consumase și Bogdana luase act de „ea însăși", la început vag și mai pe urmă complet și întreg. Ca un rîu întors brusc din drum ce se abate de stavilă pînă își formează o nouă albie în care va curge poate spre alte locuri, ori poate printr-un înconjur obositor va reveni la același punct unde ar fi trebuit să ajungă de la început, ființa Bogdanei se întregi în acea dimineață copleșită de întîia zăpadă sub semnul unui început ce putea fi doar o abatere vremelnică, ori o părăsire definitivă.

Capitolul III

Prin fereastra deschisă, năvălea asupra ei o zăpușeală uscată, de început de vară. Zgomotul orașului încă treaz la ora asta, cu Flora, Susana și alte grădini de vară zumzăind de petrecăreți, nu ajungea pînă în acest cartier de vile, unde se mutase de curînd familia Drăguș.

Bogdana, întinsă pe pat în dormitorul ei, contempla bolta translucidă, luminată de argintul lunii. Un miros de pămînt reavăn umplea încăperea, urcat de la grădina din fața vilei. Pe măsuță se afla plicul cu fotografiile, pe care era scris numele Val Amaru. Aștepta...

Deodată soneria zbîrnîi. Sări în sus, speriată. Nu auzise răsunetul unor pași pe dalele din curte. A adormit? Cu neputință. Făcu un pas spre ușă, complet dezorientată, apoi se întoarse și apucă plicul. Îl scăpă din mînă. Se aplecă, îl ridică și-l așeză din nou pe masă. Soneria se auzi din nou. Era năucă? Uitase ce trebuia să facă? Cea din urmă fibră a ei tremura.

Se repezi la ușă. În prag se afla un bărbat. Acesta salută cu mîna la șapca pe care scria „Comisionar" și-i întinse un plic. Bogdana îl luă, se uită la om, simțind că toate gîndurile din cap s-au spulberat. Aștepta ca omul să plece, dar acesta nu se mișca.

— Aveți să-mi dați un plic, coniță, vorbi comisionarul. Așa mi s-a spus.

— A, da... sigur, bîigui Bogdana, înecată de emoție, de taina celor ce se întîmplau, de curajul pe care l-a avut

acceptînd să i se trimită în miez de noapte plicul care-i frigea acum degetele. Așteaptă te rog, spuse, și ametită, trecu în încăperea cealaltă. Luă plicul de pe marginea măsuței, se întoarse, îl dădu comisionarului, într-o grabă care o făcu să închidă ușa repede după ce aproape îl împinse cu ea pe omul aflat în prag. Dar în clipa cînd auzi pașii coborînd, deschise ușa din nou și strigă :

— Stai o clipă...

Se repezi la dulap, căută mărunțiș. În grabă răsturnă pe parchet cutia în care ținea banii. Monedele se rostogoliră pe jos. Zgomotul lor părea că-i sparge timpanele. Le strînse și alergă la ușa pe pragul căreia aștepta comisionarul. Îi umplu palma cu ele.

Toate se petrecuseră în vîrtej, dar îndată ce ușa se închise, îndată ce auzi pașii omului tocăind pe potecuța de dale ce ducea la portiță, un calm încremenit o cuprinse. În mînă, plicul îi atîrna greu. Reveni la pat ca la un adăpost vechi și sigur în care-și căută locul adîncit în saltea. Nu era nerăbdătoare să-l desfacă. Ar fi putut păstra plicul alături de dînsa o veșnicie, nedeschis. Mișcă degetele. Prin hîrtia subțire simți rigiditatea unui carton. Se uită la adresă. Își privi numele scris cu cerneală verde. Literele abia se distingeau pe hîrtia albastră a plicului, trase una după alta, ca într-o fugă elegantă, fără eforturi. Doamnei Bogdana Drăguș. Nu știa ce să facă cu el. N-avea curajul să-l desfacă și să privească... Nu. Nu-l va deschide. Nu dorea să afle cum arăta el... Vocea de la telefon, Val... Căci Val trăia în existența ei fără contur, fără chip, fără limite. Nu era decît voce... O undă fără început și fără sfîrșit. Nu era decît nuanțe, mlădieri, curbă dulce de deal adîncită în văi răcoroase. Ținea plicul la piept cu mîinile încrucișate pe el, încercînd să și-l închipuie cam ce înfățișare putea avea, așa cum încercase și altă dată. Nu reuși. El nu era decît o voce despersonalizată, imaterială, care țîșnea miraculos din pîlnia neagră a telefonului... Mișcă degetele peste plic. Parcă-l mîngîia. Și totuși, trebuia să-l deschidă, trebuia

să rupă marginea de sus, să scoată fotografia, să privească, să vadă „vocea". Neliniștea năvăli asupra ei ca un val puternic. Înainte de a-l „vedea", căută din nou să înjghebeze în minte, repde, în cîteva clipe cîte mai avea pînă va rupe plicul, înfățișarea lui dorită, dorită tainic, ascuns. Să dea formă glasului... Să-i așeze cap, picioare, trup... „Cum aș vrea să fie?", se întrebă mișcînd ușor buzele. „Cum?" Se surprinse că nu-l dorea a fi nici într-un fel. Da, vocea de la telefon pentru ea n-avea trup. Venea de undeva, de departe, din adînc, născută prin cine știe ce minune. Așa, ca un sunet de gong, ca un aer trecut prin tuburi de aur. Amînase săptămîni această clipă, cu teama stranie de a nu transforma sunetul cu mlădieri impalpabile ce curgea prin firul telefonului, în ceva concret, aevea. Împinsese cît mai departe clipa confruntării. Acum clipa sosise. Trebuia să aibă curajul să-l vadă.

Rupse cu grijă marginea plicului. Vîrî degetele în el și cu vîrful lor tremurînd, trase cartonul. Se ridică și se apropie de veioză. Se aplecă asupra fotografiei lacomă. Inima îi bătea în piept, în tîmple, ochii îi erau împăienjeniți de emoție. Zări un profil de bărbat tînăr, cu buzele groase, bine conturate, cu bărbia moale și rotundă, parcă descoperi și o gropiță în ea, cu nasul puternic curbat într-o linie fină. Părul pieptănat peste cap lăsa liberă tîmpla, iar ochiul avea o lumină umedă, totuși fermă, străjuit de gene lungi întoarse în arc ca la femei. Haina avea o tăietură de ultimă modă, iar cravata cu desene mici japoneze, era legată într-un nod strîns, așa cum se purta. Se mai zărea umărul, reverul și aici se sfîrșea fotografia.

Se uita neclintită la fotografie și pe sub frunte fugeau gînduri întraripate. „Doamne! Așa arăta Val!" repeta în sine. Așa era... De atîtea ori încercase să și-l închipuie cum se mișca, cum sta aplecat asupra aparatului de telefon cînd vorbea cu ea, cum arăta văzut din față, cu ambii ochi, cu gura întreagă, cu fruntea înaltă. Cercetă mai departe fotografia și simți că profilul sobru

o înspăimînta. Bărbatul de pe cartonaș o intimida prin armonia liniilor, dublată de cealaltă armonie, a vocii. Nu, nu se vor întîlni niciodată, își spuse luînd o hotărîre crudă. O deznădejde se iscă la acest gînd. Un început de sfîrșit bănuit. O încetare a vieții ciudate și tainice pe care o ducea de cîteva vreme și care îi produse o durere aproape fizică. Alunecă pe pat, cumplit de istovită și se lăsă purtată de gînduri spre acea dimineață stranie de iarnă, cînd se trezise în așternut fără să deslușească prin fereastră conturul vilei de peste drum, punct conștient de plecare a vîltorilor ce au pus stăpînire deplină pe ea.

Capitolul IV

În acea dimineață de iarnă coborîse din pat și, ca de obicei, făcu cîțiva pași apropiindu-se de fereastră. Albul zăpezii proaspete ce acoperea strada întreagă și acoperișurile vilelor într-o glugă groasă și nepătată, o învioră ca întîia fulguire din viață. Se îmbrăcă în grabă și ieși pe balcon. Călcă în picioare zăpada căzută abundent și-și înfundă mîinile în ea pînă la cot. Răceala tandră a omătului o înfioră. Inspiră aerul umed al pufului rece ce se topea pe brațele ei dezgolite și calde, ca un radiator viu. Iarna căzută asupra orașului atît de neașteptat, bogăția fulgilor ce cădeau din cer ca o ploaie de confetii, stîrnea în ea un simțămînt de bucurie.

Ar fi vrut să coboare în curte, în stradă, în oraș, să ningă pestea ea, să culeagă fulgii, acești primi fulgi, cu buzele, așa cum făcea cînd era copilă. Dar se răzgîndi, ostenită ca de un prea mare efort împlinit de trup. Se mulțumea cu scurta dar intensa simțire avută. Prelungirea ei o depășea...

Se așeză în fotoliul aflat înaintea căminului, cu vatra largă umplută cu jăratec, cămin dorit și înfăptuit după ce s-au mutat din casa cu nouă etaje și calorifer, în cartierul acesta de vile.

Zăpada moale înăbuși pașii lui Adi Drăguș. Bogdana se trezi cu el în încăpere, fără să se fi putut pregăti să-l vadă, absorbită de ceea ce se petrecea sau nu se petrecea în ea.

Primul contact cu el, adică smulgerea din gîndurile în care se afunda în absența lui, era un examen greu la care nu mai spera să obțină notă de absolvire. De fapt îl simțea de departe, de pe stradă chiar pe soțul ei, anunțată instinctual de apropierea lui și ființa i se încorda brusc, strîngîndu-se într-un tipar stabilit de mult, din care nu putea ieși. Rotea mașinal privirile prin colțurile casei, iscodind lucrurile care, de cînd se mutaseră aici, nu se clintiseră de la loc. Trecea repede și dușmănos peste tabloul cu bufnița cobitoare cu ochii bulbucați, îndreptați parcă mereu asupra ei, ca și cînd în dosul lor s-ar fi ascuns soțul ei, apoi se apropia de cămin și se rezema cu spatele de el, în așteptare. Dar în această primă zi de iarnă, absorbită de acest fenomen atît de înviorător, Bogdana nu-l simți... Intrarea în casă a lui Adi o răvăși ca năvălirea unui vînt într-o odaie cu ferestrele deschise. N-avusese timp să se pregătească să-l vadă, să-i audă glasul. Trecuse vremea atît de repede... Era ora prînzului. Nu-și revenea dintr-o zăpăceală ciudată. Părea că uitase să îmbrace o anumită haină cu care-l putea primi și acum nu știa ce să facă. Părea surprinsă într-o stare care era doar a ei și de care el, Adi, nu trebuia să știe. Acesta băgă de seamă enervarea și ridică din sprînceană, nemulțumit.

— Ce ești atît de agitată ? o întrebă, așezîndu-și servieta pe birou.

Îl privi în ochi. Ce ciudată zi, își spuse. Adi o găsea agitată... Tot era bine că o găsea într-un fel. În adevăr era o pricină de mirare pentru ea, constatînd că soțul ei a luat-o în seamă. În atîția ani de căsnicie, desigur, Adi o găsise la fiecare întoarcere de la slujbă, într-un fel oarecare. Agitată, liniștită, calmă sau indiferentă... Fusese și altă dată „nervoasă". Dar nu băgase de seamă. Dealtfel cuvintele lui Adi alunecau pe lîngă dînsa, fără a le reține.

Simțea în această zi un fel de clătinare lină, ca o apă într-un pahar purtat pe o tavă. Se desfăceau parcă pînze ușoare, de sub care răsăreau Adi, casa, tot ce o înconjura, ca și cînd acum le-ar fi văzut întîia oară. Își trecu mîna peste frunte parcă vrînd să alunge țesătura ciudată în care erau învelite toate.

Se aşezară la masă unul în faţa celuilalt. Femeia servea masa în tăcere. Adi sorbea supa, iar Bogdana privea peste capul lui, bufniţa din cadra spînzurată pe perete care-şi rotea ochii bulbucaţi în cercuri ce părea că cuprind întregul tablou. De ce a cedat atunci ?... se învîrtea în capul ei un gînd. De ce nu l-a aruncat în foc atunci. De ce cedase atunci cînd Adi l-a adus aci din apartamentul din blocul cu nouă etaje, întîiul lor cămin ? cînd prezenţa acestei păsări zugrăvită urît şi funebru, o simţea ca pe o a treia fiinţă aflată în încăpere ? Cedase şi acum pasărea dizgraţioasă stăpînea casa din dosul scaunului de la birou, peste capul lui Adi. Ca să se liniştească, întoarse capul spre fereastră. Albul zăpezii o orbi, şi-i aduse pace în suflet.

— Vrei să ieşim în oraş ?

— Unde ? o întrebă Adi.

Bogdana se sculă de la masă şi se apropie de fereastră.

— Nu ştiu, oriunde ; aş vrea să cutreierăm străzile să privim vitrinele, să ningă peste noi fulgi...

Se încălzise vorbind aprins, cu ochii pierduţi afară.

— Vino să vezi ce mari sînt fulgii, cum se scutură pe străzi ca şi cînd acolo sus...

— Da, ştiu, mai departe...

Bogdana îşi reveni, scuturată din umeri de vocea lui.

— Ce ştii ?

— Ce vrei să spui.

— De ce mă necăjeşti ?

— Nu te necăjesc, îţi spun doar că ştiu ce vrei să-mi spui.

— Atunci să tac ?

Dimpotrivă, poţi vorbi, dar alt fel.

— Eu nu pot vorbi decît în felul meu.

— Ei hai, spune.

— Acum nu mai pot. Totdeauna faci aşa. Îmi curmi vorbele...

Drăguş se întoarse.

— Eu n-am timp să ascult ce fel de forme iau fulgii, ori ce se întîmplă sus, cînd ninge. Trebuie să ies. Mă grăbesc. Să-mi aducă haina.

Înainte de a ieși pe ușă, Bogdana încercă din nou, timid :

— Spune, ieșim ?

— Hm. Nu știu. Să mă uit în agendă ce am de făcut azi. Ies de la tribunal la cinci... îți convine ?

— Da, da, se bucură Bogdana. Atunci la cinci și un sfert.

— Îți dau telefon să fii gata, să nu aștept.

După plecarea lui se așeză în fotoliu lîngă cămin. O stare neobișnuită o stăpînea ca o primenire de organe și gînduri. Luă cunoștință de prezența ei. Astăzi, părea că se descoperise, că știa că există, că trupul „ei" ocupă locul din fotoliu, că respiră, că gîndește, vorbește real nu somnambulic, cum făcuse pînă atunci. Spaima de dimineață o răvășise și parcă topise ceața ce-i învelea creierul. Cu ochii în jarul sobei, asculta liniștea întreruptă din cînd în cînd de clipocitul apei în bucătărie și de farfuriile pe care femeia le atingea între ele, spălîndu-le. O cratiță căzută jos o făcu să tresară ca și cînd s-ar fi prăbușit tavanul.

Liniște.

În strada lor depărtată de oraș, mașinile se rătăceau rar, iar acum stratul de zăpadă împiedica orice zgomot. Ceasul de pe măsuța de noapte ticăia regulat. Deslușì și tic-tac-ul ceasului aflat pe birou. Deveni atentă, urmărind sunetele ambelor ceasuri și băgă de seamă că aveau un timbru diferit, descoperind că la un moment dat ele se încalecă, se contopesc într-un singur ticăit. Al cui, al celui de pe măsuță sau al celui aflat pe birou, lîngă dînsa ? După cîteva clipe sunetele se desfăceau și din nou auzea sunetul adînc al ceasornicului de pe măsuță și mai subțire, ca un țîrîit de greier, al celui de aici. Mai băgă de seamă că în clipa cînd ticăitul lor pornea înfrățit pentru un drum de cîteva secunde, în baie, o picătură de apă cădea sonoră. Pic, ca o mărgea de sticlă. Ar fi voit să se scoale, să oprească ceasurile, să strîngă robinetul. Se răsgîndi și, apucînd ornicul de lîngă dînsa, îl vîrî sub perna fotoliului. Acum nu mai auzea ceasornicul de pe măsuță, nici picătura supărătoare de apă din baie, doar sunetul surd, ca din adînc de pămînt al ornicului aflat

sub dînsa, izbind-o în șale ca un ciocan. Se sculă și, luînd amîndouă ceasurile, le încuie în dulap. Afară fulgii creșteau grași, albaștri așa cum era toată zăpada. Se lăsase seară. În curînd avea să telefoneze Adi.

...Dacă ar fi fost vară, s-ar fi îmbrăcat în alb, în rochia albă adusă de la Zürich, cu o floare mică, roșie, brodată în dreptul inimii. Ar fi pus pălăria cu boruri mari, ca să-i umbrească ochii, ca o voaletă invizibilă așternută peste frunte. Sub borurile largi se simțea la adăpost, ca sub un acoperiș, pe care-l purta cu dînsa. Dori să se îmbrace încet, atent și alese o rochiță neagră, cu vesta albă, plisată mărunt, închisă pînă sus și sfîrșită la spate, sub buclele ruginii, în două panglicuțe, ca două aripioare. Mă face frumoasă, gîndi ea, în timp ce-și trecea puful de pudră ușor peste obraji.

Trecuse de mult de cinci. Aștepta îmbrăcată chemarea lui Adi. Începu să se mute de pe un scaun pe altul, nerăbdătoare. Întîiul strat de pudră se risipise. Se pieptănă din nou, apoi încercă dacă telefonul între timp nu cumva se deranjase. Nu, tonul se anunță prompt.

Șase. Simți că se încălzește. Acele ce-i fixau vesta plisată se desfăcuseră, rătăcindu-se în corsaj. O înțepau. Se dezbrăcă și le căută. Părul se zburli din nou, obrajii luceau. În timpul acesta soneria telefonului zbîrnîi ascuțit și se răsuci într-însa ca o sîrmă aprinsă. Ridică receptorul cu hotărîrea de a desface fundul aparatului, voalîndu-i sunetul strident, cu o hîrtie ghemuită între clopot și limbă.

— Ești gata ? întrebă Adi sec.

— Încă nu, te-am așteptat și...

— Cu atît mai bine. Nu sînt liber astăzi. Îmi pare rău.

— Dar, bine, de ce...

— Ieși singură dacă ții neapărat să te plimbi.

— Adi, eu voiam...

— La revedere.

Se întoarse, clătinîndu-se. Situația nu era unică, un șir întreg se pierdea în urmă ; astăzi însă ea o respingea. Zidurile casei se strîngeau peste dînsa, aerul îi apăsa ciudat carnea. Trebuia să iasă. Pregătise în sine plimbarea de dimineață. Dorise să o facă împreună cu Adi. O

va face singură. Plimbarea aceasta luă importanță în imaginația ei ca și cînd ar fi fost unica.

Ieși. Iarna o cuprinse în pături de ger. Strada liniștită se întindea albă. Strălucea. Crengile pomilor se aplecau sub greutatea omătului. O boltă grea cu ornamente fine, nervuri înghețate. De după perdelițe, casele priveau cu ochii galbeni, spălăciți, strada. Fulgii se lipeau de obrajii ei ; cîțiva alunecară pe ceafă, pe gît în jos. O bucurie cu rădăcini depărtate țîșni odată cu umezeala pe care o simțea că se întinde, se încălzește pe omoplați, ca niște fire umede, antene de gîze plimbate pe piele. Fulguirea o izbi în față și Bogdana prinse o petală plină în vîrful limbii, strivind-o cu voluptate de cerul gurii. Un gust afînat, jilav năpădi înt-însa pînă în adînc, la rădăcina limbii. Mergea în neștire, ametită, cînd deodată plesni în ea ca un balon plin cu toate surprizele pămîntului, întrebarea : „unde merg ?“ Da, unde ? Voi să se întoarcă. Îi era frig. Se uită la ceas : aproape șapte. Trecu prin fața unei vitrine. Se văzu înaltă cu căciulița de blană așezată pe ceafă, cu fruntea întreagă liberă. O mulțumire de ea însăși, ciudată și rară o cuprinse, fără a reuși să acopere amărăciunea, în care zăcea de atîta vreme, stare ce-i devenise atît de proprie, încît nu mai era capabilă să deosebească marginile ființei ei de acum, de cea de mai înainte, suprapuse pînă la confundare. Pustiul de care acum își da seama, fără limite și fără nădejde de a-l lămuri vreodată, o stăpînea. De ce plecase ? Și în timp ce trecea bulevardul, se simți deodată cumplit de singură, pierdută între mașinile ce alunecau în dreapta și în stînga ei, în forfota veselă ce umplea trotoarele. Ce căuta aici ? Să se întoarcă ? Respinse gîndul cu îndîrjire. Se simțea singură, nu numai aci pe bulevarde, ci mai cu seamă acolo, la ea acasă. Înțelegea starea de provizorat în care trăia. Tot ceea ce o înconjura în căminul ei, sta neclintit în loc de ani, dar nu din pricina vreunei statornicii pe vecie, ci dimpotrivă, a unei nepăsări față de tot ceea ce ar fi putut-o ține acolo. Dacă s-ar întoarce sau ar intra în oricare altă casă, aici la dreapta sau la stînga, s-ar simți tot atît de bine sau de rău ca și la dînsa. Apucă pe bulevard în jos. Printre crengile uscate și învelite în haine de ger, lumina lunii

desena arabescuri negre, pe trotuarul alb acoperit de zăpadă. Umbre mari culcate jos, stropite cu ochiuri de lumină. Din cînd în cînd un far aprins al vreunei mașini, rătăcea pe trotuar, descoperind-o, alunecînd ușor pe lîngă ziduri. O cuprinse frica. Prea era întuneric și prea era lumină. Singură. Un dor de a vorbi cu cineva o cuprinse. Cu oricine. Ce-ar fi să sune la ușa din față, să urce la apartamentul de la etajul acela în care oamenii trăiesc în odăile cu lumina albastră. Alături de aceste ferestre, ramele celorlalte erau invadate de lumină galbenă, pămîntie, bolnavă. Cele două geamuri pe care le dorea Bogdana, păreau între ele doi ochi de azur, două priviri senine, aruncate asupra străzii, peste ea, anume pentru ea. Să deschidă ușa, să intre și să spună: „Am venit. Am venit să vorbesc. De atîta vreme n-am mai vorbit cu nimeni, aproape am uitat. Vă rog, să nu băgați în seamă, vorbiți mai departe și îngăduiți-mi și mie să rostesc din cînd în cînd cîte o vorbă".

Un domn venind dimpotrivă, trecu pe lîngă dînsa, se depărtă cîțiva pași, pe urmă se opri. Devenită deodată atentă, se încordă cu întreg trupul, așteptînd. Se oprise cineva în spatele ei ?! Domnul care a trecut mai înainte? Desigur, un bărbat; o femeie nu se oprește. Grăbi pașii depășind casa cu lumina albastră, cu auzul dureros ațintit în urmă. Desluși pașii. Veneau spre dînsa? Sau era doar o părere? Încetini mersul. În spate, pașii se auziră înfundat, surd, ecou fidel. Se urcă în ea o spaimă. Ce se întîmplă? Era cineva în urma ei, fără îndoială. Porni repede. Pașii o urmară credincioși, ca o însoțire de sunete surde, ca două perne izbite între ele. Da, după ea veneau. Își simți genunchii aprinși și obosiți, cu rotula tremurînd și lenevind brusc mersul, lăsă să o cuprindă o mică bucurie ce crescu în ea, țîșnind ca o șuviță de apă proaspătă, așa fără rost. Nu mai avea nici o neliniște; dimpotrivă, un calm bun, așteptat, un dor de ceva neprecis, ceva deosebit, ceva ce se iscase înapoia ei, ceva necunoscut, dar care prin fluide ciudate ajungea la dînsa, copleșind-o. Traversă bulevardul. O mașină îi despărți. Ajunsă pe partea cealaltă, Bogdana se opri o clipă, se încordă din nou să audă sunetul pașilor venind în urma

ei și, cînd îl desluși, se liniști, ca și cum ar fi fost amenințată cu o clipă mai înainte de o mare nenorocire, pe care sunetul surd și regulat o înlăturase. Se lăsă dusă de noutatea întîmplării, de tot ceea ce putea fi : crescu în ea un simțămînt de încredere, de siguranță, de mîndrie stranie pe care, printr-o deformare de judecată, o atribui paltonului cu tăietură nouă ce-i venea atît de bine, căciuliței mici, cît o jucărie, înconjurată cu buclișoare albite de zăpadă și vag, neprecis, cu timiditate, piciorului lung, subțire, strîns în șoșoni scurți, ca o mănușă lucioasă a pantofului. Erau destule elemente care să oprească pe cineva în drum și să o privească. Știa prea bine Bogdana. „Ea" ființă, „ea" suflet, n-avea podoabe care să strălucească, să merite osteneala cuiva de a se ocupa o clipă adîncă, întreagă, de dînsa. Stăteau ascunse, necunoscute, cu nepăsarea sau neputința de a trece dincolo de înfățișarea ei exterioară. Din pricina asta se lăsă cuprinsă de o mîndrie dușmănoasă, sentiment prieten al ei, de atîtea ori încercat. Simțise ciudățenia acestei stări, de mult, cu ani în urmă. Din primele luni ale căsniciei ei cu Adi. Pe atunci, dorea un foc care să-i distrugă fața, un accident care să-i diformeze un picior sau un braț. Ceva, care să nimicească învelișurile proaspete, tinere, lustruite ca alămurile în zi de primire, momeală ochilor, baricadă pusă sufletului ei. Ce mai însemna gîndirea, zbuciumul, tot zăcămîntul prețios și amestecat dintr-însa, față de strălucirea obrajilor, a ochilor, de linia trupului ?! Își ura trupul, înfățișarea-i înaltă și mîndră, element atrăgător, întîiul element atrăgător din ființa ei, zid puternic ce se interpunea, elegant și abil, între „dînsa" și cei din afară. Mai departe de acest zid nu trecuse nimeni pînă atunci, nici chiar Adi, mai cu seamă Adi, uluit de armonia unui trup descoperit în împrejurări neobișnuite, intrat în ființa lui obsedant, și care îi aparținea, pentru totdeauna. Cu dușmănie Bogdana se încăpățînase să îngrijească fațada armonioasă, îngroșînd zidurile chinezești ale ființei ei adevărate și tainice, izolată în ea cu ostilitate. Își zdrobea vibrantele porniri care scoteau antene subțiri, dornice să simtă lumea. Viața ei sta îngrădită, înseamnată de țăruși înfipți în margini. Se comprimă dureros în acest spațiu îngăduit, silită să

se conformeze limitei lui. Nu putea depăși semnul de hotar, să-l împingă cu un metru mai departe. Dacă o dezolare stăruitoare o împiedica uneori să acopere perfect și total spațiul destinat și îngăduit, era nevoită să facă eforturi să se rupă, să se întindă, pentru a cuprinde ochiul păgubit ce-i reclama prezența. Dar în seara aceea, poate stîrnită de pașii celui ce o urmărea, simțea altfel. Simțea cum chingile se lărgeau și îngrăditura se defăcea parcă luată de un puhoi. Asta voia, asta dorea. O mărturisea cu tot trupul, cu toată ființa slobozită din tipar. O transmitea, voind s-o simtă și bărbatul care venea în urma ei. Da. Voia. Trebuia.

Îl tîrîse după dînsa pînă în Cișmigiu. Nu întoarse capul deloc, în tot drumul lung și obositor, ce-i păruse totuși, ciudat de scurt, de nou. Căldura se ridica în valuri fierbinți sub piele. În Cișmigiu, încordarea deveni grea și se așeză peste auz ca o pînză opacă și umedă. Acum trebuia să deslușească pașii scîrțîind în zăpadă. Pașii lui de mersul celorlalți trecători. Trupul întreg auzea, timpan sensibil crescut peste dînsa. Lămuri pașii printr-o potrivire sonoră a pașilor ei cu ai lui și traversă aleea principală cu o bucurie mare, tîrînd în urmă, ca tras de o curelușă nevăzută, pe bărbatul a cărui umbră o preceda, întinzîndu-i-se pe jos, la picioare. Bogdana trecea peste umbră, căutînd atentă să ghicească după conturul bine limitat de lumina lunii, cam ce fel de om ar putea fi străinul, ce pălărie purta și ce statură avea. Umbra însă se micșora, se lungea sau dispărea cu totul, după cum treceau prin diferite puncte ale felinarelor. Cînd își simțea propria-i umbră lungindu-se la pămînt înapoia ei și tălpile bărbatului bătătorind-o, inima căpăta un palpit rapid, tîmplele îi zvîcneau să se spargă. În mintea tulburată de ceea ce simțea, se schițau fapte, la care căuta răspuns. Ce-ar face dacă și-ar simți așa deodată brațul cuprins pe dedesubt ? Ar striga, ar face scandal, sau ar... ?!

Bogdana căută să se convingă că nu se va întîmpla nimic din toate acestea și se resemnă repede, dorind să meargă mereu așa, cu umbra bărbatului culcată la picioarele ei și adeseori pe spatele întreg, simțindu-l acolo, viu, cald, trăind, cu capul acestei umbre, fluid, înecat

în căciulița ei de blană. Nu știa ce ar fi vrut. Dorurile ei confuze și ametite de libertatea în care năvăliseră, nu se așezau în conștiință, ordonate și precise. Unele depășeau însăși îngăduința largă ce o aveau în acea clipă și atunci se strecurau, ajungînd dincolo de ceea ce fuseseră înaintea eliberării lor. Se trezi la ieșirea de la Operă. Ce să facă ? Să se întoarcă ? Îi era teamă să vadă în față omul care o urmărise. Abandonul voit din seara aceea ar fi devenit prea conștient. Ieși din Cișmigiu, trecu pe lîngă un grup de tineri care vorbeau gălăgios dinaintea unei porți. Din ce în ce mai atentă, cu firul invizibil al auzului legat de tălpile străinului, străbătu piața. De aici, de pe trotuar, simți firul ce o lega de străin tăiat. O tăcere adîncă îi cuprinse trupul. Urechile i se înfundară cu vată izolantă și tăcerea crescu amenințătoare, înlăturînd fîșii, fîșii din amețeala ce o stăpînise. Înainta pe trotuar singură, singură, în vreme ce grupul tinerilor aflați înaintea porții primi între ei pașii care o urmăriseră și care se pierdură între ai lor.

Bogdana se opri dezorientată. Se simțea părăsită. Lăsată în drum de cineva care începuse să facă parte din ea. Trăise o stare unică și dispariția străinului o descumpăni, răpindu-i vîslele bărcii pornită o clipă pe oceanul destinului. Ce să facă acum ? Ce se întîmplase ? Fusese cineva în urma ei ? Bărbatul venit după dînsa de pe bulevard nu o urmărise pe ea ? Avusese, printr-o coincidență bizară același drum cu dînsa ? Fără îndoială, grupul din fața porții pe el îl așteptase. Și, atunci ea ?! Se credea nevrednică și ametită, ca o oarbă văduvită de bastonul ocrotitor, părăsită în mijlocul bulevardelor. Ce să facă ? Încotro s-o ia ? Pînă atunci pășise inconștient, după cum o dirijase umbra bărbatului proiectată mereu în fața ei. El o împinsese spre drumul făcut, nu ea îl atrăsese. O rușine cumplită o cuprinse de ea însăși, de forța și hotărîrile ce puseseră o clipă, stăpînire de dînsa. Simțea eșecul, neclintita împotrivire din ființa ei, care se opune evadării... Căută să se strîngă, să îndese în marginile precise, dorurile nedisciplinate ce-i ațîțaseră imaginația. O febră ușoară o cutremură, zăpada se topea pe fruntea încinsă. Degetele picioarelor îi înghețaseră în șoșoni ; cînd va ajunge acasă va face ceea ce făcea în co-

pilărie cînd îi degerau picioarele. Alerga de două ori desculță pînă în fundul curții de-a lungul unui tunel fără acoperiș, de zăpadă. Tălpile îi erau înțepate de mii de ace ascuțite, înroșite în foc și o plăcere stranie creștea în ea odată cu frigul ce se urca de-a lungul picioarelor, strecurat pe sub cămașa lungă de noapte, în sus spre șale. Îi încercuia coastele pînă în vîrful sînilor. Odată gerul se împlîntase ca două pumnale în rozetele sînilor. Se cutremurase și, ducînd mîna la durere, simțise locul umflat, cald și nou... Acum simțea nevoia să-și îmbăieze trupul fierbinte și jignit într-un munte de zăpadă !

Se urcă într-o mașină și pînă acasă frigul o cuprinse toată. Adi nu sosise încă. Masa, cu două tacîmuri, îi aștepta. Stinse lămpile peste tot, deschise ușa de la sobă. Odaia se umplu de văpaia roșiatică. Umbrele vazelor de pe bufet, jucau pe tavan, săltate de pîlpîiala leneșă a jărateculuí. Limbi albastre se prelingeau peste cărbunii roșii. Păsărica de pe capacul bombonierei își proiecta umbra neagră și mare, ca o pasăre răpitoare, cu aripile desfăcute și întinse peste jumătate din perete. Umbra sfeșnicelor se ridica subțire și fragilă, frîngîndu-se sus, culcînd capetele pe tavan, pînă lîngă firul lămpii.

Stînd în picioare înaintea ferestrei, privea afară. Geamurile erau acoperite pînă sus de floare albă, scînteietoare. Apropie fruntea și o răcori. Își simți nasul turtit de fereastra înghețată, iar răsuflarea fierbinte topi o prăpastie neagră în noapte. În nări, îi pătrunse miros umed și ființa întreagă i se răscoli, întoarsă din nou înapoi în adîncul copilăriei ei.

...Iz de dușumea veche spălată proaspăt cu săpun și leșie, miros jilav cuibărit în toate ungherele casei părintești, ascuns între faldurile draperiilor roșii, tivite cu ciucuri galbeni, acoperind nișele strîmte ale ferestrelor. Copilă, se așeza pe treapta de lemn, cu buza putrezită și plină de noduri. Desfăcea șnurul draperiilor ce cădeau peste ea, ca o cortină. Ascunziș de iarnă, cînd nu se putea urca sus la „cătușe", în magaziile din fundul curții. Toți o uitau acolo, nimeni nu întreba de dînsa. Cu vîrful nasului topea gerul ferestrelor, trăgînd linii întortocheate pe geam. Odată îi înghețase nasul cumplit. Vîrful se în-

tărise, un boț de carne tare, ca piatra. Zîmbi la amintire și continuă mersul înapoi, trecînd peste mulți ani...

... Niciodată maică-sa nu reușise să gonească dintre zidurile groase și bătrîne ale clădirii, mirosul caracteristic de casă veche, de curățenie făcută cu leșie și săpun — miros de oameni săraci, zicea dînsa. Ca să primenească atmosfera, părinții dărîmară casa, prăbușiră zidurile din care curgea molozul și umplutura, ca dintr-un sac cu tărîțe, găurit. Copila privea cu ochii măriți prăpădul, cum se prăbușea zidul de la salon, zidul de la sufragerie, cu urma curată în locul unde fusese bufetul, zidul ce ținea fereastra cu draperiile roșii, pe treapta căreia adormise de nenumărate ori. O lacrimă pornise atunci din colțul ochilor și copila desfăcea pleoapele puternic, căznindu-se să întindă picătura de apă, să o subțieze, să o resoarbă, să n-o lase să cadă. Globul privirii era îmbrăcat într-o perdea umedă și-i ardea marginile genelor. Ochii trebuiau să fie grozav de mari și rotunzi. Își vedea pometii obrajilor și rădăcina nasului. Pe urmă pleoapele îi căzură de greutate peste gene și lacrimile curseră broboane fine, mărgele mici deșirate de pe un fir, deodată. Cînd se întoarse de la Lița, unde locuise cîtă vreme se ridica clădirea cea nouă, Bogdana nu mai regăsi zidurile vechi, de pe care rîurile ploilor, spălîndu-le necontenit, dusese cu ele bucăți întregi de tencuială. N-a mai intrat pe poarta grea de stejar cu vopseaua odată verde, coșcovită, stropită peste tot cu rotocoale grele de fier, ca niște negei crescuți de bătrînețe. N-a mai deschis portița mică din ea și n-a mai auzit scîrțîitul balamalelor ruginite, întinse ca o limbă roșie pe lemnul ei. Mîna nu i-a mai întîlnit ivărul greoi, așezat sus, pe care nu-l putea ajunge decît dacă se ridica pe vîrful picioarelor și înflorit în capăt cu un țugui festonat, umbrit de rugină. Pășea într-o casă nouă, cu o intrare uluitoare. Ușile de cristal tivite cu metal alb, se mișcau elegant și leneș în balamale noi. Ivăr n-aveau deloc. Doar un nod mic de fier, scos în ramă. Curtea se întindea pînă dincolo, unde mai înainte fusese grădina. Magaziile din fund, locul drag al Bogdanei, dispăruseră. Nici bolta de sub poartă, nici lada mare de lemn încins în fîșii de fier înflorat, de lîngă cișmea, pe care se odihnea cînd îi era cald, nu mai

Coala 2 c-da 744

existau. Scara de mozaic înlocuise cele cincisprezece trepte de lemn roase, acoperite cu preșuri roșii. Din hol, uși mari dădeau spre odăi. Totul era nou, mirosea a benzină, a ceară, a proaspăt. Maică-sa scăpase în sfîrșit de mirosul de oameni săraci.

Bogdana se uitase în jur să găsească ceva din casa veche care nu mai era. Măcar un dulap, vreo canapea ghemuită în vreun colț, o bucată cît de mică de perdea. Orice. Inspirase adulmecînd prin colțuri, un rest de miros rătăcit din vechea locuință. Zadarnic. Nu mai rămăsese nimic.

Se sili să alunge unda de amar pe care cufundarea în trecut, i-o scoase la suprafață. Topi floarea de gheață de pe fereastră. Privi cerul ce se întindea ca o pelerină strălucitoare peste oraș, cu o pulpană aprinsă departe, peste bulevarde. Țintele stelelor licăreau în înalt împinse de strălucirea lunii și de albeața zăpezii. Simți din nou dorința de a porni. Cît timp ar face de aici pînă acolo, în centru, unde cerul era aprins ? Cu mașina, un sfert de ceas. Ce-ar fi să se îmbrace, să plece din nou. De ce ? Peste case, în linie dreaptă, ar face mai puțin, cinci minute i-ar ajunge, poate mai puțin chiar. Trei minute. I-ar trebui însă aripi, și aripi n-avea...

Portița se trînti, clămpănind de cîteva ori în balamale. Zăpada scîrțîi sub pași. Se întorcea Adi. Auzindu-l, se îndreptă, toate gîndurile i se limpeziră, toate tulburările se retraseră, ca tivul mării în ochiurile de nisip. Încordă atenția. În două clipe ușa de jos de la intrare trebuia să se deschidă, apoi să se izbească. Respirația i se opri. Sta agățată în capătul pieptului ; n-avea să se elibereze decît la sunetul de încleștare a ușii în canat. Pac. Bogdana respiră.

— Ce e întunericul ăsta ? Nu-i nimeni acasă ?

Se mișcă repede, aprinse lumina, în timp ce Adi își scoase blana și șoșonii. Îi urmări mișcările, înălțarea lui pe vîrfuri pentru a așeza căciula sus pe cuier și tocurile femeiești ale ghetelor, o supărară astăzi, mai mult ca oricînd. Din pricina lor, ea nu purta decît pantofi cu tocul plat. Pantofi cu tocuri înalte punea doar în zile rare, cînd ieșea singură sau cînd se afla acasă. Atunci i

se părea că crește, se depășește nu numai cu înălțimea lor, că cineva o apucă de subțiori și o înalță, iar cu vîrful degetului îi ridică bărbia, o silește să privească în față, senin. În anumite zile, întreg ritmul dispoziției ei atîrna de acești cîțiva centimetri de toc în plus. Înălțimea lor delicată, suplă, sprijinită de baza îngustă, îi dădea impresia unei imense greutăți scuturate de pe umeri. Poate din aceleași pricini Adi purta tocuri femeiești. Întreg mersul lui era forțat, săltat puțin și înțepa aerul cu capul în efortul permanent de a se înălța. O obișnuise să meargă alături de el, la marginea drumului, înălțîndu-se pe dînsul cu bordura trotuarului și obiceiul acesta intrase adînc într-însa încît, cînd se întîmpla să meargă la același nivel cu el, se împiedica, întorcea capul observînd dacă nu cumva sînt măsurați, cîntăriți de ochii trecătorilor.

Adam Drăguș intră în încăpere aducînd un val de frig. Părul cărunt și aspru, se zbîrlise dezordonat. Respira greu.

— Ce e frigul ăsta ? S-a stins jarul de tot.

— E destul de cald. Poate nu ți-e bine.

Se uită la ea, oprindu-se, ca și cînd ar fi vrut să spună altceva, pe urmă se răzgîndi și continuă.

— Da, poate. Am avut mult de lucru. Cred că am și răcit. Să-mi facă un ceai fierbinte. Mă duc să mă culc.

— Nu stai la masă ?

— Nu. N-ai mîncat încă ? E unsprezece, de ce m-ai așteptat cu masa ?

Pe urmă, în timp ce-și scotea haina, indiferent.

— Eu am gustat ceva în oraș.

Bogdana sună.

— Mario, strînge masa și fă un ceai pentru conașul.

— Conița nu mănîncă ?

— Nu, nu mi-e foame.

De dincolo, vocea metalică, dură a lui Adi, se auzi.

— Unde mi-ai pus papucii ? De ce nu-i găsesc la locul lor ?

Bogdana intră în dormitor. Auzi un fîlfîit și o izbitură moale, o așezare de pînze. Cămașa lui Adi zbură peste pat, în fotoliul din colț. După ea zburară pantalo-

nii, ca două burlane. Catarama de la cordon îzbi dulapul ; aşteptă ultimul punct din program. Auzi patul scîrţîind. Ce mai lipsea ca să încheie ziua ?

— Nu te culci ?

— Numaidecît.

Se dezbrăcă încet, îşi scoase vesta albă, plisată, în timp ce Adi îşi sorbea ceaiul, cu zgomot. Pe urmă îşi scoase şi rochia.

— Brr. Ce frig este. Mai acoperă-mă cu ceva.

Întinse împietrită, o pătură peste picioarele lui, o potrivi bine pe sub el.

Deschise dulapul să-şi agaţe haina. Rochiile stăteau unele lîngă altele, înşirate pe umeraşe. O clipă avu o nălucire. Din fiecare rochie răsărea cîte un cap, un cap al ei, întors spre dînsa. Parcă-i rînjeau. Un rînjet straniu, amestec de groază şi dispreţ, încremenit pe faţă. Tremurînd, trînti uşa peste şirul de chipuri, peste şirul de buze, peste rînjetul ce se lungi de la un capăt la altul al dulapului, între două buze late, groase şi lungi, ca o elipsă roşie de sînge.

Adi se întoarse cu faţa în sus. Adormi îndată. Sforăitul lui, la început slab, se înteţi, crescu, se umflă şi umplu toată încăperea. În întuneric, ea încercă să descopere rozeta din jurul lămpii şi ştirbitura de ipsos.

Capitolul V

Bogdana nu a fost socotită a fi un copil frumos. Bunica din partea mamei, fusese o frumusețe. Asemănarea sărise peste generații, ocolind-o pe dînsa, trecînd în sora mai mare, Elena. Adeseori părinții se uitau uimiți la fetița cu părul negru și bogat, cu pielița albă ca laptele și se întrebau fiecare în gînd dacă trupurile lor luaseră parte la alcătuirea ei. Bogdana însă crescuse uscățivă și părul roșcat sta veșnic lățos și se răzvrătea, ridicîndu-se în țepi aspri, cînd voiau să-l pieptene. Fetița începea să plîngă că o doare pielea, trasă vrăjmaș de pieptene, ochii i se înroșeau și în cele din urmă, maică-sa, plictisită, o lăsa pe seama servitoarei, în timp ce ea pleca la plimbare cu Elena de mînă, gătită ca o prințesă mică.

Dacă cineva s-ar fi uitat însă mai cu băgare de seamă la Bogdana, ar fi văzut că sub învelișul delicat și palid, se întrezăreau trăsăturile unei înfățișări viitoare, armonioase, ce avea să se ivească după ce ființa-i va fi trecut prin laboratorul pubertății și, mai tîrziu, desăvîrșindu-se prin căsătorie.

De după portița curții, Bogdana pîndea întoarcerea mamei și a Elenei din oraș, cu inima strînsă în piept, înfrigurată. Urmărea pașii sorei sale urcînd scara cu preș roșu și se uita cu jind la fustulițele albe și la conturul de piele roz dintre danteluța pantalonașilor și ciorapii albi, prinși în jartiere. Atîtea dantele avea Elena pe dedesubtul rochiei. Soră-sa se așeza parcă înfiorată pe canapeaua din sufragerie, ridicînd rochița la spate,

depărtîndu-se ușor de Bogdana, să nu-și mototolească fustele.

— Am fost cu barca, Ursule, i se adresa, numind-o cu porecla pe care i-o dăduse. A fost atît de frumos...

Fetița urmărea extaziată povestirea Elenei.

— Și de acolo am fost la cofetărie... Ghici ce am mîncat ?

Bogdana se uita în ochii sorei ei, lacomă. Își lingea buzele fără culoare și înghițea în sec.

— O indiană, o indiană atît de mare și frișca era atît de multă, zicea Elena mișcînd palmele. S-a revărsat pe margine, în farfurie...

Apoi Elena se ridica ; de pe canapea sub ochii mereu mirați ai Bogdanei deschidea dulapul mamei ; numai ea avea voie să deschidă dulapul acesta. Era cu patru ani mai mare decît sora ei. Cît ar fi vrut Bogdana să poată privi și ea o dată măcar în dulapul parfumat al mamei, să cotrobăiască în geanta din piele neagră mare cît un geamantănaș, a maică-si, așa cum făcea Elena. Soră-sa ajungea pînă la al treilea raft, dar ea, ridicată pe vîrfuri, abia ajungea pînă la jumătatea celui de-al doilea. Peste marginile de dantelă ale raftului, acolo în fund, să fi putut întinde mîna numai o dată. Maică-sa ținea acolo, în dosul pachetelor de rufărie, cutii mari și mici, pline cu o mulțime de lucrușoare în care Elena avea voie să umble.

După ce Elena cotrobăia misterios în fundul dulapului, scotea o bucățică de ciocolată pe care i-o da Bogdanei.

— Uite, asta e pentru tine, pentru că ai stat acasă.

Începea apoi să-și dezbrace rochița. Se întorcea spre Bogdana, cerînd să-i desfacă butonii de la spate. Fetița nu știa ce să facă mai întîi. Între degete ținea bucățica de ciocolată dulce pe care ar fi vrut s-o lingă în tihnă, s-o savureze elipe lungi, ca în extaz, în vreme ce ochii îi fugeau pe dantela rochiței. Ce fericire... să o poată atinge. Dar ciocolata, era bucuria ei tot atît de mare ca și atingerea dantelelor. Cumpănea în mînă dulciul, voia să se îndrepte spre masă să-l așeze la loc ferit, pe colț. Îi era teamă însă, că prin cine știe ce întîmplare acesta ar fi putut dispare de acolo, ar fi putut fi mîncată de cineva. Da descheie odată ! Fetița se hotăra. Vîra bucățica

întreagă în gură, simțind-o încleștată între dinți. Își ștergea degetele pe șorțuleț și, dacă nerăbdarea de a pune mîna pe umărul îndantelat al sorei n-ar fi fost atît de nemăsurată și chiar nerăbdarea Elenei de a se vedea odată servită ar fi fost mai potolită, și-ar fi lins degetele, unul cîte unul. Horbota scrobită foșnea sub degetele subțiri și gîtul Elenei răsărea dintre ele, alb. Bogdana întîrzia între butoni și atingea ușor pielea spatelui. Elena simțind umezeala de pe degete striga :

— Proasto, vrei să-mi murdărești rochia. Nu-ți mai aduc niciodată nimic. Și o împingea la o parte.

Pînă tîrziu, cînd împlinise șaisprezece ani, Bogdana nu a avut o rochie de la început nouă. Îmbrăcămintea trecea de la sora mai mare, la dînsa. Atîta vreme cît rochiile o îmbrăcau pe Elena, dorința de a le avea, o chinuia cumplit. Cît ar fi fost de fericită să aibă și ea o rochiță cu dantelă ! Să-i stea volanele pe umeri ca fluturașii în zbor, să se plimbe așa îmbrăcată prin curte în fața cotețelor cu puișori, prietenii ei, o singură dată măcar. De abia după ce rochița se boțea și pierdea prospețimea, după ce trecea prin cîteva spălături, rochia ajungea la ea. Fetița nu mai avea nici o bucurie de dînsa. Pe umerii strîmți, volanele cădeau pleoștite. Dealtfel, pentru ea ea nu se punea scrobeală cînd era limpezită și rochia atîrna ca o zdreanță. Se ducea în fundul curții, se juca în nisip, strîngea praf de cărămidă în poală. Așa, ca să pedepsească rochia pentru că era urîtă și veche. Să o rupă de pe dînsa.

— Iar ți-ai murdărit rochița. Vezi de ce nu-ți fac haine noi ? Uită-te la Elena ce bine le poartă, o ocăra maică-sa, trăgînd-o de păr. În dulapul lor, alături de rochițele vechi și ponosite ale Bogdanei, apărea o nouă rochie strălucitoare, cu volane, cu dantele, cu panglicuțe.

Bogdana crescuse alături de casă, mică, firavă, strecurîndu-se printre ființe, așa ca aerul, fără s-o simți. Plantă ce răsare și se menține într-o scorbură întunecoasă, hrănindu-se din te miri ce raze de soare strecurate zgîrcit pînă la putregaiul în care erau înfipte rădăcinile. Umbra măreață a Elenei — „merge ca un steag“, spunea tatăl lor — o copleșea. „Ursu“ de la ea venise și porecla, se înscăunase în casă, ca al doilea nume al Bogdanei.

Nu-şi amintea, cînd îl auzise pentru întîia oară, dar ştia precis că Elena i-l scornise. Cînd se auzea chemată astfel, sîngele începea să alerge nebuneşte şi inima revărsa dureros în ea vălureţe uşoare de sînge, din ce în ce mai repezi. Cuvîntul n-o izbea de la început. După cîteva clipe doar, sesiza ecoul dintr-însa strîngîndu-se ca un ghemotoc de lacrimi în capul pieptului. Nu se încovoia, nu mişca buzele. Doar ochii se deschideau mari, rotunzi, ca două bile. — E încăpăţînată, zicea maică-sa.

La masă, tatăl întreba : „Unde o fi Bogdana ?“ Mama răspundea. „Unde o fi Bogdana ?“ Elena continua. „Adevărat, unde o fi Ursu ?“ În răstimp, tatăl uita ce întrebase şi ceilalţi la fel. Bogdana se aşeza la masă pe nesimţite, mînca repede şi liniştit şi pleca iute, fără ca cineva s-o bage în seamă. Se pierdea prin colţuri şi era de mirare unde le mai găsea. Într-o vreme, vara se urca sus la cătuşe, pe căpriorii magaziei din fund. Avea o sprinteneală de pisică. Alteori se ascundea sub patul mamei şi trăgea cuvertura pînă la parchet. Aici, îi era mai frică decît în singurătatea din pod sau de pe căpriori. Asculta cum toate lucrurile şi fiinţele din casă aţipesc, dorm. După masă, tata, mama, Elena se prefăceau parcă în fum. De altfel, ca şi dînsa, dispăreau şi ei. Nu mergea să-i caute, dar ştia bine că nu mai trăiesc. Maică-sa dormea, desigur, pe canapeaua din salonaş ; tatăl aţipise în fotoliul larg din birou, iar Elena se încuiase în odaia ei. Bogdana ar fi putut rămîne şi ea în sufragerie, unde nimeni n-ar fi venit s-o stîrnească. Trecea însă în dormitorul mamei şi se vîra sub pat, deşi ştia că acolo, în întunericul de sub cuvertura trasă jos o va apuca spaima, va auzi cum toţi se pregătesc să doarmă, „să moară“, cum numea ea evadarea din realitate. Tocmai spaima asta o căuta. Ridica un colţ al cuverturii să vadă paşii slujnicii cum trec pe dinaintea ei spre dulap, urmărea marginea uşii cum se deschidea şi se închidea apoi. Fusta slujnicii juca în jurul gleznelor, paşii moi treceau din nou pe lîngă pat. Un colţ al şalului pe care servitoarea l-a scos din dulap, atîrna în urmă. Îi părea plin de haz ciucurele roz ce-i bălăbănea între picioare şi-i venea să rîdă. Înghiţea rîsul ca pe o bucurie numai a ei, gîndindu-se că „mîine“ va aşeza astfel cuvertura, ca să poată vedea

cam cum ține slujnica șalul mamei, ca ciucurele să-i nimerească întotdeauna în același loc între picioare. Acest „mîine“ nu-l putea însă înfăptui, căci ar fi însemnat să fie descoperită sub pat. Slujnica era ultima ființă ce mergea să „moară“, după masă. De cum se închidea în urma ei ușa de la bucătărie, nu se mai mișca nimeni în casă Zgomotele se pierdeau încetul cu încetul, dar lucrurile parcă înviau. Cînd dulapul pornea să trosnească, inima i se strîngea cît un pumnișor. Dulapului îi răspundea masa și pe urmă scaunul. Atunci începea spaima. Toate lucrurile se însufleteau. Poate era cineva în odaie ? Poate nu băgase bine de seamă și slujnica nu ieșise încă din încăpere ? Sta și pîndea. Pielea i se strîngea pe dînsa și simțea cum o învăluie o flacără. Deasupra, somiera parcă se apleca, arcurile se strîngeau. Își dădea seama că nu putea fi nimeni, că „afară“ e lumină, că numai la ea sub pat e întuneric ; lăsa totuși voit să o cuprindă teama. O căuta chiar. Dacă uneori se întîmpla ca dulapul să nu trosnească, se întorcea pe spate, cu capul sprijinit de un coș de rufe, pe care maică-sa îl ținea acolo și se uita printre arcurile somierei. Printre sfori și fierărie se silea să descopere un paianjen mare ce trebuia neapărat să fie cuibărit acolo. Scotea un picior lung și-l plimba pe obrajii ei. Știa bine că nu e nici un paianjen, deși era tot atît de sigură că era. Spaima îi era negativă ca și liniștea. Se întîlneau venind din sens contrar, în același prag. În năzuința de a fi așa cum dorea ea, i se părea că somiera se lasă spre dînsa cu un zgomot ciudat și se bucura să audă ce știa dinainte că va trebui să se audă, deși îi tremura toată carnea pe dînsa. Nu era o frică completă ca de ceva necunoscut, ca, de pildă, frica pe care o încerca atunci cînd trecea prin odăi întunecoase, cînd simțea deslușit că cineva o urmărește de aproape și le străbătea ca o săgeată. Ajunsă în pragul camerei luminate, se oprea cu inima la gură, gîfîind, parcă ar fi scăpat dintr-o luptă cumplită. I se părea că cel ce-o urmărea ar putea-o ajunge, ar putea-o atinge și mersul ei, căci nu alerga de teamă să nu-l ațîțe pe urmăritor, devenea o fugă lăuntrică, o goană a ființei ei ce o preceda lăsîndu-i trupul în pas liniștit, încordat însă. Nu și-ar fi întors capul înapoi, pentru nimic în lume. Era o spaimă

totală, de care se ferea și care n-o căuta în nici un chip, pe cînd spaima din semi-întunericul de sub pat era filată, căutată, gradată, era un segment din cercul vieții ei, pe care și-l rînduia așa cum voia. Îi plăcea fantasticul și umbla după dînsul. Peste cîteva ceasuri, cînd ușile începeau să se trîntească, cînd auzea clapele pianului la care exersa Elena bătîndu-i în creier melodiile, se risipea și întunericul și singurătatea ei.

În magazie se suia pe căpriori ca să cioplească cu un cuțitaș mic, stîlpii ce se încrucișau deasupra ei în ogive. Lemnul moale se cioplea ușor și bărcile minuscule de lemn alb, se împrăștiau jos ca petalele de crisanteme ofilite. Mai pe urmă scrijelase capete de animale, iar la un cap de om lucrase vreo lună, chinuindu-se mult cu mustața răsucită și cu favoriții lui. Între două grinzi ce se întîlneau își așezase lucrurile cele mai scumpe. Nu pentru dînsa dorise vreodată ea o odaie separată, nu. Pentru ele ar fi voit. Vara era mai ușor de ajuns la această comoară : cum era cald, își putea petrece aproape toată ziua acolo sus, cu sine. Iarna se temea însă, căci se întuneca repede. De întunericul venit „din senin", Bogdana se înspăimînta. Îi plăcea doar acela pe care și-l făcea singură... Și-i era frig. Înfofolită într-o haină prea lungă, căci Elena era mult mai crescută decît dînsa, nu putea ajunge sus. Toată iarna nu se gîndea decît la lucrușoarele ei, pe care le învelea într-o basma ca să nu le fie frig. Dezghețul o pătrundea cu lumini de soare. Se cățăra atunci ca o pisică și desfăcea în grabă basmaua pe care o simțea umedă sub degete, parcă ar fi strîns într-însa toată umezeala iernii. Întindea în poală și pe grindă lucrușoarele ; Păpușa adusă anume pentru dînsa de Liția, înainte cu doi ani, rămăsese totuși nouă. Nici nu îndrăznea s-o atingă și suferea că trebuia s-o lase să înghețe alături de hîrtiile colorate, de dosurile de caiet, pe care înflorise cu creionul case cu grădini, cu gîște, cu purcei, alături de nasturi colorați și de bile de pămînt. Pe o pagină întreagă își desenase păpușa și foaia îi era atît de scumpă ca și păpușa însăși. Dacă ar fi avut odaia ei, nu mai mare decît cămara, ar fi prins acest „portret" pe perete într-o ramă și sub dînsa ar fi așezat ghivece cu flori ca la Maica Domnului la școală. S-ar fi închinat de

cîte ori ar fi trecut pe dinaintea ei. Dar pentru asta ar fi trebuit să aibă o odaie a ei, pe care n-o va avea niciodată. În casă n-avea decît un pat, o canapea. În odaia Elenei nu încăpuse și un pat pentru dînsa. Pianul ce-i luase locul, îi devenise un dușman, pentru că o dase afară și pentru că nu putea scăpa niciodată de sunetul lui. Nu-l ura; se ura pe ea însăși pentru că nu putea mișca clapele să îmbine notele, așa cum făcea Elena. Profesoara îi spusese că n-are talent, că degetele ei erau prea scurte și palma prea mică. Niciodată nu va putea cuprinde octava, dar mi-te nouă clape sau chiar zece! Mîna Elenei era lungă, degetul mic atingea vîrful clapei a opta și cu timpul, nu mai mult de patru, cinci luni, va lua octava ușor. De ea s-au descotorosit repede și Elena s-a instalat cu „monstrul" în odaie. Ce minunat trebuia să fie să poți sta singură la căldură ceasuri întregi, să nu te întrebe nimeni nimic, să nu știe nimeni dacă mai ești pe lume.

Dar și pe căpriori era bine. Numai de păpușă îi părea rău că trebuia să se despartă de ea atîtea luni cît ținea iarna. Dacă ar fi luat-o jos, ar fi trebuit s-o ghemuiască cine știe unde, poate sub salteaua mamei, și rochița ei albastră, înfoiată, s-ar fi stricat, iar năsucul i s-ar fi turtit. S-o lase pe dulap s-o umple praful? ori pe bufet ca slujnica să pună mîna pe ea, s-o mute de colo pînă colo, în timp ce ea va fi la școală și nu va ști nimic de suferințele păpușii? Nu. Aici, sus, n-o ajungea nimeni nici cu gîndul; basmaua era groasă și păpușa nu suferea nimic. Se simțea bine; avea obrazul tot atît de roz ca și în toamnă, iar picăturile albastre ale ochilor erau tot așa de clare. Zîmbea dulce cum îi zîmbise cînd o învelise în basma, același zîmbet, o prelungire a lui de arc luminos, trecut peste iarnă, înfipt cu un capăt în toamnă și cu altul în primăvară...

Și toate creioanele erau la loc și cutiuța cu nasturi și cîrpele colorate, și bluza pentru păpușă, pe care n-avusese timp s-o sfîrșească.

Într-o primăvară nenorocirea veni. Cînd se urcă sus ca o pisicuță, cu nerăbdarea lungii așteptări, găsi basmaua mai umedă ca de obicei. Îi desfăcu nodurile repede; hîrtia, în care erau învelite lucrurile, căzu jos în zdrențe jilave. Degetele i se înmuiară, fără puterea de a mai

scormoni în legătură. Zări părul de aur al păpușii topit și dezlînat, parcă s-ar fi luptat cu cineva. Inima i se strînse în ea și începu să dea cu grijă la o parte hîrtiile și cîrpele din jur. Se aplecă și sughiță. Încă o dată, echivalent al hohotului interior. Un plîns cu lacrimi picurate în ea, avînd ochii uscați, ca și cînd i-ar fi ținut deasupra plitei. Cînd luă păpușa în mîini, buzele, obrajii ei, se scurseră într-o dîră sîngerie ca de împlîntarea unui stilet. Un ochi era șters cu totul, celălalt stătea întreg și luminos cu lacrimi într-însul. Vru să-i mute o șuviță de păr și-i luă capul în palme. Degetele i se întîlniră în țeasta ce se lungi, se umflă, scoțîndu-i afară și ochiul sănătos, ca un strigăt de ajutor. Mîinile păpușii se bălăbăneau iar rochiță nu mai avea deloc. Se prefăcuse în praf. Bogdana încercă atunci întîia ei mare durere. N-ar fi crezut că pot fi dureri mai mari. Dacă ar fi căzut bunăoară jos de la înălțimea căpriorilor, n-ar fi suferit mai mult. Rănile păpușii erau într-însa. O durea ochiul scurs și buzele tăiate și picioarele muiate, dar mai cu seamă capul, pe care-l simțea moale și fluid ca cel al păpușii, gol și lipit în strivitură. Așeză păpușa cu grijă alături și scormoni în basma ca într-un cimitir, ce mai rămăsese nedistrus de ploaia ce se prelinsese o iarnă întreagă prin țigla spartă, chiar în dreptul stîlpilor, deasupra scîndurii unde așezase basmaua. Găsi creioanele crăpate, cu praful lor colorat prefăcut în băltoace uscate, ghemotoace de hîrtie, pe care, cum le atingea, se desfăceau în praf, peniță ruginite, cîrpele toate decolorate, strînse și presate între ele. Printr-o întîmplare ciudată, desenul păpușii nu fusese atins. Apa mîncase, ce-i drept, o parte a foii în colțuri, dar liniile naive, cu părul umflat și colorat cu creion galben, cu pantofiorii colorați și ei cu roșu, erau neatinse. Îl luă în mînă cu grijă, așteptînd să se prefacă în nimic ca pe tot ce pusese mîna pînă acum. Dar foaia rămînea întreagă și buzele ondulate rîdeau spre dînsa. O așeză la o parte și cu o seriozitate deplină, strînse lucrurile. Privind-o, ai fi crezut-o un copil al orientului, oficiind pentru cine știe ce zeu bizar un cult straniu. Se dădu jos cu legăturica sub braț, cu păpușa strînsă în ea. Ieși în curte și o clipă nu știu ce să facă cu dînsa, cu toate că, pe cînd strîngea basmaua, își dădea seama că

strînge în ea resturile lucrurilor deoarece trebuia să le așeze undeva, într-un loc ferit. Că trebuia să facă cu ele ceva asemănător cu ceea ce făceau oamenii, cînd pleca pentru totdeauna unul dintre ei.

Se întoarse spre fundul curții și intră în coridorul care lega curtea cu grădina. Închise ușile de la intrare și ieșire și făcu întuneric. Luă o așchie și începu să scormonească cu ea pămîntul, ajută cu degetele și n-o durea pămîntul tare, care intra sub unghii împingîndu-i carnea, despărțind-o de unghii. Cînd groapa avu adîncimea a două palme, se opri. Luă basmaua, o desfăcu, o împături în patru ca pe un așternut moale, o așeză frumos în groapă și pe ea așeză păpușa, ținîndu-i capul pe dedesubt, cu grijă să nu se desfacă. Peste ea împrăștie florile putrede ale rămășițelor și pe urmă risipi cu grijă și cu teamă, ca și cînd ar fi durut-o, pămîntul, cernindu-l prin sita degetelor, potrivindu-l cu palmele ei mici. Nu lăsă movilă deasupra ca nu cumva să atragă atenția cuiva să o desgroape.

Ieși din coridor trăgînd pasul încet. Se sui din nou sus la cătușe, luă hîrtia cu desenul păpușii. Nu se mai uită la el. Ieși în stradă. Cînd ajunse la colț, simti că trebuie să fugă, că de nu va fugi ea, îi vor lua înainte mărunțaiele dintr-însa. Începu să alerge. Aerul îi vuia pe lîngă urechi în vîjîituri de furtună. Nu se opri decît în pragul casei și se aruncă în brațele Liței și de abia atunci începu să plîngă. Lacrimile-i curgeau, spălîndu-i obrazul boțit și galben, prelungindu-se pe gît în jos.

— Ce s-a întîmplat, Bogdano ?

— Mi-a, mi-a murit păpușa pe care mi-ai dăruit-o dumneata.

Lița o strînse în brațe. Rubedenia ei era depărtată, dar trăise ca domnișoară cîțiva ani în casa părinților Bogdanei. Iubea copilul acesta mic și lăsat la o parte ca o haină pe care ai făcut-o și care nu-ți stă bine. O așezi în dulap și nu te mai uiți la ea.

— Nu-i nimic, Bogdano, o să-ți dăruiesc alta mai frumoasă.

— Mai frumoasă ca ea nu se poate.

— Bine. Liniștește-te. Acum nu mai plînge. Hai cu mine la bucătărie, am făcut ceva bun pentru tine.

— De unde știai că am să vin ?

— Am presimțit eu, a zis Lița, clipind șiret.

Fetița se așează la marginea mașinii de gătit pe scăunelul ei obișnuit. Urmărea pe Lița cum bătea coca de clătite.

— Deschide puțin ușa la sobă, să se mai potolească focul.

Bogdana deschise ușa. Patul de jăratic aprins îi luă ochii. Flăcările fugeau în pîlpîiri jucăușe. Scoase desenul păpușii de sub șorț. Fără să știe cum, îl culcă pe așternutul aprins. Izbucni o flacără albă, deodată, ca un porumbel, ca și cînd s-ar fi născut un suflet din scrumul ce se împrăștia peste cărbunii aprinși. Odată cu zborul ei pe coș, fetița se simți mai ușoară ca și cînd și-ar fi răcorit inima într-o baie rece.

Capitolul VI

Bogdana a încercat o a doua mare durere.

Se pregătea o serbare la școală. Directorul, un preot, fusese scos la pensie de curînd. Noua directoare venise cu planuri și cu inițiative neașteptate. Hotărî mărirea bibliotecii, cumpărarea tuturor cărților nou apărute și aranjarea a două camere cu mobilă confortabilă, pentru sălile de lectură. Înainte de a fi fost numită directoare, tot ea conducea biblioteca înzestrată doar cu un singur dulap în perete, cîteva cărți dăruite și reviste vechi și zdrențuite. Pentru strîngerea fondurilor, se proiectase o festivitate mai amplă, cu care prilej să se sărbătorească oarecum și noua ei funcție. Noua directoare mai căuta și alte satisfacții din reușita serbării. În primul rînd, voia să arate fostului director că și femeile sînt bune la ceva. Preotul aprecia femeile ca pedagoge, dar nu așezate în locuri de conducere, unde era nevoie să se simtă o mînă de fier. De altfel se credea gonit dintr-un drept al lui. Dacă ar fi fost înlocuit de un bărbat, ar fi fost împăcat oarecum, dar înlocuit de o femeie, nu-i venea la socoteală.

După mai multe conferințe, se luă în sfîrșit hotărîrea de a se organiza un ceai dansant, cu bufetul aranjat și dăruit de părinții elevelor, care aveau să servească musafirii și să facă pe gazdele.

În școală nu se mai vorbea decît despre acest eveniment. Sub vechiul director, serbările se mărgineau la cîteva coruri cîntate în sala de gimnastică. Vestea ceaiului

dansant, se răspîndi între eleve ca o molimă, ca o febră care nu cunoaşte obstacole. De la ele febra trecu la liceul de băieţi aflat în capătul străzii şi înfrigurarea îi cuprinse şi pe ei. Profesoara de gimnastică, o domnişoară bătrînă, grasă, cu încheieturile anchilozate de vreme, rotundă ca o minge, luă asupra ei executarea programului. În două luni fetele învăţară cadrilul, lancie-ul, gavota. Nerăbdarea era fără margini. Cu atît mai mult, cu cît directoarea binevoise a îngădui fetelor să danseze, după terminarea programului. La ora 10 seara însă, toate elevele trebuiau să părăsească sala. Serbarea avea să continue cu părinţii, profesorii şi invitaţii.

Fetele porniră la lucru cu entuziasm ; completară listele cu darurile pentru tombolă, pentru bufet ; se sparseră puşculiţele, se făcură presiuni asupra părinţilor, pentru a fi cît mai darnici. Programul, aplauzele, tot, tot, rămînea în urmă, faţă de bucuria celor două ceasuri îngăduite pentru dans. Să dansezi pe parchetul lucios ca o oglindă ! Ameţeau la gîndul acesta.

Mai erau vreo două săptămîni pînă la serbare şi Bogdana nu îndrăznise încă să o roage pe maică-sa să-i facă o rochiţă nouă. În fiecare zi se hotăra. Azi îi va spune, dar siguranţa că nu va fi ascultată, o paraliza de la început.

În clasă, în jurul sobei se descriau amănunţit rochiile, volanul aşezat la mîneci, panglica roz legată la spate. Bogdana căuta să prindă cît mai multe amănunte, croindu-şi în gînd o rochie din aceste detalii, mai minunată decît a tuturor. Era atît de subjugată de prezenţa ei în ea, încît se trezi în ajun de serbare că nu amintise încă nimic maică-si. Atunci o apucă o panică. Rochia din cap i se spulberase. O avea acolo, dar nu putea pune mîna pe ea, pe cînd rochiile colegelor erau aranjate pe umeraşe în dulapuri, alături de pantofii noi, de ciorapii subţiri, colorati. Două luni purtase într-însa gîndul unei rochii, esenţa tuturor rochiilor. Gîndul se lipise de ea, se topise într-însa, vorbise despre ea colegelor, încît în cele din urmă nu mai ştia bine dacă rochia n-o aştepta acasă, în dulap. Era confecţionată din mătase verde, cu două aripi plisate pe şolduri, cu o panglică lată, roz, legată la spate şi un guleraş mic de dantelă. Cînd trebui s-o îm-

brace pentru repetiția generală, rămase uimită că n-o are, că n-o găsește în dulap sau îmbrăcată pe ea, pe sub șorțul de școală. Mătasea ei îi încălzise carnea atîtea zile, trecuse prin dînsa în sînge. O jale cumplită o cuprinse. Ce trebuia să facă ? Cum va spune maică-si în ultima clipă ? Nu mai avea timp să-i facă o rochie nouă și va trebui să îmbrace una veche, pe care slujnica o va spăla seara și o va călca chiar în dimineața serbării.

Gîndul alergă atunci spre Lița. Ea avea s-o scoată din încurcătură. O va implora, va trebui să facă orice, ca să obțină o rochie nouă.

Lița vorbi cu maică-sa despre serbarea Bogdanei care avea loc peste două zile.

— Ei, o să luăm o rochie de la Elena, o scurtăm, o strîmtăm, și o să-i vină bine, hotărî mama.

Bogdana se strînse aproape de Lița.

— Nu, tanti, eu cred că ar trebui să-i facem Bogdanei o rochie nouă. Ce Dumnezeu, e fată mare, are șaisprezece ani, la șaisprezece ani pe Elena o duceai la baluri, protestă Lita.

Elena își înălță capul de pe cartea pe care o citea și se uită înțepată la ele. Mama răspunse în locul ei :

— Elena e altfel... Tu nu vezi ?

Bogdana se făcu mică. În ea toate apele se tulburară. Nu se revoltă. Se uită la soră-sa. În adevăr, ea era altfel. Întotdeauna a fost altfel. Cum îi putuse trece prin cap că va obține o rochie nouă ? Se miră de îndrăzneala gîndului ; nu-l putea totuși părăsi. Se agăță cu încăpățînare de el. Cu orice preț va trebui să aibă rochie nouă. Elevii de la liceu se pregătiseră și ei, aveau să vină cu toții... chiar și Șerban, artistul școlii. Poate-l va cunoaște și ea. O singură dată să poată sta de vorbă cu dînsul. Nu, nu să vorbească, căci ea n-ar ști ce să spună. Și nici el nu și-ar pierde mult timp cu dînsa. Dar rochia ei va fi cea mai frumoasă dintre toate rochiile, așa că va trebui să exclame : „Ce rochie frumoasă aveți !“. Dacă nu va spune nimic, vor spune ceilalți. Vor zice : vezi fata aceea cu rochia verde ?! Toți se vor uita la dînsa. Altfel, n-o vor băga în seamă, așa cum se întîmplase într-o seară la teatru, cînd cumpărase bilet într-o lojă împreună mai multe colege. Sosiseră devreme, cînd sala era goală. Intraseră cu zgomot și

se grăbiră să se aşeze pe scaunele din faţă, cît mai repede, ca să ocupe locurile cele mai bune. Pe ea o lăsaseră la margine, înghesuită în colţ. Se întîmplase însă ca loja de alături să fi fost cumpărată de clasa lui Şerban, care năvălise zgomotoasă şi ea, cu cîteva clipe înainte de ridicarea cortinei. Se trezi cu Şerban alături, despărţiţi de bariera învelită în plușul roşu. Fetele începură să se mişte. Voiau să schimbe locurile, să o mute pe Bogdana la mijloc, să-i dea ei locul cel mai bun. Ea să încăpăţînă să nu înţeleagă forfota lor şi continua să privească senină lumea din sală. Cortina se ridică şi liniştea se aşternu peste sală. Bogdana simţi cum creşte. Voia să se înalţe, să strălucească, băieţii să o ia în seamă.

Alături, elevii întindeau gîturile să poată privi bine în loja fetelor. Se schimbară saluturi, şoapte, semne de bucurie. Din cealaltă parte a sălii, din lojile din faţă, capetele elevelor erau îndreptate spre lojile băieţilor, făcînd semne de invidie colegelor ce avuseseră norocul să cumpere loja de lîngă ei. Nu ascultau piesa. O altă dramă se ţesea ca o plasă vrăjită, între loji, azvîrlită peste sală, dincolo... În semi-întunericul care domnea, vînzoleala din loji părea bizară. Capetele se apropiau, se depărtau, şoapte ca adieri treceau de la o ureche la alta. Mira se aplecă spre Şerban, pe la spatele Bogdanei, să-i spună ceva la ureche. Bogdana se făcu mică. Peste ea se înclină arcul trupurilor lor. Mira chicoti, Şerban dădu din cap şi comunică mai departe.

Nelly se sculă şi se aplecă şi ea spre Şerban. Urmă o activitate de furnici ce tot vin şi tot pleacă de la crăpătura din pămînt, fără să se ştie bine ce fac, de ce se frămîntă aşa, de ce se risipesc, se grăbesc, se strîng, se întîlnesc, oprindu-se o clipă, pornind apoi din nou la o goană zorită de cine ştie ce lucru care nu îngăduie întîrziere. Bogdana se făcu tot mai mică, pierzîndu-se aproape sub balustradă. În ea se înălţă însă un rug, care o ardea ieşindu-i prin cap, dincolo de tavan. Se simţea grea ca şi cînd toate braţele fetelor s-ar fi aşezat pe umerii ei, adîncind-o, acoperind-o. Deodată se scutură cu puterea omului pe care valul îl cuprinde şi vrea să-l dea de fund. Se ridică crescînd din scaun, ca o arătare, ţîşnind slabă şi palidă, stîlp despărţitor între loja băieţilor şi cea a fete-

lor. Nici unul dintr-înșii nu se uitase la dînsa. Parcă ar fi fost fum. Ea nu se gîndea decît la Șerban, a cărui faimă umpluse liceul. Dar privirile lui Șerban nu se împiedicară de dînsa. Trecuseră peste ea cu ușurință, ca o cîrpă peste o masă lustruită, alunecînd ; se sculase în picioare și, întors cu totul spre loja fetelor, rîdea cu ele, povestind o farsă făcută profesorului de chimie.

Bogdana se simți neputincioasă și o amărăciune îi umplu gura. Îl auzi pe Șerban în spatele ei, șoptind Mirei :

O, vin, în părul tău bălai
S- anin cununi de stele
Pe-a mele ceruri să răsai,
Mai mîndră decît ele.

Vocea îi tremura declamînd și ochii o priveau pe Mira printr-o lizieră îngustă și strălucitoare.

Mira icni un rîs scurt apoi, cu o rafală puternică, izbucni :

— Eu un sînt blondă, domnule.

— Ce importanță are... spuse teatral Șerban. Așa cum vă văd eu acum, cu părul umflat, ca un paravan străveziu al luminii de pe scenă, sînteți mai blondă decît Roxana, mai aurie decît Ofelia.

Pe Mira, care sta în picioare în spatele ei, n-o putea vedea. Dar îi auzi tăcerea și răsuflarea care-i mișca trupul lipit de spatele ei. Pîntecele ei i-l simțea pîlpîind cald sub șorț ca o inimă mare întinsă pe spatele ei. Se mișcă, dezlipindu-și spatele. O ardeau umerii ca și cînd odată cu pîntecele Mirei care se depărtă, se luase și epiderma de pe ea, lăsînd carnea vie sub șorțul aspru, și care acum o înțepa. De acolo, înțepăturile se înmulțiră, răspîndindu-se în tot trupul, ca acele de gămălie răsturnate pe podea.

Se auziră susoteli din lojile vecine. Rumoarea se potoli. Cum stătea întoarsă așa, cu fața spre scenă, avea toată ceafa îndreptată spre fața lui Șerban care se uita acum la actori. Răsuflarea lui îi ridica părul de pe ceafă și aluneca pe gît în jos. Se gîndi că părul ei avea culoarea deschisă, poate chiar era blond. Mișcă mîna, umflîndu-l, așa cum îl purta Mira și își îndreptă capul în afară, peste balustradă, ca să fie mai bine luminat de lumina

ce venea de la scenă. Se gîndi că acum părul ei era așa cum ar fi dorit Șerban să fie și întoarse capul. Îi zări ochii ațintiți spre scenă, n-o băgau în seamă nici pe dînsa, nici părul ei. O jale cumplită o cuprinse ; îi venea să plîngă, să strîngă lacrimile în pumn ca să spele cu ele picioarele lui Șerban.

Acum însă, la serbare, Mira îi făgăduise să i-l prezinte și ei pe Șerban. Va dansa, va dansa, poate chiar cu el. Chiar dacă ea va dansa doar cu Mira, privirea lui Șerban îndreptată spre Mira, se va încurca și în părul ei, bățos și aspru.

Dar Lița îi făgăduise că i-l va netezi și i-l va încreți cu fierul.

Maică-sa găsi însă că pentru o simplă serbare școlară confecționarea unei rochii noi era o cheltuială prea mare, cu atît mai mult cu cît nu putea merge nici dînsa la serbare. Tocmai în seara aceea era invitată cu Elena la un bal și nu puteau lipsi. Bogdana văzu cum îi alunecă speranța, cum se depărtează ca sloiurile de gheață desfăcute de țărm, tîrîte de rîu spre cascade, și-i veni să-și rupă șorțul de pe dînsa. Se simțea strînsă în el ca într-o cochilie îngustă care o strivea. Ce argument putea aduce care ar fi putut-o face pe maică-sa să se înduplece. Trebuia să comită ceva puternic, impresionant, să spargă un geam, să-și taie mîna... și atunci se aruncă în genunchi :

— Te rog, mamă dragă, te rog, fă-mi bucuria asta, niciodată nu voi mai cere ceva.

Mama rămase uimită. Bogdana nu ceruse niciodată nimic pînă atunci. Mîncarea, îmbrăcămintea, cărțile, toate le primea indiferentă. Nu arăta vreo bucurie.

— Scoală, Ursule ! Ce faci teatru !

Glasul Elenei o aduse la realitate. Se văzu îngenuncheată, ridicolă înaintea lor și o rușine cumplită o cuprinse. Făcuse tot și nu reușise nimic. Nu calculase căderea în genunchi. Simțise că trebuie să se spargă, să curbeze ceva în ea. Și atunci se prăbușise la pămînt. Elena credea că face teatru. Acum i se păru și ei în adevăr, că starea ei încovoiată era nepotrivită și ridicarea sub ochii lor, îi păru chinuitoare. Ar fi dorit să se facă deodată întuneric, să n-o vadă cum se ridică în picioare, să nu priceapă că nu știe ce trebuie să spună, ce să facă cu

mîinile, să plîngă sau să rîdă. Lița se aplecă asupra ei, o cuprinse de subțiori și atunci își ghemui capul în poala ei, alunecînd în sus spre sînii ei de-a lungul trupului ei, în timp ce se ridica în picioare. Simți că Lița făcea un semn mamei din cap și maică-sa se apropie, o luă în brațe, căutînd s-o liniștească.

— Liniștește-te. O să-ți fac o rochie nouă. Numai să vedem dacă o termină croitoreasa.

— Lasă, tanti, de asta mă ocup eu, o liniști Lița.

La auzul acestor cuvinte, parcă s-au deschis porți prin care năvăleau îngerași zburînd în cîmpii însorite. Totul tremura în ea ca o frunză delicată. Ar fi vrut să mulțumească, ar fi vrut să spună ceva, dar gîndurile se grămădiră în cap năvalnic, învăluite în teamă.

...Cînd se văzu în rochia verde, nu se recunoscu. De altfel, ea nu se uita niciodată în oglindă. Aproape nu știa cum arată. Auzise de la alții că era urîtă, că pielea îi stătea întinsă pe oase, ca un pergament.

Poate și în clipa aceea pielea era la fel, dar Bogdana n-o mai vedea. Ochii se învîrteau pe mătasea rochiei, înecîndu-se în apele ei. Nu băga de seamă că umerii ieșeau țepoși din ea și că rochia stătea ca pe un băț pe trupu-i fără carne. În rochia asta însă intrase „ea" întîi și nimeni după ea n-o va mai îmbrăca. Era a ei ca și părul, ca și pielea, ca și unghiile.

Se făcuse tîrziu. Nu mai avu timp să-și aranjeze părul așa cum îl aranjase în zilele premergătoare de zeci de ori. Îl umezi cu apă trăgînd două colțuri lipite peste urechi. Chemă servitoarea și-i spuse că la ora nouă jumătate seara să vină după dînsa la școală să o aducă acasă. Lunecă apoi brațele subțiri, cu grije pe burlanul mînecilor de la haină, așeză bascul în cap și ieși în antreu să-și tragă șoșonii.

Afară era un ger cumplit. Nămeții erau strînși la marginea trotuarelor. Nu putea merge în pantofi, dar nici încălțată în șoșonii ei vechi, pe care-i zări azvîrliți lîngă șoșonii Elenei, noi, strălucitori, cumpărați cu două zile înainte. O ispiti un gînd. Dacă i-ar încălța pe aceștia? Alungă gîndul ca imposibil de înfăptuit și se îndreptă spre cizmele ei ponosite. Cînd se aplecă asupra lor, strălucirea întunecată a cauciucului celorlalți, parcă-i luă

vederea. Erau ca o oglindă întunecată în care jucau lumini nevăzute. Fără să știe ce face, fără să se gîndească la dezastrul ce avea să urmeze din pricina îndrăznelii ei nebune, îi încălță. Ieși în stradă purtînd în suflet strălucirea unui soare, e drept umbrit dintr-o parte de eclipsă.

Încă de pe scări auzi zgomotul ce venea din sala de festivități, rîsete, uși închise, deschise brusc, sunet de viori ce se acordau între care sunetul fin al flautului picura note răzlețe. Să nu fi întîrziat.

Pătrunse într-o încăpere destinată garderobei. Se aplecă și-și descălță șoșonii frumoși, noi, neîncălțați pînă atunci, cu talpa zimțată ca o gură de pui de crocodil. Îi predă apoi la garderobă odată cu paltonul și odată cu el păru că lăsase și rochia. Se simți goală, ca un copil, cu brațele lungi, cu pielea ridicată broboane din pricina răcoarei din încăpere. Un frig se strecura în ea prin sita porilor excitați. Se zări în oglindă. Nu se recunoscu.

În colțul sălii largi, fetele așteptau strînse, mișcîndu-se între ele ca un roi de albine. Se alipi lor și între ele simți că trupul i se încălzește. Acum obrajii îi ardeau ca și cînd le-ar fi dat foc. Rîdea în neștire, chicotind. Lumea începea să vină. Apărură și băieții de la liceu, îmbrăcați în uniforme curățate, periate, cu freza aranjată cu apă, timizi, ținîndu-se unul în spatele celuilalt, înaintînd în sală pe rînd.

Între ei îl zări pe Șerban, mai întunecat ca oricînd, cu ochii aprinși în scoica orbitelor. Nu mai avu decît un gînd. Să se sfîrșească programul, dansurile cu care se prezentau elevele, apoi să se desprindă din grup împreună cu Mira și să se apropie de el.

Legănarea ei în grupul de dans, în gavota grațioasă și în lancie-ul și mai grațios, fu ca o frunză dusă în neștire de ape. Totul vibra împrejur, pereții, tavanul, candelabrul. Fetele se mișcau ca într-un caleidoscop fantastic, ca într-un film rulat cu înfrigurare. Roata acestui dans fremătător, cînd se apropia de grupul elevilor care se aflau strînși într-o parte a sălii, Bogdana aflîndu-se la o palmă de ei, cînd mișcarea grupului o silea să se afle cu spatele la ei, ceea ce i se părea o tortură chinuitoare.

Cînd ropotul aplauzelor se rostogoli în sală și pătrunse în auzul ei, i se păru că dobîndise libertatea unei ape

năvalnice care scapă din zăpor. Părea că atmosfera încălzită din sală, în care se topise mirosne, voci, rîsete, o ameţise ca un alcool sorbit cu picătura.

Directoarea primea felicitări de la lume. La bufetul aşezat în fundul sălii, elevele începură să servească limonăzi, prăjituri invitaţilor, altele se aflau risipite pe unde se aflau mamele lor încîntate de serbare, iar altele aşteptau uluite, zăpăcite de frenezia declanşată în sală, de sărbătorească atmosferă nemaitrăită în cursul vieţii lor de şcolăriţe, neştiind bine ce să facă, acum cînd programul se terminase.

Deodată orchestra începu să cînte un vals. Perechile porniră pe parchet. Erau femei tinere, pesemne mamele invitate şi soţii lor, erau oaspeţii şcolii, lume invitată la serbare.

Bogdana simţi în ea cum armonia muzicii descuie cu o cheie miraculoasă toate încheieturile. Se dezlănţui într-însa o fugă a sîngelui, într-o alergare nebună de cerc ameţitor.

— Dansăm ? o întrebă aprins pe Mira.

— Desigur, doar avem voie.

— Cine începe ? întrebă Bogdana, cu nerăbdarea ei fără limită.

Elevele care au executat programul, se agitau, dorind să-şi ia răsplata, dansul pe parchetul sălii de festivităţi. Se uitau la elevi, aşteptînd să fie invitate. Dar nimeni nu se mişca Deodată se răspîndi un zvon din gură în gură.

— Directoarea se împotriveşte... Spune că nu avem voie să dansăm.

Un alt zvon îi urmă îndată.

— Directorul spune că putem dansa.

Fetele ascultau zvonurile venite din două părţi şi ameţiră de vîrtejul întretăierilor. Pe cine să asculte ? Preotul rămăsese pentru ele tot „domnul director“ şi autoritatea lui le părea indiscutabilă. Dar „domnişoara“ era directoarea de fapt. Aceasta, furioasă de împotrivirea ce o simţea, arunca priviri aspre asupra elevelor strînse ciotcă, vînzolindu-se între ele, fără să aibă de gînd să se risipească, să se ducă la bufet, să servească oaspeţii.

Se apropiară în grup, de fostul director.

— Ce facem, domnule director ? îndrăzniră să întrebe cîteva dintre ele.

— Ce să faceți ? Dansați. Pe răspunderea mea.

Fetele fură cuprinse de un freamăt. Se uitau la parchetul lucios, ca la un lac în care trebuiau să se avînte. Dar nici una nu îndrăznea să fie prima. Bogdana fu străbătută de o înfrigurare nebună. Cineva trebuia să aibă curajul să înceapă. De ce n-ar fi ea aceea ? De ce nu ? N-avea oare ea rochia cea mai frumoasă dintre toate colegele ? Atunci, de ce ar mai aștepta ? Îndrăzneala îi pornea și din siguranța că nu se afla nimeni aici care ar fi putut să o împiedice. Nu era maică-sa, nu era Elena, cele două ființe care i-ar fi paralizat orice mișcare. Se simțea singură în sală, în lumea întreagă.

Îl văzu pe Șerban desprinzîndu-se din grupul de băieți aflat pe partea cealaltă a parchetului și înaintînd spre fete. O cuprinse panica. Nu, nu voia să-l cunoască. Panica era poate izvorîtă din certitudinea că nu va avea prilejul să-l cunoască. Nu voia să se trezească dintr-un vis minunat... Cu toate că Șerban nu o cunoștea, cu toate că privirile lui trecuseră peste ea indiferente, ori de cîte ori drumurile lor se încrucișaseră pe stradă cînd veneau de la școală, ea de fapt pentru el se gătise.

Atîta vreme cît el era o dorință neîmplinită, capul ei putea ocroti gîndurile cele mai nebunești. Avea intuiția clară că după ce va face cunoștință cu el, toate se vor prăbuși. N-avea încredere în ea. El putea să-i întoarcă spatele.

Ca să rămînă în miezul fanteziei ei, ca certitudinile să nu se înfăptuiască, o cuprinse pe Mira de mijloc și o împinse pe parchet. Se trezi pe luciul lui, în sunetul valsului, mișcînd picioarele ca susținute de aripi. Parchetul pe care aluneca cu Mira în vîrtejul valsului i se părea de cristal, transparent, iar candelabrele luceau pe margini și în mijlocul tavanului, spînzurate în perete ca niște sori. Mira, a cărei răsuflare caldă se răspîndea deasupra părului ei, i se păru a fi cea mai fermecătoare ființă. Tot astfel o încălzise răsuflarea lui Șerban, în seara aceea la teatru. Acum răsuflarea Mirei era a lui Șerban.

Zbura cu Mira în brațe, ea conducînd valsul, și ar fi alunecat pe suprafața parchetului la nesfîrșit. Ar fi pă-

truns prin ziduri pînă la capătul lumii cu Mira în brațe. Momeală ochilor lui Șerban. Acum Șerban desigur o vedea și pe ea, îi vedea pliseul mărunt al rochiei care se legăna pe șolduri la dreapta sau la stînga, așa cum cerea rotirea valsului, îi vedea și părul ei care era aprins și auriu.

Dar deodată Mira se poticni. Picioarele ei pierdură ritmul, ca la o alarmă. Se smulse din brațele Bogdanei, ca un pui ce căuta un adăpost simțind zborul uliului deasupra lui. Bogdana își reveni din amețeală. Roata candelabrelor, roata lumii de pe margini, se opri. Răsăriră fiecare cu chipurile lor, nemișcate. Bogdana privi împrejur și o clipă nu știu unde se află. Din mirajul cîtorva minute se trezi într-o forfotă în care i se păru că a căzut de undeva din tavan. Pe parchetul larg nu se afla decît ea. Mira dispăruse iar fetele îi făceau semne de pe margini, chemînd-o disperate. Se uită la grupul băieților. Aceștia se uitau la ea pufnind în rîs. Se căznea să înțeleagă ce s-a întîmplat. Mira plecase și o lăsase singură. De ce ? Visul, încîntătorul vis a fost tăiat cu foarfeca. Se smulse din loc venind spre fete, pășind mecanic. Acestea o înconjurară și vorbele se întretăiară asupra lor.

— Cum, n-ai știut că nu-i voie să dansezi ? Directoarea e furioasă.

Rătăcită, întîlni ochii directoarei care-i arunca priviri furioase de departe. Se făcu o mișcare. La o poruncă venită de la ea fetele se revărsară în stoluri speriate spre garderobă. Începură să-și caute paltoanele, șoșonii, în grabă, ca la un sinistru. Serbarea se prefăcuse în cioburi. Orchestra cînta, dar parcă vlăguită. Elevele, la porunca domnișoarei directoare, trebuiau să părăsească serbarea îndată. Odată cu ele plecau și părinții lor, și chiar și unele profesoare.

Bogdana simțea o amenințare cumplită ; O frică al cărei temei i se părea o catastrofă, puse stăpînire pe ea. Comisese ceva cumplit... Ochii directoarei i-au spus-o, așa cum dăduse dispoziția categorică să plece îndată toate elevele acasă. Intră la garderobă, ametită. Lumea se înghesuia în mijlocul încăperii asupra unei movile uriașe de șoșoni. Eleve, profesoare, cucoane răscoleau încălțămintea, ca și cînd ar fi căutat într-un morman de gunoi, fire de aur. Serbarea spărgîndu-se, lumea năvălind la garderobă, se

repezise să-şi înşface lucrurile fără ordine, creîndu-se vălmăşeală în care se încurcaseră mai cu seamă şoşonii.

Bogdana simţi un leşin. Părea că toate nenorocirile se abăteau asupra ei în seara asta. Îi răsări un gînd de care se agăţă cu disperare. Să-şi găsească şoşonii. Fără ei nu se putea întoarce acasă. Îşi făcu loc printre lumea aplecată asupra mormanului, şi se aplecă începînd să aleagă din el şoşonii care i se păreau a fi aceia ai Elenei. Lumea apuca din grămadă cîte unul, îl încerca, nu-i venea bine, îl arunca, lua altul, căutîndu-şi încălţămintea.

Degetele Bogdanei făcură la fel. Apucau tremurînd cîte un şoşon, îl cerceta, răscolea în grabă, neştiind din pricina tulburării de caută şoşonii ei vechi, sau pe cei noi şi lucioşi ai Elenei. Alături de ea lumea încerca şoşonii la întîmplare. Dacă-i veneau bine, pleca cu ei. Nimeni nu se mai lămurea aşa desperecheaţi cum ajunseseră. Şi toţi aveau un singur gînd : să nu plece acasă fără ei, chiar dacă nu erau tocmai şoşonii cu care veniseră. Zvonul că garderoba era în pericol de a se face nevăzută, se răspîndi în sală. Lumea care ar fi vrut să mai petreacă, năvăli sălbatecă, gata să se ia la harţă, făcînd scandal, acuzînd garderobiera care sta ascunsă după hainele atîrnate în cuiere, învinovăţind şcoala, pe directoare.

Deodată Bogdana zări botul lucios ca de cîine cuminte, al unuia din şoşoni. Îl smulse din morman şi-l strînse la piept. Dacă a găsit unul şi al doilea trebuia să fie pe aici. Îi desfăcu urechile şi zări pe căptuşeală cele două puncte făcute cu creionul chimic de Elena. Încălţă şoşonul şi porni în căutarea perechii lui. Răscoli cît putu, dar zadarnic. Nu se afla nicăieri. O doamnă îi ceru să-şi descalţe şoşonul presupunînd că ar fi al ei. Bogdana întoarse urechea şi arătă semnul de pe căptuşeală. Pe cînd se aplecă din nou în căutare, zări al doilea şoşon în piciorul vecinei de lîngă ea. Sta cuminte tras pe picior, chiar lîngă dînsa. Nu se îndoia că era perechea pe care o căuta. Acum l-ar fi recunoscut dintr-o mie. Puse mîna, mîngîindu-l într-o recunoaştere plină de mulţumire. Înălţă capul şi zări pe profesoara de gimnastică. Şoşonul ei sta tras pe piciorul mic şi rotund al profesoarei care, mulţumită că-şi găsise o pereche de şoşoni pe care-i credea ai ei, îşi

strîngea gulerul hainei şi se pregătea să plece. Bogdana i se adresă sfioasă :

— Domnişoară, nu vă supăraţi. Unul dintre şoşoni e al meu.

Dar domnişoara nu era dispusă să cedeze şoşonul, după ce scormonise o jumătate de ceas în grămadă.

Se făcu stacojie, se înecă, se înfurie şi strigă :

— Obraznico, îndrăzneşti să mă descalţi ? Îmi ceri să scot şoşonii din picioare ?

Bogdana se pierdu.

— Dar, domnişoară, n-am vrut să vă supăr !

— Taci din gură. Vei fi eliminată, ori voi pleca eu din şcoală.

Bogdana rămase mută. Parcă zidurile lumii întregi se prăbuşiră în jurul ei. O văzu pe directoare apropiindu-se, şi informîndu-se.

— Aha, tot tu eşti ? o întrebă ameninţătoare.

Bogdana pieri pe uşă cu un şoşon în picioare, urmată de slujnica ce o aştepta afară. Fata vru să o iscodească, ce se întîmplase, dar Bogdana nu răspunse, tăcînd cu fiinţa răsucită într-însa.

La colţul străzii scoase şoşonul şi-l luă la subţioară.

— Să nu spui nimănui nimic, auzi ?

— Nu... Eu tac ca pămîntul.

Acasă nu găsi pe nimeni. Taică-său era la club, iar mama cu Elena, la bal. Încercă să se liniştească, zicîndu-şi că soră-sa nu va avea nevoie de şoşoni cel puţin două-trei zile, timpul necesar de recreere după oboseala balului. Ce avea să urmeze după asta, nu ştia. Se îngrozea să se gîndească. Mai aproape de ea era infernul care se va dezlănţui în ziua următoare, la şcoală.

Se aşeză în pat, stinse lumina şi pînă tîrziu se zvîrcoli în nedumeriri. Cum putuse să se înfurie profesoara de gimnastică ?! Tocmai ea care venea în casa lor, în vizită la maică-sa. Doar nu spusese nimic rău. Fusese cuviincioasă. Cum putea să-i ceară altfel şoşonul ? Dacă era al ei, trebuia să i-l ceară. Dar dacă totuşi a fost obraznică ?

Îşi readuse în conştiinţă toată seara, trăind-o încă o dată. Sudori îngheţate îi acoperiră trupul. O vor elimina ! ! Nu, nu se poate. Avea să afle tot oraşul, avea să afle Şerban. Nu, nu se poate, Era un coşmar în care se afla, din care trebuia să se trezească.

Capitolul VII

În dimineața următoare plecă la școală cu sufletul înghețat. Văzînd zidurile ei, gîndurile se topiră ca ceara picurată pe plită. Nu mai era nimic în ea. Răsuna și trupul și capul a gol. S-ar fi așezat în zăpadă să înghețe de tot și să se topească odată cu ea la primăvară. Să se prefacă într-un rîu mic, pe urmă într-unul mare și la sfîrșit să o înece marea.

Intră în clasa cuprinsă într-o liniște de moarte. Panica era zugrăvită pe fețele tuturor elevelor. Serbarea avusese rezultate funeste. Plîngerile erau nenumărate. Soșoni desperecheați zăceau în sala de festivități, ca în urma unui război bizar. Întîia oră trecu fără să fie chemată la cancelarie. Chinul se prelungea ucigător. Ar fi vrut s-o fi luat în primire încă de la poartă, să se sfîrșească. Dar iată, trecea și ora a doua și nimeni n-o chema. Tresărea la fiecare ușă care se deschidea, la fiecare pas moale sau repede, auzit în spatele ușii. Și-i venea să doarmă. Niciodată nu i-a fost somn și uite acum și-ar fi așezat capul pe brat și cu el pe bancă, ar fi dormit. Zăpada de pe acoperișul din față strălucea de-i luau ochii. O obosea. Soba dogorea mai tare în ziua aceea, strecurîndu-i oboseala în trup. Oare n-a fost vis întîmplarea de ieri ? Era așa de bine, de cald, de somn... Se auzi atunci chemată. Tresări ca și cînd cineva ar fi zguduit-o de umeri. Se sculă în picioare automat. Da, da, va merge la cancelarie. O așteptau, desigur o așteptau.

Ieşi din bancă, ţeapănă. Cînd intră în cancelarie, dădu cu ochii de profesoare. Îi păru că se află în faţa unor călăi, strînşi acolo — în dosul storurilor trase, sub lumina lămpii de pe birou, în umbra căldurii atît de dulci, — ca să se bucure de un spectacol unic, care merita toată osteneala.

Erau aşezate în cerc. Profesorii refuzară să ia parte. Ei se declarară cu totul de partea elevei ce-şi reclamase şoşonul care-i aparţinea. Dar femeile doreau satisfacţie.

Vina Bogdanei era dublă. Nu începuse oare ea dansul? Era o îndrăzneală fără margini. Tocmai ea, care nu era măcar o elevă bună. Dacă nu ar fi dansat ea, nu s-ar fi precipitat sfîrşitul serbării şi nu se întîmpla nici dezastrul de la garderobă. Ea purta toată vina şi trebuia să îndure consecinţele. Directoarea o întrebă cum se întîmplase.

Fata povesti cu voce sfîrşită: Dacă ar fi fost şoşonii ei, nu i-ar fi păsat, ar fi mers o iarnă întreagă fără ei. Nu-i era frig. Dar îi luase fără ştire de la soră-sa, Elena. O ştia domnişoara directoare, absolventa cea mai bună, mîndria liceului. — Cum de puteau fi surori aceste fete atît de deosebite? — se gîndi directoarea. Îi era teamă de ea şi de mama. Acasă nu se ştia încă nimic. Ea n-ar fi îndrăznit să i se adreseze dacă domnişoara profesoară n-ar fi fost prietenă cu mama. Din pricina asta i s-a părut că o poate întreba. Doar şi pe ea o descălţase o cucoană, şi cînd văzuse că nu era şoşonul ei, i l-a dat înapoi.. Dacă nu s-ar fi întîmplat lucrul acesta, nici ea n-ar fi îndrăznit să vorbească domnişoarei...

Dar domnişoara de gimnastică se repezi indignată. O cunoştea pe maică-sa aşa, cum cunoşti pe oricine; fusese la ei în casă, dar de mult; eleva se purtase obraznic şi trebuia pedepsită.

Bogdana nu mai auzea ce se vorbea în jurul ei. Era parcă un murmur. În cancelarie era atît de cald, că-i venea să-şi desfacă şorţul la gît. O dureau încheieturile mîinilor. Parcă nu mai avea palme, se bălăbăneau, moarte ca două păsări, cărora le-ai tăiat gîtul şi le-ai lăsat să se zbată pe pămînt. O ameţeală dulce şi un nesfîrşit dor de somn o cuprinse.

Profesoarele trecură în încăperea vecină, pesemne să delibereze. Ea rămase singură. Se uită pe birou și alături de un catalog zări niște foarfeci lungi, cu lamele lucitoare. Întinse mîna, apucă foarfeca și privi vîrfurile ascuțite. Ce ușor ar trece prin șorț, dincolo, la inimă. Toate s-ar dezlega imediat. Nu va trebui să mai explice nimic, nici aici la școală și nici, mai cu seamă, acasă. Va putea dormi ; se va putea în sfîrșit întinde pe canapea.

Directoarea intră, anunțîndu-i eliminarea pe o săptămînă ; își putea lua cărțile să plece.

Capitolul VIII

Eliminată ! Eliminată ! Cuvîntul îi ţipa în creier ca un strigăt de groază, ca un urlet de moarte. Pămîntul întreg se învîrtea cu ea. Ieşi pe uşă, trăgînd după ea picioarele în neştire. Ce ruşine ! Toată lumea va afla, oraşul întreg, liceul de băieţi... şi Şerban. Şerban, de la care porniseră toate, Şerban pe care-l văzuse acolo în sală, rîzînd de ea. Fără îndoială că fusese caraghioasă, cu mii de ochi agăţaţi pe dînsa, singură în mijlocul parchetului. Dar într-un fel trebuia să scape. A doua judecată îi va fi cu neputinţă să o suporte. Să sfîrşească cu toate înainte de a afla maică-sa de şoşoni. Intră în odaia mamei, căută între sticluţele ei şi găsi una pe care scria „eter". Ieşi încet, se strecură în baie, se întinse pe *chaise-longue*-ul din colţ. Putea fi, în sfîrşit, singură ; se va odihni, va dormi, şi n-avea să mai fie aici ca să audă, să simtă, să vadă. Se afundă cu capul în sticluţă. Inspiră adînc ; nu ştia bine ce trebuia să facă să moară, dar simţea că trebuie introdus în trup mirosul acela puternic. Inspiră şi mai adînc. Urechile începură să-i vîjîie, nasul o ustură la început, pe urmă nu-l mai simţi deloc. Toate lucrurile se depărtară de dînsa, se estompară, intrau unul într-altul, răsturnîndu-se în planuri bizare. Un zgomot, regulat, ca o uruitură monotonă, ţîşni din dosul urechii, se întinse în arc la cealaltă ureche şi pe urmă cuprinse întreg creierul. Se făcu parcă lumină în el, o lumină roşie, aprinsă care se învîrtea tot mai repede, tot mai repede. Îi venea să rîdă ; un hohot puternic izvorît dintr-o

superioritate conștientă asupra celor care rămîneau... Numai ea putea vedea ce se petrece în trupul ei, în capul ei. Ea vedea creierul învăluit în pară aprinsă și cercuri enorme o rostogoleau spre margini. Și uruiala creștea tot mai puternic, alunecînd acum pe obraji, pe gît, pe trupul întreg.

Pe urmă fu o prăbușire, o alunecare în negură. Auzi pe cineva lîngă ea și-i păru că-i pune o problemă să rezolve, o problemă care n-avea decît o cheie. Ea știa că acel cineva „știa că ea știe" cheia și, totuși, căuta s-o convingă că n-o știe și dacă nu va ști, totul se va sfîrși. Nu-și dădea seama ce însemna acel „se va sfîrși", dar îi era teamă de el. Se chinuia să întrevadă altă posibilitate și nu găsea. Cineva îi șoptea insinuant în trup — spune, haide, spune, uite te ajut eu. Nu-ți fie teamă, te ajut eu să treci dincolo (căci numai cheia îi da această posibilitate). Dacă vei spune, vei ști tot, dar, dacă nu, s-a sfîrșit. Nu știa ce avea să se sfîrșească și nici ce însemna acel „dincolo", dar un dor chinuitor de a descoperi ce vrea să spună vocea, prin acel dincolo, o cuprinse. Se simțea între două lumi și atît de departe, de una și atît de aproape de alta, încît putea să întindă mîna, să ridice perdeaua, să vadă tot ceea ce cei rămași în urmă, nu pot vedea. Simți însă că pentru acest lucru trebuia să pronunțe cheia care dezlega totul. Îi era peste putință să ridice un deget. Mișcările se zbăteau în ea mari, grele, puternice, fără folos. Se simțea amețită ca de o beție a înțelegerii. De ce i-a fost teamă ? Peste tot i-a fost teamă ? Simțea că a purtat ascuns într-însa teama acestei clipe și un tremur ușor de nerăbdare o chinuia.

— Haide, spune. Cînd vei fi spus, vei ști și te vei sătura, te vei odihni.

Vocea cădea în ea, grea ca plumbul, neliniștind-o, răscolind-o, fierbînd pe ea ca o picătură de sodiu aruncată în apă rece. Cuvintele șerpuiau în auz, trecîndu-i prin trupul întreg ca o sîrmă răsucită sau ca o otravă, picurată rar, cuprinzînd în paragina ei, rînd pe rînd, cîte un organ, cucerind treptat trupul întreg.

Se frîngea, ca și cînd ceva în ea trebuia să se desfacă, să se elibereze. Zbuciumul era turbat ca goana cailor săl-

batici și copitele lor îi izbeau inima, sîngele, tot trupul, frămîntîndu-l chinuitor.

Apoi se simți ușoară ca un fulg, ca un abur, gata să se ridice în sus și totuși nu se putea clinti ; sta orizontală sub vocea aceea, care pornea dintr-o gură mare cît trupul ei întreg. Mintea i se prefăcu într-un ac ascuțit, într-o antenă sensibilă, care căuta printre circumvoluțiunile creierului, cheia acestei eliberări, odihna frămîntărilor. Îi venea să urle și o bucurie stranie o invadă. Iată, se găsea în fața enigmei, pe care peste o clipă o va dezlega.

— Ce te frămînți așa ? spune, spune numărul, caută-l, ghicește-l...

— Trei, gemu Bogdana, ca și cînd toată viața risipită ce o părăsea, ar fi strîns-o nod și ar fi umplut cuvîntul cu ea. Cortine lungi, verzi, roșii, violete, i se desfăceau de pe creier, necontenit. O goană nebună de nuanțe se destrăma dincolo de retină, se afunda în ea, ca să țîșnească în mari evantaie irizate. I se păru pe urmă, că aude un hohot de rîs, și fără să distingă cuvintele, înțelese că fusese păcălită, fusese trasă pe sfoară. Găsise cheia și enigma era readucerea ei pe pămînt. Știa bine că i se făgăduise altceva. Simțea că alta trebuia să-i fie dezlegarea. Că odată cortina trasă, va zări infinitul și iat-o culcată într-un pat, într-o odaie cu perdele albe. Doar „dincolo“ nu putea fi așa ? Cine își bătuse joc de dînsa ? Fusese pe un prag, momită de miraje, și iat-o împinsă înapoi. Atunci de ce atîta frămîntare ? Se părea că se aplecase prea mult peste un geam și o pornise chiar la vale, dar în drum, de la un etaj oarecare, cineva întinse brațele și o prinsese. Pornise spre moarte și fără voia ei, se vedea întoarsă.

Roti ochii și nu văzu pe nimeni. Patul i se păru așezat în mijlocul lumii, într-un loc fără acoperiș, fără podea, lipsit de temelii, doar cu un geam cu perdele albe, într-o parte. Nu știa dacă era trează sau nu, unde era și unde ar fi voit să fie. Acum nu-și mai amintea nimic, dar știa precis că plecase la drum cu o mare durere în trup, cu un cancer ce începuse să-i roadă viața. Voise să omoare cancerul, ca să elibereze viața. Nu-și da seama dacă a reușit. Mișcă degetele și le simți așezate pe ceva moale,

mătăsos. Pipăi mai departe, ca orbii și copiii mici. Da, era plapuma, plapuma ei de puf. Plapuma ei dragă ce o încălzea iarna. La gîndul acesta se înduioșă și-i veni să plîngă. Își trase nasul de cîteva ori, înghițînd. O milă fără margini o cuprinse. Din pricina plapumei, din pricina perdelei albe, care, sărmana, trebuia să stea spînzurată așa, vertical, o viață întreagă, fără să cîrtească, fără să se revolte și să se desfacă de acolo, să pornească în lume. Jalea o cuprinse de toate și o îneca. Ar fi vrut să plîngă întreaga viață, să curgă din ea un rîu, un fluviu, o mare de lacrimi.

Îndoiala începu s-o scurme. Trecuse oare dincolo? Paralel cu realitatea, în care sta cu mîinile înfipte în plapumă, cu ochii lipiți de perdeaua ce se mișca fîlfîind din pricina aerului intrat printre ramele ferestrelor, nu era oare altă realitate, în care să stea tot așa întinsă, dar într-un coșciug, sau într-o groapă? Nu se va trezi oare acum și-și va da seama că nu mai este?

Gîndurile începură din nou a i se încîlci, spiriduși nedisciplinați, scăpați din celulele bolnave ale creierului congestionat. Bogdana începu să alunece într-însa în rostogoliri nebune și de aici alunecă cu totul în pat și patul o luă razna prin fereastră, trăgînd perdeaua peste el și ca într-un vehicul bizar, de-a lungul continentelor, pe globul rotund, într-un vîrtej nebun...

Bulboane se desfăceau în ea. Mici explozii o frămîntau, împrăștiind-o peste tot, într-un freamăt de bucurie ciudată, de alergare dementă către un țel, pe care trebuie să-l găsești, deși nu-l întrevezi.

Capitolul IX

Se miră, după cîteva luni, cînd izbuti în sfîrşit să-şi strîngă gîndurile în cutia creierului ca pe nişte mere risipite din coş, cît de uşor se aranjaseră toate în lipsa ei de pe pămînt. Fusese vreodată vreun ceai şi şoşoni ? Ce s-a întîmplat cu ei ? Şi ea în adevăr a fost eliminată ? Acum reuşea să se gîndească la aceste întîmplări ca şi cînd ar fi fost vorba de o poveste auzită undeva, de mult. Nu-şi dădea bine seama cam ce a fost. Nici nu voia să-şi amintească. Era atît de bine aici, întinsă pe fotoliul din faţa geamului deschis, cu soarele călduţ ce năvălea peste dînsa, poleind-o întreagă cu lumina lui. Întreaga lume i se părea atît de departe, străină. Se rupse ceva într-însa. Secerase aderenţele din ea, din rădăcini, cauterizînd locul. Era suspendată fără contact cu nimic, ca fachirii suiţi pe o sfoară, priponită undeva în cer. Auzea zgomote în jur şi nu întorcea capul. De ce să se obosească ? Va schimba ceva cu acea înclinare a capului ? Nimic. Şi, de altfel, cînd îşi mişca gîtul, i se părea că i se va rostogoli capul în poală ca tăiat de lama unui cuţit fin. I se părea că toată e umplută cu o materie gelatinoasă, străbătută de un păienjeniş de nervi, ce tremura la cea mai mică atingere.

Simţea zarva rămasă în dosul fotoliului, în care era aşezată pe terasă. În spatele ei, uşile se trînteau, se deschideau. Maşina de cusut pornea să uruiască asemenea unui malaxor, strivind sub ac firele de pînză. Femei veneau cu pachete la subţiori. Auzea şoapte, discuţii în odaia mamei,

hîrtii foșnind, țăcănit de foarfeci... Stătea la răspîntia vieții înfiptă în fotoliu, ca o piatră de hotar...

În față, soarele călduț mîngîia mugurii cireșului, gîze mici zburau în aer, se așezau pe balustrada terasei, urmărindu-se în fugi repezi, pe urmă în opriri calculate, cu antenele încordate, mișcîndu-le nervos, pipăind aerul, soarele, ziua. Se ridicau în vîrtej căzînd asupra uneia, care acum sta nemișcată, după ce provocase goana prin zbîrnîieli de aripi și volte îndrăznețe. Sta înfiptă în lemnul balustradei ca de un ac în cutia insectarului, bănuind bolidul ce avea să se rostogolească din cer asupra ei, strivind-o pentru a da tot dintr-însa, seva primăverii. Cîinii întregului cartier erau strînși la poarta casei, hîrjonindu-se. Goneau toți ca o haită sălbatică, după o cățelușă albă, un cățel de lux scăpat dintr-o casă, mînat de puteri fără stavilă. Cățelușa nu văzuse singură strada pînă acum. Ieșea însoțită de stăpînă, legată de dînsa prin lesa de piele ca un al doilea cordon ombilical. Alături de labele lui, vedea picioarele stăpînei, pe care le-ar fi recunoscut dintr-o mie, chiar dacă și-ar fi schimbat pantofii de zeci de ori într-o zi. Rochia ei îi flutura pe la urechi, paravan mobil și multicolor lîngă ochii ei.

Acum scăpase în stradă fără să știe cum, dar i se părea cățelușei că zidurile o strivesc și lătratul semenilor ei o chemau neîndurător afară. Mai înainte, cînd îi auzea, se urca pe fereastră și de acolo, din dosul ferestrei, îi privea mîndră, disprețuindu-i pentru blana lor neîngrijită, pentru gîtul gol de zgardă. Se încrunta la ei, își mișca gîtul cu panglica roșie, ca o pată sîngerie și se repezea să spună ceva în lătrături scurte. Dar se oprea, urmărindu-le fuga prin zăpadă, și se încolăcea de plăcere pe pernă, la căldură. În dimineața aceea de primăvară geamul era deschis, afară era cald și sărise în mijlocul haitei atît de disprețuită pînă atunci. Acum se învîrtea ametită sub boturile lor umede învîrtită ca o roată. O apucase spaima. Unul îi pusese laba murdară în spate și blana ei curată se înnegri. Vru să fugă, dar haita o înconjură de toate părțile, frecîndu-se de dînsa, trăgînd-o de moțul roșu, ce se bălăbănea acum sub bărbie, ca o fîșie de carne smulsă dintr-însa. Începu să scîncească. Se învîrtea în cerc ; vedea toate casele alergînd unele după altele, trecînd stra-

da. Nu-i părea însă rău că stăpîna n-o aude şi nu vine s-o scape. Îi părea rău doar că dulăii nu-i admiră blana, că nu se sfiesc aceşti cîini vulgari s-o apuce în bot, să-i zdrenţuiască moţul pe care-l ştia înfoiat şi mîndru în ceafă...

Încolo peste tot linişte, cerul albastru cu vine albe de nori, aerul umed cu miros de brazde proaspete. Poarta se deschidea din cînd în cînd şi lumea ce intra îi părea fantomă, fiinţe fără viaţă. În spate rămînea casa cu odăile, cu forfota ale cărei pricini nu le cunoştea şi nici nu voia să le cunoască. Un cazan în care ai aruncat multe lucruri şi din bulboanele căruia nu mai recunoşti nici unul. În segmentul de stradă aflat în faţa ochilor ei, zarva cîinilor, fuga gîzelor, intrau perfect în armonia ei interioară, pe cînd şoaptele din spate, uşile trîntite, acel dute-vino fără rost, stîrnea această armonie, exasperînd-o. Şi atunci căuta să uite că mai este ceva dincolo de spătarul fotoliului.

Zilele treceau una după alta. Se auzea chemată şi se scula maşinal, sprijinindu-se de zid, intra în casă. Altfel toată ziua sta pe terasă şi nimeni nu venea să destrame pînza miraculoasă din jurul ei. Nu ştia cînd se înlocuiau mîncărurile de pe măsuţa de alături. Slujnica îi părea de fum ca fiinţele din somn pe care le vezi mişcînd gura, ştiind ce spun dar nu le auzi glasul.

Într-o zi intră pe poartă un tînăr cu un buchet de flori în mînă. În altă zi, acelaşi tînăr veni purtînd o cutie sub braţ şi pe urmă din ce în ce mai des. Trup îmbrăcat în alte haine şi în mînă cu alt pachet. Aşa avea ea, cînd era mcă, nişte coli de hîrtie pe care erau desenate păpuşi şi rochiţe. Le decupa cu foarfeca şi îmbrăca trupul păpuşii cu diferite rochii. Acelaşi cap răsărea însă din toate.

Tînărul nu-şi înălţa fruntea spre dînsa, niciodată .Ochii lui priveau drept înainte. Ea îl vedea fără a şti bine, dacă bărbatul era aevea sau era numai o închipuire a ei. În fiecare zi la aceeaşi oră, ca şi cînd asista la rularea unui film de scurt-metraj. Privea poarta cu porţiunea de caldarîm, dintre ea şi clădire, cu tînărul alunecînd pe el. Nici poarta n-o auzea scîrţîind, nici paşii nu-i auzea pe dale. Dar de cum intra bărbatul, o singură idee,

o singură întrebare îi ocupa întreg creierul. Are tălpi de gumă sau nu ? Începu s-o preocupe atît de mult acest amănunt, încît se încorda toată să se ridice, să se aplece, să ascută auzul cît mai mult, ca să se convingă de realitatea lor. Nu era însă nevoie de asta căci, în interiorul ei, știa că nu are tălpi de gumă, cum n-aveau nici cîinii, nici roțile căruțelor, care treceau pe stradă și pe care le vedea, fără a le auzi. Avea ceară topită în urechi și sunetele și zarva auzite, porneau din ființa ei. O cupă cu zaruri agitată îndelung. Funcțiunea unui simț a fost înlăturată și nu pătrundea în ea nimic decît prin papilele pielii, ale nasului, prin retina ochilor. Un ochi imens revărsat peste piele, avid de a strînge lumina soarelui, lumina mugurilor. Terasa era locul cel mai drag, cu pereții depărtați dincolo de orizont, sau chemați aproape de dînsa, atît de aproape, încît nici o pînză n-ar fi putut trece între dînsa și ei. Lărgea odaia asta cu paravane de aburi, așa după cum voia ea, în zilele calde rostogolindu-le pînă la capătul lumii, ca sufletul să încapă într-însa, iar în zilele mohorîte și ploioase, cînd sufletul i se strîngea mic și i se ascundea undeva în adîncuri, pereții o înconjurau de aproape, lipindu-se de trupul ei întreg. Aici era stăpînă și, dacă ar fi putut, n-ar mai fi intrat niciodată în casă. Seara, cînd cerul își îmbrăca tunica vînătă cu bumbi de aur și își prindea în piept luna ca pe o medalie strălucitoare, trebuia s-o părăsească și să intre în vagonul existenței ei, în care avea și ea un tichet pentru un loc rezervat pe canapeaua din sufragerie.

Lunga ei convalescență o scoase din sfera preocupărilor zilnice ale maică-si. De altfel, și fără ea s-ar fi întîmplat același lucru. Pregătirile pentru căsătoria Elenei erau înaintate. Bogdana deocamdată rămînea pe balcon, să se odihnească mult, să se hrănească bine. Gîndul mamei, legat în permanență de Elena, se desprindea de ea de două trei ori pe zi, pentru a se opri asupra Bogdanei. Dimineața, cînd trebuia s-o scoată pe balcon, și seara cînd trebuia s-o aducă înăuntru. De masă avea grijă slujnica, iar mai tîrziu Bogdana o ușurase de grija asta, servindu-se singură.

Capitol I X

Cînd, după căsătorie, Elena plecă cu Dandi într-un oraș de provincie, Bogdana simți o ciudată bucurie. O durere tivită cu mulțumire. Durerea nu știa de unde năș-tea, dar bucuria avea rădăcini adînci. Rămînea singură în casă, singură în odaia Elenei, care de aici încolo avea să fie odaia ei. Odaia ei. Elena i-o oferise cu o zi înainte de plecare, solemn, așa cum obișnuia ea. O luase de mî-nă, deschise ușa, dînd-o la o parte.

„Uite, Ursule, de acum înainte rămîne a ta, poți face ce vrei cu ea. Te poți încuia aici, să nu mai blochezi că-mara și podul și s-o superi pe mama. Lucrurile mele le-am strîns, tu te vei aranja cum îți va place."

Bogdana se oprise în prag ametită. Odaia asta o do-rise cu înfrigurare. Acum, cînd sta în pragul „proprietă-ții" ei, nu-i venea să creadă. Va putea intra aici singură, așa cum făcea Elena, va putea închide ușa, o va putea chiar încuia. Nimeni n-avea s-o mai tulbure. Servitoarea va trebui să bată în ușă cînd va veni să facă focul, iar ea, Bogdana, va întreba cine-i acolo, cu toate că va ști bine cine bate, și o va lăsa să aștepte cîteva secunde lungi, de-licioase. La masă servitoarea va veni s-o anunțe și-i va spune : „Domnișoară, poftiți la masă". Da, întocmai cum se adresa Elenei. Se hotărî să nu mai îngăduie servitoa-rei s-o cheme pe nume. Acum că avea odaie separată, că nu mai dormea pe canapea în sufragerie, că „Ursu" dis-părea odată cu plecarea Elenei, că, în sfîrșit, va fi și ea cineva. Odaia asta va fi „căsuța" ei, lucrul ei bun și drag.

Într-însa va aduce orizontul nemărginit, va tapeta pereții cu el, va face din încăpere împărăția ei dragă. Va avea dulapul ei, scrinul separat, în care nu va umbla nimeni, nu ca pînă atunci, cînd servitoarea putea umbla între lucrurile ei, în voie.

Așeză pupitrul pe care sora ei îl ținea rezemat de perete, în mijlocul odăii. Îl deschise, înțepenindu-l căscat, deasupra cărților așezate în el. Pînă atunci ea citise numai ceea ce putea lua de la colege, sau vreo carte uitată de sora ei pe vreun scaun. O citea dintr-o răsuflare, ascunsă sub pat, în pod, ori la cătușe. Pe urmă o așeza în aceeași poziție și în același loc, ca Elena să nu bage de seamă. Acum erau ale ei. Sub lampă atîrnă un maimuțoi cu arc, presat multă vreme sub pernă ori înghesuit într-un saltar. Mută de la loc canapeaua lată, cu capul spre perete, întinzînd-o în odaie ca o limbă. Nu știa ce să facă, ce să mai mute. Pereții i-ar fi schimbat între ei pentru a dovedi mai adînc temeinicia instalării ei acolo, dreptul ei asupra lucrurilor, asupra peretilor, asupra aerului chiar. Deschise ferestrele. Prin geamul de la „căsuță", întreaga stradă îi părea altfel.

Căută pe urmă voluptatea unei izolări complete, fără mijlocirea unei chei răsucite în broască. Uşa prinsă în ramă o despărtea de toată lumea, de casa întreagă. Creștea în ea un simțămînt ciudat, umerii se desfăceau din copci, lărgindu-se, capul îl înălța semeț și de pe gînduri, negurile se topeau. Acum înțelegea de ce Elena era atît de semeață. Cum putea fi altfel cînd atîția ani stăpînise un regat, o lume întreagă, strînsă între patru ziduri. Faptul îi da încredere, mîndrie, așa cum o simțea și ea acum, ca și cînd porii pereților ar fi răspîndit aceste puteri miraculoase, infiltrînd atmosfera. Hrănită ani întregi cu aerul îmbibat de esențe ciudate, cum putea fi cineva altfel decît Elena ?

Se așeză jos, întinsă pe carpetă, așa cum o văzuse stînd odată pe sora ei. Îi păruse întotdeauna că nu putea fi bucurie mai mare decît odihna orizontală alături de un pat, pe un covoraș moale.

Există odăi, în care ai impresia că mobilierul crește din podea, ridicîndu-se foarte puțin în înălțime. Plat, jos, larg. În asemenea încăperi, colțurile adăpostesc vaze cu

flori, vaze obișnuite, pe care în odăile cu mobilă înaltă le așezi sus, pe masă, pe console, — perne risipite pe jos, șaluri prelinse pe pufuri rotunde. În asemenea odăi intri aplecat și poziția cea mai comodă este odihna în fundul divanului sau în vreun colț de perne, ori întinsă pe jos, pe covoraș. Viața în asemenea încăperi se scurge ca o limbă subțire de apă, ca un șuvoi ce nu întîlnește obstacole...

Încercase și Bogdana odată odihna lîngă canapeaua aflată în sufragerie. Se simțise fetița, în umbra divanului înalt, păzită de bufetul enorm și vechi, de soba monumentală, de fotoliul tatălui, ca o gîză mică rătăcită între stînci sălbatice ce o înspăimîntau. Se întinsese pe covor și-i păruse că toate se rostogolesc peste dînsa. Servitoarea intrase de cîteva ori, căutîndu-și de lucru, deschizînd un saltar, mișcînd furculițele, mutînd lucrurile de pe masă. Cînd dădu cu ochii de dînsa întinsă pe jos, o pufnise rîsul de nu se mai putea stăpîni. Gîndea desigur, că Bogdana căpiase. — Auzi, să te așezi pe jos în mijlocul odăii. — Că Elena făcea același lucru, n-o mira. Ei ! ea era altfel și afară de aceea, „domnișoara“ se întindea acolo, la dînsa în odaie, nu în picioarele oamenilor. Se încăpățînase să stea jos, închizînd ochii. Dar servitoarea intrase anume de cîteva ori deschizînd ușa, plecînd, și curentul ce-l provocase îi înghețase pîntecele, silind-o să se ridice.

...Ședea acum ceasuri întregi pe jos. Ușile, pe care le auzea trîntindu-se în casă, le simeța departe „în dosul ușii“, ceea ce putea însemna chiar în altă casă, în capătul orașului, sau al lumii. Spațiul cuprins între pereți, infinitul pe care-l cobora aici, era al ei și forma centrul existenței Bogdanei. Tot ceea ce rămînea dincolo de ușă, era „lumea“ în care ea intra și pășea ca o intrusă, cu umerii curbați, cu privirea sălbatică, cu teama în trup. Rîvnise odaia asta din totdeauna. Dacă niciodată n-ar fi obținut-o, Bogdana n-ar fi știut că o dorise atîta. I se părea că n-ar mai putea trăi în altă parte decît aici. Se dezbrăcase ani de zile în sufragerie, între femeia ce strîngea masa și maică-sa, ce cotrobăia în bufet... Și adesea era surprinsă în cămașă de taică-său, care venea să caute pe masă cutia cu tutun. Sufrageria era o sală de așteptare într-o gară, în care Bogdana trăise ani, atîția ani, în timp

ce toți treceau, n-o vedeau, nu se sinchiseau de ea. Servitoarea lăsa ușa deschisă pînă ce ducea toate farfuriile la bucătărie. Mama aprindea lumina în ochi, ori de cîte ori intra în încăpere. Odaia era anticamera casei lor, prin care toți trebuiau să treacă de zeci de ori. Sală de așteptare, în care călătorii intră, ies în forfotă, în care Bogdana, călătoare veșnică, pierduse toate trenurile. Șorțul de școală îl așeza pe spătarul scaunului și dimineața îl găsea boțit. Mama o certa, uitînd că seara ea se așezase tocmai pe acel scaun.

Acum, avînd odaia ei, viața în sufragerie îi părea cu neputință. Toate ascunzișurile ei, urechile ciulite la cel mai mic zgomot și mai cu seamă momentele dureroase din pubertate, cînd nu știa ce să facă cu noua stare de lucruri, căutînd un colț în care să nu mai fie nevoită a se dezbrăca ca într-un galantar luminat puternic, în fața căruia, în întuneric, bănuiești strînși ochii lumii întregi, îi părea o situație cu neputință de reluat. Boala de atîtea luni. frămîntată pe aceeași canapea ca pe un pat de spital de clasa a treia, sau așezat undeva în stradă... Mirosul de mîncare nesuferit la începutul bolii, mai tîrziu dorind mîncarea, dar fiind oprită de medici care nu îngăduiau decît o hrană searbădă de regim, erau chinuri, pe care atunci nu le simțise, neștiind cum trebuia să fie altfel. Acum însă, îi părea că nu le-ar mai putea trăi.

...Va putea ține, în sfîrșit, lampa aprinsă întreaga noapte, sau o va putea stinge imediat. După cum va avea poftă. Va putea trînti rochia pe jos sau o va așeza în dulap. Orice, orice. Va pierde noțiunea de ziuă, de noapte, de ordine, de înfrînare... Nu-i spusese nimeni că o floare e frumoasă, gingașă, că trebuie să o culegi cu dragoste, să o aduci în odaie, să o stropești, îngrijind-o, să descoperi nuanțele petalelor, zvelțețea staminelor, parfumul corolei, verdele prospăt al caliciului. Ei n-aveau flori sau plante în casă, doar un ficus mare cu limbi groase, verzi, sterp de flori, care scotea din ce în ce mai multe limbi late încăperii, asemenea unui copil obraznic, oamenilor. Nimeni nu-i spusese că animalele pot fi iubite, că poți mîngîia un cîine, ori că o vrăbiuță cenușie este o ființă, pentru care o fărîmiță de pîine dăruită, înseamnă un banchet. În timpul covalescenței privise cerul și se înfio-

rase fără a ști pentru ce. Nu știa să descopere nuanțele palide și vălurile roze, violete, portocalii ale apusului. Văpaia din depărtare o acceptase așa cum vine ploaia, sau zăpada, ca fenomene naturale, ce nu pot fi altfel și asupra cărora nu trebuie să te oprești prea mult. Dar lunile de odihnă de pe terasă coborîse cerul la dînsa. Simțea o bucurie, pe care nu știa de unde vine, cine o provoca, în clipa cînd pășea pe terasă. Plecată peste fereastra „căsuței", aceeași undă fierbinte o cuprindea, înălța capul și îmbrățișa cu privirile orizontul, îmbibînd paleta retinei cu toate culorile lui.

Capitolul XI

Bogdana intrase funcționară la avocatul Adam Drăguș, cu un sentiment ciudat. Amestec de vagă recunoștință și teamă. După ce Banca la care tatăl, acum mort, contractase un împrumut pentru a ridica o altă clădire, (Bogdana abia atunci aflase că întîiul proiect fusese făcut pentru o renovare, dar zidurile vechi, umplute cu pămînt, se prăbușiră ca de un cutremur și fură nevoiți să o radă pînă la temelie și să ridice alta nouă), vînduse noua clădire, recomandase pe Bogdana avocatului care se ocupase cu toate actele de lichidare, ca o recompensă a Băncii pentru lipsa de împotrivire ce o întîmpinase, cu lichidarea acestei afaceri delicate. Cîteva săptămîni, fata trăise cu prezența omului, pe care nu-l văzuse încă și care de undeva, din capătul orașului, dispunea prin acte, prin semnătura lui fermă, mare, pusă alături de cea tremurată a mamei, de casa lor, de ea, de maică-sa. În imaginația ei avocatul crescuse uriaș, puternic, la picioarele căruia mama se înclina recunoscătoare pentru suma de bani, pe care priceperea lui o obținuse din vînzare, după ce Banca își retrase împrumutul.

În clipa cînd părăsi casa părintească, simți un ghemotoc de sînge ce se închegase de ani în capul pieptului, cu aderențe adînci, în timp, smucindu-se să se desfacă. Durerea despărțirii de ceea ce a fost casa în care a crescut, o simți în inimă și fu mai puternică decît despărțirea de maică-sa care se strămută la Elena, ea rămînînd cu Lița.

Între mamă și Bogdana au lipsit capetele de fire pornite din aceeași țesătură, asupra cărora să se fi aplecat vreodată împreună, înnodînd cu dragoste firele unei înțelegeri trainice, pornite din același elan, din aceleași înclinații, din aceleași preferințe. Țesătura dintre Bogdana, maică-sa și Elena, era cu totul diferită, și nodurile firelor jigniseră susceptibilitățile la toate trei, destrămînd-o pînă la urmă.

Se înscrisese la drept, dar cea mai mare parte din după masă o petrecea în biblioteca-birou a avocatului Adam Drăguș. Munca ei nu era grea, ajuta secretarului Mihail Varlam la alcătuirea dosarelor, bătea citații la mașină, ținea evidența proceselor, scotea vreun act ce trebuia de la vreo judecătorie, cataloga biblioteca lui Adam Drăguș, vastă și prețioasă. Activitatea întreagă a biroului avocațial o urmărea din bibliotecă, prin auz. Din cînd în cînd ușa de la birou se deschidea. Mihail Varlam intra grăbit, îi cerea dosarele, vreun act ce trebuia repede copiat și fata urmărea mersul mîinilor lui lungi și subțiri, tremurul lor, cînd apuca dosarul. Ochii lui Varlam nu erau albaștri. Aveau culoarea lacurilor liniștite, peste apa cărora se așterne umbra sălciilor. Limbi întunecate, peste limpezimea din adînc. Cu Adam Drăguș nu schimbase zece cuvinte de mai bine de un an de cînd lucra la el. Cele cîteva vorbe adresate de el nu știa bine dacă au fost rostite pentru dînsa, ori pentru Varlam. Îl auzea intrînd în birou, călcînd cu pași mărunți ca de femeie, și vocea lui de aramă, ascuțită, se împlînta drept în mijlocul timpanului, ca o săgeată într-o tobă întinsă. Pe urmă, o forfotă mare răzbătea la ea, prin ușa ce despărțea biblioteca de biroul avocațial, lume ce venea, pleca, ușa se deschidea des și secretarul intra, ieșea și prin crăpătură Bogdana îl zărea pe Adam Drăguș, mereu aplecat peste birou. Iarna, biblioteca era mai caldă și după ce clienții plecau, avocatul studia vreun dosar mai important, sau pregătea vreo pledoarie meșteșugită, aici la masa așezată în fața geamului ce da spre curte.

De cele mai multe ori, în aceste după-amieze tîrzii de iarnă, cînd Bogdana se întorcea de la cursuri, ori de la tribunal îl găsea pe Drăguș lucrînd în bibliotecă. Avocatul nu întorcea capul niciodată, oricine ar fi intrat în încăpere, ea sau Varlam. Ușa luneca dealtfel ușor în balamale și covorul de pe jos înăbușea pașii. Bogdana nu-și putea aminti vreo împrejurare, în care el să fi stat altfel decît aplecat peste birou. Alteori intrînd în încăpere, cînd nu găsea pe nimeni în ea, îi părea că ceva lipsește încăperii, ceva ce se înfăptuia odată cu intrarea lui Drăguș. Încerca să se ridice în picioare, să salute ea înainte. Adam Drăguș trecea pe lîngă dînsa ca pe lîngă o mobilă și fata se reașeza pe scaun țeapănă, neîndemînatec, stînjenită. O văzuse sau nu ? se întreba.

Din cînd în cînd înălța capul și privea spatele curbat peste birou, din partea cealaltă a încăperii. Băgase de seamă că odată cu intrarea lui Drăguș în bibliotecă, încăperea părea că se completează, devine întreagă. Îi privise atît de mult spatele curbat peste dosare, încît, după mai mult de un an de cînd lucra aici, i se părea că acest spate nu era al unei ființe, ori că bărbatul aplecat acolo nu era decît un „spate" înfipt într-un scaun, ca o piatră de hotar, fără obraji, fără ochi, fără piept. Îi privea brațul mișcîndu-se în timp ce întorcea filele dosarului, ca o manivelă enormă de robot, alunecînd în uleiul încheieturii, liniștit, fără larmă. Nimic nu producea zgomot în acele după-amieze tîrzii de iarnă, în atmosfera încăperii caldă, cu aerul ce se culca pe rădăcina filelor nelăsînd să se audă foșnetul întoarcerii lor. Liniștea o înspăimînta uneori. Uita că nu era singură. Dincolo lucra secretarul Varlam ? Sau plecase ! Nu deslușea nimic, iar Drăguș era o stîncă pe care n-o puteai mișca. Privea fereastra în fața căreia lucra el neagră ca o prăpastie, alteori acoperită pînă la jumătate de zapadă, ca o blană albă înfundată în ea și un simțămînt de liniște, de calm o cuprindea. Dar lumina se tulbura ca oglinda apei în care arunci pietricele. Adam Drăguș se ridica brusc, ca și cînd privirea ei ar fi simțit-o ca pe un burghiu în spate, trecea pe lîngă dînsa ca pe lîngă un scaun, își îm-

brăca haina încet, cu grijă... În timpul acesta fata nu se mișca. Totul se petrecea în afara ei, în spatele ei, stînd aplecată peste masă cu ochii risipiți peste dosare. Încremenită. Știa însă cu precizie fiecare mișcare ce se înfăptuia, clipa în care brațele alunecau pe mîneca hainei, fularul ce se încolăcea după gît, palma, în clipa în care se lipea de clanță.

Capitolul XII

Afară întunericul se lăsa tot mai mult. În biblioteca-birou a lui Adam Drăguș, atmosfera călduță cu miros de cărți, apăsa plăcut ca și un vag iz de floare de mucegai. Lumina lămpii ocrotită de un abajur se revărsa bogat peste masă, într-un cerc mare, luminos și se strîngea sus pe tavan în jurul firului de lampă, într-o rozetă mică, strălucitoare. Spațiul dintre aceste două cercuri rămînea întunecat, cu dulapurile înecate de la jumătatea lor în întuneric, cu limitele estompate. Din cercul de lumină, o poleială caldă se scutura peste Bogdana, o străbătea pînă în adînc, împrăștiindu-se în ființa ei, ca o trecere de abur cald. Asculta caloriferul ce susura discret ca un greiere rătăcit undeva în colț, se adîncea în căldura molcomă și dragă, la care se gîndea de nenumărate ori pe zi, si chiar noaptea cînd se trezea înfrigurată, în patul de lîngă odaia Liței.

Dincolo, în sala de primire se auzea vocea metalică a lui Drăguș. Bogdana înclina capul peste acte și continuă să scrie o citație. O voce caldă, timidă se auzea alături, pe urmă, un „bine, bine", rostit scurt, cu nerăbdare și ușa de la intrare se închidea, iar Drăguș intra în bibliotecă, așezîndu-se la birou...

Liniștea stăruia în încăpere mai adînc în acea după masă de iarnă și vibra în urechile Bogdanei ca valurile în scoică. Drăguș pătrunse în bibliotecă și se așeză la birou. Aceeași lumină caldă cădea peste el și peste Bogdana. O plasă fină strălucită, țesută între ei doi.

— Domnișoară, ai cumva la îndemînă dosarul cu afacerea Izvoranu ?, se auzi glasul lui fără a se întoarce.

Tresări, vocea pornise poate din spate, din vreun colț întunecat al bibliotecii, ca o destindere de arc metalic, izbit în ziduri. Se înspăimîntă. Ori de cîte ori auzea vocea avocatului, o frică ciudată o cuprindea. I se părea că se deschide pe neașteptate o trapă în față, în care ar fi putut cădea. Se strîngea ca din fața primejdiei.

Privi spre spatele nemișcat al lui Drăguș. Capul sta înclinat, părul argintat, aspru, se topea în noapte și tavanul părea că crește, chiar din rădăcina lui, din trupul întors de la ea. O stalactită luminoasă, crescută din întuneric, care zvîrlise vorbele scurt, dar aspru. Se gîndi la fața lui, la tîmplele argintate, la nasul căzut în jos, puțin vulgar, cu umbra vîrfului lui culcată pe buze. Cînd zîmbea, buza de sus se ridica ușor în dreapta și caninul strălucea prea alb, prea vizibil, cînd carnasier crud și rău, cînd picătură lăptoasă fără expresie, între cute purpurii.

Adam Drăguș știa așadar, că ea se afla în spatele lui. Fără îndoială o simțise întotdeauna că se afla acolo, cu toate că nici un semn pînă atunci n-o îndreptățise să presupună. Ei i se adresase ? Negreșit. Erau doar singuri în încăpere, Varlam plecase. Îi ceruse dosarul fără intermediul altuia. Vocea nu era impersonală ca pînă atunci. Auzise răspicat : „domnișoară"...

Se sculă și urcă repede scara rezemată de dulap. Trase dosarul din raft, îl deschise, controlînd, pe urmă coborî, dîndu-i-l. Drăguș întinse spre dînsa brațul ca o manivelă ieșită din trup și Bogdana reveni la loc. După cîtva timp Drăguș se sculă, răsfoi nervos într-un dulap. Bogdana urmări mîinile, mișcîndu-se repede ca tentaculele unei ciudate stele de mare. Îi trecu prin gînd că mîinile lui păreau a fi ale unui lucrător, cu degetele late la vîrf, cu încheieturile îngroșate, — sau se trage din țărani, — se gîndi ea mai departe. Cînd văzu că el nu găsește ceea ce căuta, se apropie de dînsul.

— Căutați ceva, domnule avocat ?

Drăguș întoarse capul. Privi surprins la fata ce se afla în fața lui. Părea că de abia acum o vede întîia oară,

sau poate surpriza năştea din însăşi îndrăzneala ei de a i se adresa cu o întrebare. La început nu voi să răspundă, ridicînd iritat umărul, pe urmă se gîndi că poate fata va fi rătăcit pe undeva dosarul pe care-l căuta.

— Caut dosarele pe anul 1927. Unde sînt ?

Deoarece fata sta în faţa lui fără să se mişte, bănui că nu ştia unde le-a pus. Vru să spună ceea ce gîndea, scurt, aspru, dar deodată fata se învîrti, se urcă în grabă pe scară, întinse braţele spre raftul de sus, trecînd degetele printre cartoane. Drăguş ridică ochii şi văzu sulul frumos modelat al picioarelor, strînse în luciul mătăsii ciorapilor, luminate puternic de partea inferioară a lămpii, ca două coloane zvelte, într-un apus de soare. Deasupra lor, flutura marginea rochiei întunecate ca un nor prevestitor de furtună. Adam Drăguş urmări linia armonioasă, cu o curiozitate bizară şi ochii i se opriră pe urma ghicită a taliei, pe care abia o putea lămuri în întuneric, se urcară mai sus, oprindu-se aproape de subţiori, apoi mai sus unde răsăreau cele două coloane ale braţelor. Albeaţa gîtului umbrit de flacăra ruginie a părului, era strîns între făcliile braţelor albe ridicate deasupra capului şi înecate în cercul luminos de deasupra. Braţele ţîşneau din întuneric, poleite, cu albeaţă mată, scăpărătoare. Fata îşi muta degetele, plimbînd mîinile în dreapta şi în stînga, ca mersul unor păianjeni cu zeci de picioare albe şi lungi. Braţele se mişcau în mlădieri largi, de şarpe. Bogdana găsi ce căuta şi coborî repede, în vreme ce Drăguş nu se putu opri de a nu urmări fiecare pas ce aducea această fată în plină lumină, din înălţimea în care fusese pînă atunci. Se apropia de el acum o fată ca atîtea altele, cu faţa subţire, fără urmă de artificii pe ea ; dar ceea ce-l izbi pentru o clipă erau ochii, în care i se păru că găseşte o strălucire stranie, de flacără. Luă dosarele, întoarse spatele şi se aşeză la birou, aplecîndu-se deasupra lor.

Bogdana băgase de seamă că Drăguş o urmărise în suirea ei pe scară şi, crezînd că era nerăbdător să-i aducă repede ceea ce căuta, coborî iute. După ce Drăguş îi luă actele din mînă cu o smucitură, nu mai avu nici o îndoială că patronul ei se supărase pentru că întîrziase prea mult căutîndu-le, ori, cine ştie, din pricina între-

bării pe care i-o pusese adineaori. Nu trebuia să se miște de la masă, ar fi trebuit să aștepte, ca întotdeauna, să fie chemată, întrebată. Drăguș sta nemișcat la masa lui și aerul apăsa greu pe umerii ei. Ar fi vrut să întrebe, ca niciodată, dacă poate pleca. Dorea să plece. I se părea că nu va putea desface tălpile de pe covor, pînă ce el nu-i va da încuviințarea. Un rău pornit de la inimă o cuprinse, ca și cînd toată întîmplarea aceea ar fi strîns în ea întreaga ei viață.

Din seara aceea ceva se oprise. O rotiță mică în angrenajul obișnuit al gîndurilor lui Drăguș, se poticni. Absența Bogdanei de la birou din zilele următoare, începu a-l neliniști. Imaginea ei crescută în întuneric pe înălțimea scării, cu flacăra pulpelor strînse în ciorapi și cu brațele albe, acoladă vîlvătăii părului, se înfipse în el ca un fir de nisip sub valva unei scoici. Un grăunte dureros, ce se putea transforma în perlă. Pînă una alta, era o boală, un cui înfipt în mijlocul creierului. Imaginea ei se strecurase ca o flacără mistuitoare într-însul. Înaintea ochilor, coloanele pulpelor strălucind ca învelite în fosfor, îl chinui noaptea întreagă. Strălucirea lor le șterse limitele și Drăguș le pierdu forma adevărată. Dacă s-ar fi lipit pe creier ca într-un tipar, noaptea, întors acasă, ar fi scăpat de obsesie prin lunga lor contemplare, prin întipărirea lor într-un chip netulburător, în gîndul lui. Ar fi extirpat chinul prin fixarea formei precise în fața ochilor, cum scoți cancerul de pe organul bolnav și arăți bolnavului bucata mîncată de rău. Dar el nu văzuse numai picioarele. Brațele albe ca niște panglici ondulate și vălvătaia ruginie de păr, îl chinuiau deopotrivă. Erau mai multe amănunte care l-au impresionat și pe care ar fi vrut să le cuprindă cu mintea, însă între brațe și picioare mai era ceva ce nu cunoștea deloc. Trupul fetei rămas în întuneric. Ghicise doar linia taliei și gîndul acesta îl amețea, îi da febră. Focul picioarelor, a pulpelor lungi îi juca mereu înaintea ochilor și mai cu seamă distanța de întuneric dintre marginea de jos a rochiei și începutul brațelor, stăruia în el ca un vîrtej. Fu contrariat de această trebuință de a vedea, de a cunoaște tot din fata asta, poate intrigat de

neînsemnătatea unei ființe pe care o văzuse în biroul lui, dar asupra căreia nicicînd nu-și oprise privirea mai atent. Parcă răsărise atunci în fața lui și se întreba dacă nu cumva era alta.

Ochiul lui ager era într-o permanentă căutare și nu se fixase, pînă la aproape patruzeci de ani, asupra nici unei femei. Un gît frumos zărit undeva pe stradă sau la teatru, un sîn rotund, ghicit prin străvezimea mătăsii, îi da amețeli. De data aceasta „trebuia" să vadă, nu numai brațele sau nu numai picioarele, cum adeseori se mulțumise pînă atunci, ci și una și cealaltă și mai cu seamă tot ceea ce rămînea necunoscut între acești poli ce se vîrîseră neașteptat în creierul lui, cu aderențe adînci, pînă în însăși sensul vieții. Pe fată n-o băgase în seamă pînă atunci, și nici nu știa bine, dacă în adevăr trupul ei era atît de frumos pe cît îl chinuia. Țîșnise acest trup deodată în fața lui ca lumina aprinsă într-o odaie întunecoasă. Întunericul bibliotecii conturase întreaga ei ființă, perdele negre pe fondul cărora el nu zărise decît flacăra trupului ei aprins. Imaginea stăruia în mintea lui, total, cu scară cu tot. Cu degetele mișcîndu-se ca niște clape verticale, peste dosare. Imagine dinamică, o înșiruire de siluete, cu fiecare picior coborît pe rînd pe scară, trup ce venea încetul cu încetul spre el în raza de lumină, ca într-o baie de fosfor. Era adevărat că, după ce Bogdana coborîse, el nu văzu în fața lui decît o fată oarecare, venind spre dînsul. Dar nu fata aceasta intrase în el ca o otravă, ci cealaltă, de pe scară.

În ziua următoare, Drăguș trecu în biroul-bibliotecă, în căutarea ei. Concedie clienții repede, iar pe Varlam îl trimise la tribunal, să amîne un proces. Pe urmă, se urcă în sus pe scară, cercetînd ce anume dosare se găseau în raftul cel mai înalt, pentru a le cere tocmai pe acelea ; cînd i le va cere Bogdanei, ea să zăbovească umblînd între ele, iar el să aibă timp să se satură de imaginea ei, să o întipărească adînc. Dar fata nu veni nici a doua zi, nici a treia. În tot timpul acesta duse o existență de nebun. Gîndul la ea crescu într-însul puternic și prezența ei o căută cu înfrigurare. Umbla ca un bolnav de un morb ciudat, un bolnav ce aleargă după o li-

coare rară, singura în stare să-l vindece. Cu cît zilele treceau, obsedanta ei imagine prindea într-însul teren mai statornic, cuprinzîndu-l cu totul. Noaptea se culca, gîndindu-se intens la dînsa, la trupul fetei, la brațe și la pulpe, pentru a le visa și pentru ca apoi, acolo, în somn, să le fixeze, să nu le mai uite, iar dimineața se trezea umplut de imaginea ei desfăcută în mii de fețe.

Cum arăta Bogdana cea reală, nu știa și nici nu-l interesa. Ar fi putut foarte bine să se întîlnească cu ea pe stradă și n-ar fi recunoscut-o. Era fără cap, fără obraji. Nu era decît trup, membre, vîlvătaie roșie de păr și mai tîrziu ochi ciudați. Între fata ce stătuse aproape doi ani în spatele lui, și fata de pe scară, era o prăpastie peste care nu putea arunca nici o punte.

În cele din urmă se înfurie împotriva fetei, care neglija lucrul și se gîndi să-i facă observație. Uitase că el însuși, la cererea ei, făcută prin Varlam, îi îngăduise o săptămînă de concediu pentru examenele de la facultate.

Cînd după o săptămînă o văzu intrînd în birou, uită cu totul că fusese chinuit de ea atîta vreme. Părea că Bogdana reală, o înlăturase pe cealaltă. Obsedanta femeie care-l chinuise, era cu totul alta. Ea se afla în afară de zidurile biroului, undeva în susul unei scări. Era chinul nopților lui înfrigurate. Ce avea comun cu ea această fată umilă, din care nu recunoștea nimic. Fata care îl chinuia în nopțile lui febrile era alta, numai membre frumoase, strălucitoare.

Capitolul XIII

Sta cu capul aplecat peste un dosar, cu trupul jumătate vîrît sub masă, cu rochia cenușie închisă pînă în gît și brațele acoperite de stofa ei. Cînd Drăguș intră, ea făcu o mișcare de ridicare și el făcu semn cu capul ca totdeauna, să stea pe loc. Toate se petrecură obișnuit. Drăguș se așeză la birou lui, aprinse lampa și începu să lucreze. După cîtva timp, simți că nu va mai putea suporta prezența fetei în spatele lui. Cu toate că știa bine că fata din încăpere n-avea nimic comun cu chinuitorul lui dor de membre strălucitoare, totuși spatele și-l simțea aplecat ca sub o povară imensă care venea de undeva. Se întoarse. De sub părul aprins, luminat de lumina lămpii așezată pe masa la care lucra, ochii fetei se ridicară clari și senini spre el. Drăguș recunoscu obsedanta ființă a nopților lui și sîngele se întoarse în el ca un curs de rîu, oprit de stavilă. Se strînse în bulboane furioase în obraji. Trebuia să facă ceva, trebuia să vadă fata exact așa cum o văzuse atunci, altfel simțea că înnebunește. O va face să urce din nou scara. Trebuia. Bogdana parcă ghicise că Drăguș dorea ceva și privirea ei senină nu-i părăsea obrazul. Era o liniște ca înaintea unei furtuni. Trebuia să se întîmple ceva. Ea îi susținea privirea cu prea mult calm, iar el trebuia să-și justifice într-un chip oarecare, întoarcerea spre dînsa.

— Domnișoară, dă-mi te rog, actele privitoare la moștenirea Dobrescu.

Vocea o izbi ca un bici. Timbrul ei metalic o descumpăni, ca întotdeauna. Se aplecă, închise dosarul ce-l avea în față, se ridică și veni spre dînsul.

— Poftim, domnule avocat.

Adam Drăguș rămase uimit. Numai cu cîteva zile înainte așezase dosarul acesta sus, în dosul șirului de cartoniere, anume ca ea să se încurce căutînd. Sosind înaintea lui la birou luase, desigur, dosarul, pentru a-l completa. Cum de-l alesese tocmai pe acela, cînd erau atîtea altele care așteptau? Îl cuprinse o ciudă pe fata asta ce-l stăpînea și căreia nu-i putea face nimic, nici nu-i putea cere să se urce să-i aducă măcar un dosar, căci iată îl avea în mînă. Dacă ar cere altul, s-ar putea întîmpla ca acesta să se afle în raftul de jos. Îi veni să strige, să-i comande — urcă-te — nu pentru că gîndul bolnav îl chinuia — căci privind-o din nou, nu regăsea nimic din fata de pe scară — ci numai din dorința de a verifica sub rochia asta cenușie și fără nici un gust, inexistența formelor ce-l chinuiau. Era o deviere a dorinței lui de a scăpa de obsesia trupului. Voia să elimine gîndul obsesiv, prin recunoașterea inexistenței motivului. Fata se întoarse însă, îndreptîndu-se spre masa ei și el văzu lama ciorapului strălucitor, țîșnind o secundă în lumină și apoi pierzîndu-se după colțul mesei. Simti cum picuri de sudoare îi curg pe sub cămașă. Trebuia să părăsească încăperea, altfel se sufoca. Fata asta care n-avea nimic deosebit, iată că-l neliniștea mai cumplit decît orice alt gînd. Acum îi fu frică s-o vadă urcîndu-se sus pe scară. Știa că nu s-ar mai fi putut stăpîni să n-o atingă și atunci ce avea să se întîmple? Era o proastă, putea striga, putea fi auzită de Varlam care se afla dincolo... Înțelese că atîta vreme cît totul rămînea ascuns sub inexpresivitatea fetei, putea să se liniștească. Știa că n-ar mai fi putut suporta nepăsător spectacolul urcării ei din dunga de lumină în întuneric, pe treptele scării. Îl cuprinse teama de acest fapt atît de neașteptat încît atunci cînd auzi mișcarea în spatele lui, crezînd că fata pornise spre bibliotecă, se întoarse brusc, răsturnînd scaunul.

— Ce faci? Ce cauți?

Bogdana îl privi uimită pe Drăguș atît de liniștit, de calculat de obicei. Acum se răstea la dînsa și nu remarca scaunul pe care-l răsturnase.

— Nimic, nimic, domnule avocat, spuse senin. Voiam să plec.

— Încă nu e șapte. De ce te grăbești ? Am nevoie de dumneata, îi spuse el aspru.

Simțea că nu trebuia s-o lase să plece. Chinul începu acum din nou, nevoia de a-l potoli, de a avea chipul întreg al trupului fetei între palmele lui, în simțurile lui, stăpîn pe forma lui, îl copleși. Să scape de chinuitoarea obsesie a strălucirii fără limită, de contururile pierdute în infinit. Dorința deveni atît de acută încît simți că orice s-ar întîmpla, nimic nu putea fi mai rău decît starea în care se găsea. Fata veni spre el și se aplecă să ridice scaunul. Drăguș zări atunci sub părul ruginiu și dezordonat de la ceafă, mijind pielea fină și albă a gîtului. Trupul îndoit, plecat din scobitura talici în curbă rotunjită în jos spre coapse, ca o cutie de chitară fină. Pe sub rochia de lînă subțire, întinsă pe trup din pricina aplecării, nu se vedea nici o cută. Drăguș băgă de seamă lipsa nasturilor ce încheie de obicei sutienul și lipsa dungii îngroșate a taliei deasupra centurii. Într-o clipă el o văzu așa cum era, dezbrăcată de orice vesmînt, aplecată înaintea lui. Și alt gînd ucigător se infiltră într-însul. „Cu ce-și susține fata asta ciorapii ? Gîndul acesta se adăugă celuilalt, într-o înlănțuire nebună și cu neputință de dezlegat. Brusc, se înfipse în el certitudinea că Varlam a părăsit biroul. Se aflau deci singuri.

Întunericul se lăsase de tot și trupul lui de la mijloc în sus era deasupra dungii luminate de farfuria lămpii de pe masa de lucru. În fața lui vedea fata aplecată, fără nimic pe dînsa, învăluită în spuma de lumină. Un tremur bolnav îl cuprinse, o amețeală fără sfîrșit. Sîngele îi zvîcnea în tîmple scăpat în rotocoale din inimă. Fata nu era o femeie pe sub pielea căreia sîngele curgea roșu și cald. Nu era decît o statuie de piatră, într-o poziție unică, pe care el trebuia să pună mîna ca un dibaci cunoscător și să o trezească. Și atunci se aplecă. Așeză mîinile pe umerii ei, îi simți rotunzi și calzi. O ri-

dică cu grijă, ca și cînd i-ar fi fost teamă să nu se destrame. Bogdana sta mută în fața lui, fără pic de viață, golită de tot. Drăguș alunecă mîna în jos pe talie, pe șold, pe genunchii rotunzi. Pe urmă de-a lungul brațelor, ca într-o oficiere bizară de rit.

Bogdana se simți toropită de o căldură moale, dulce și mîngîiierile lui îi părură firești. Părea că ele o întregesc, că lipsise ceva din ea și acum le avea. Nu se întreba prin ce întîmplare o mîngîie. Nu știa ce face Drăgus cu dînsa. Ținea ochii închiși și peste ea treceau valuri de mîngîieri calde, care căutau să se lipească de dînsa trecînd dincolo de vestminte. Nu mai avea încheieturi. Aluneca într-însa făcîndu-se mică, sau se înălța crescînd, tremurînd întreagă. Drăguș nu-și putea dezlipi mîinile de pe fată, le purta în sus și în jos, ca sub chemarea unui fluid ce-i reținea palmele pe trupul ei, de o prospețime pe care n-o mai întîlnise pînă atunci, și degetele lui nu găseau nici un obstacol în drumul lor. Simți fata clătinîndu-se și o sprijini pe pieptul lui. Gestul era firesc, dar Bogdana îl socoti o mîngîiere și se strînse lîngă el, frecîndu-și obrajii de vestă. Bărbatul îi simți mișcarea trecîndu-i dincolo de stofă, pe pielea pieptului său. Se cutremură tot și, cuprinzînd-o în brațe, o duse spre canapea, unde o culcă. Se depărtă puțin de dînsa, privind-o de deasupra. Așa cum ședea culcată cu capul lăsat pe spate, cu obrajii încinși, cu pieptul ridicat în respirări dese, Bogdana avea un aer straniu. Se odihnea într-o așteptare totală, într-o dăruire dincolo de orice stavilă. De fapt se bucura în gînd că nu murise cu o zi înainte, căci n-ar fi aflat că poate fi ceva atît de calm, de bun, de întreg pe lumea asta. Bucuria era adîncă, născută în tainițele ființei ei și la gîndul acesta zîmbi, mișcînd brațele. Drăguș zări surîsul și păru că descoperă un fapt nou, un amănunt viu, nemaiîntîlnit pînă atunci. Surîsul fetei însă se strînse, se risipi și fața ei redeveni serioasă. Atunci i se păru că ea îl cheamă și sîngele ce se zbătea în el de atîta vreme, porni din nou, ametindu-l. Se aplecă lipindu-și obrazul de obrazul ei. La această atingere însă Bogdana sări în sus. Părea că se trezise numai în clipa aceea dintr-un vis ce o stăpînise prin farmecul

lui. Drăguș, care crezuse pînă atunci că o are cu totul a lui, se regăsi în fața ei stînjenit, caraghios, cu părul răvășit, cu fața încinsă, fără să poată rosti un singur cuvînt. Buzele îi tremurau, în timp ce o privea năucit pe Bogdana care, după ce-și trase paltonul pe ea, părăsi încăperea trîntind ușa după dînsa. Nu mai reveni la birou.

După ce-i avusese în brațe trupul, pe care-l știa acum frumos, mai frumos decît toate cîte le văzuse pînă atunci, nu mai avu astîmpăr. Bogdana îi păru o ființă încă nedesăvîrșită. El trebuia să dea ultima tușă trupului aflat sub rochie. Va face dintr-însa femeia cea mai armonioasă. Linie și trup.

Fata însă nu venea la birou și parfumul natural al obrazului ei îl tulbura ziua și noaptea. A fost de ajuns s-o atingă, să-i așeze capul pe pieptul lui, ca să-i lipsească și să o ceară cu îndîrjire. Îi simțise, sub puterea unei tulburări stranii, trupul ei proaspăt și nimic nu rămase în urmă decît chinul de a reveni și de a o revedea. Era întîiul trup pe care nu-l „văzuse", ce se încăpățîna să-i scape, lăsîndu-l cu făgăduința în degete a unor forme nebănuit de frumoase și obsesia deveni mai puternică și mai tulburătoare. Bogdana îi intrase în gînd pe calea cea mai primejdioasă, din care nu mai putea ieși. Dacă fata ar fi revenit, și ar mai fi reușit să o mai apropie încă o dată, de data aceasta calm, numai pentru a o cunoaște, atunci s-ar fi liniștit. Dar lipsa ei îl tulbura, alimentînd dorința.

Trimise pe Varlam după dînsa. Acesta n-o găsi acasă și Drăguș se înfurie. Fata își bătea joc de el?! Fără îndoială și ea era la fel cu nenumăratele fete care-i trecuseră prin birou pînă atunci. Desigur nu urmărea decît să agațe în platoșa cuceririlor și numele lui. Îl cuprinse furia și socotea că ar strivi-o, dacă ar întîlni-o în cale. Ființa ei măruntă și subțire, lua în visurile lui, proporții de gigant armonios, ce-l stăpînea și chinuia. Căută în toate chipurile să-și alunge gîndul de la dînsa, dar el revenea mai puternic și mai întreg. Se obosea pierzînd nopțile la lucru, pentru a dormi în zori frînt, chinuit, contrariat.

Într-o seară primi invitația cîtorva prieteni la Operă. Un răgaz de cîteva ore, în care avea să scape de orice gînd.

Sala se umplu de o lumină caldă, dulce, aproape întunecată. Părea că se scurge din toți pereții, prin mii de găurele, că înaintează ca o umbră potolită, voalînd lojile, tavanul, spectatorii, cuprinzîndu-i pe toți într-o pînză fină, toarsă deasupra tuturor. O legătură de la ins la ins. Îl învălui o moleșeală dulce, ca o baie caldă. Trupul obosit cerea odihnă. Lumina difuză, cu căldura dulce, îi aminti de acea după-masă. O stare de liniște îl cuprinse, în timp ce asculta unda viorilor, a timpanelor care izbucneau puternic, accentuînd armonia. Vocile cîntăreților se ridicau spre cer ca flacările, se înălțau, se încolăceau, topindu-se în armonia dezlănțuită de viori, învăluită în freamătul alămurilor, revărsat deasupra întregului motiv. În clipa în care se stingea unul, începea altul, născînd un sunet din altul. Deodată simți că trebuie să întoarcă ochii. Jos în stal, în mulțimea de capete îndreptate spre scenă, zări profilul Bogdanei. Se desfăcea din lumina acea roșiatică și calmă, ca o camee fină. Gîtul îl ținea, mîndru în sus și trupul întreg sta într-o mișcare de înălțare, de plutire. Drăguș suprapuse această avîntare elanului minunat al Nikei, văzut pe șeaua unei scări la Luvru și avu o clipă luminoasă. Părul Bogdanei avea culoarea frunzelor ruginite de toamnă și umerii rotunzi și calzi sub rochia cu mîneci scurte, erau înfiorați. O bucurie copleșitoare îl cuprinse, nouă și nemai încercată pînă atunci. Îi venea să sară jos peste balustrada lojei. Orice obstacol îi părea ușor de trecut și regăsirea ei atît de neașteptată, o apropiase, ca și cînd întotdeauna ar fi fost a lui. Din clipa aceea acordurile le simți altfel. Nu mai avea organ auditiv, urechile îi vuiau. Muzica însă venea din stal, de la Bogdana, pe deasupra capetelor, la el. Ca un val care se urcă, se coboară aducînd cu el vîrtejuri muzicale, amețitoare. Se simțea legănat pe dinăuntru ca niciodată, urcînd cu valul pînă la înălțimi uluitoare și coborînd pe unda lui, alunecînd, pînă unde sunetul era mai profund, mai dumnezeiesc.

Nu-și dezlipi ochii de pe profilul fetei și cînd actul se sfîrși, coborî în stal. Se așeză lîngă dînsa luîndu-i

mîna. Bogdana nu fu uimită deloc. Părea că simțise prezența lui acolo, părea că-l așteptase. Drăguș nu știa ce să-i spună.

— Domnișoară, ah, nu. Se șterse cu mîna peste frunte. Spune-mi cum te cheamă.

— Bogdana, domnule avocat.

— A da, Bogdana. Dă-mi voie să-ți spun așa.

— Da, domnule avocat.

— Vrei să plecăm de aici, să ne plimbăm împreună pe străzi ?

— Cum vreți, domnule avocat.

Drăguș strînse buzele. Fata asta îl reținea și totodată îl paraliza cu repetarea neîntreruptă de „domnule avocat", frază ce marca distanța atît de mare dintre dînșii.

Ieșiră. Drăguș îi luă brațul și fata se sprijini toată pe el.

Afară ningea bogat și străzile erau căi albe spre viitor

Capitolul XIV

Iubirea Bogdanei era albă, întinsă, plină. N-avea valuri cu unde adînci și creste ametitoare. Aruncase peste creste o punte, netezindu-le și drumul pe care-l urma era ușor și fără surprizele neprevăzutului. Se întîmplă însă că Adam Drăguș să se trezească din vîrtejul în care alunecase pe nesimțite. Părea că făcuseră o plimbare de agrement în josul unui rîu, așezați pe o plută ușoară. Rîul se înverșunase, furîndu-le pluta de sub ei și acum se rostogoleau, înlănțuiți în unda lui vrăjmașă. Nu era o trezire, ci căutarea femeii, pe care o bănuise în Bogdana. Imaginea ei în susul scării, sul întunecat cu capetele strălucitoare, n-o putea potoli cu femeia care devenise a lui. Abandonarea deplină și plecarea atît de neprevăzută chiar pentru el, de la Operă, felul în care Bogdana îl urmase, ca și cum ea nu și-ar mai fi aparținut, ci ar fi fost a lui demult, ca un apendice propriu descoperit deodată, îl ametiră cu totul și vîrtejul nu se potolea, creștea din ce în ce, cotropindu-l. Apropierea de Bogdana nu-l potolise, ci-l răscoli mai mult și chinuitoarea dorință de a găsi izvorul bănuit din care să bea și să se liniștească, îl împinse aci, unde se aflau acum. Săpase în trupul femeii drum greu și întortocheat în căutarea acestui izvor și văzu că nu-l găsește. Firul de apă se pierdea în nisipul mărunt al ființei ei și nu-i da de urmă. Bogdana nu-l ajuta în căutarea acestuia. Era cu totul a lui și părea că nu mai dorește nimic. Trăsese o perdea peste tot ceea ce fusese pînă în acea clipă și viața în-

cepea din fața ei. Zbuciumul lui Drăguș nu-l bănuia și nu-i simțea nemulțumirea. Era plină, mai mult decît Drăguș, de ceea ce simțea și cu un egoism straniu uita să privească în adîncul bărbatului ei. Era atentă la prefacerile dintr-însa. Rădăcini subțiri și adînci, lipsite de sevă, seci, se umflau, hrănindu-se din bucuria vieții noi, renăscînd ca într-o primăvară nouă, după o lungă hibernare. Se aprinse într-însa o lumină ce se revărsa în afară, primenind învelișurile. Pielea translucidă și alba, părul ruginiu meșteșugit strîns în bucle multe și bogate, făceau din Bogdana o femeie de care ea însăși se încînta. Sentimentul unei mari siguranțe, o împiedica să pătrundă pînă în adîncul sensurilor și înțelegerea ei trecea peste fapte, peste oameni, atingîndu-le doar în treacăt, pe deasupra. Bucuria ei n-avea miez precis. Era Drăguș fără îndoială, dar dacă ar fi trebuit să vorbească despre el, să spună cum este, ce înseamnă el pentru dînsa, n-ar fi știut. Între ea și noua existență, sita deasă a uimirii o orbise.

Într-o seară, însă, în timp ce se desbrăca, Drăguș intră în odaie. Becul de deasupra oglinzii arunca o lumină caldă, dar mai mică, lăsînd dormitorul jumătate în întuneric. Bogdana sta în picioare sub valul de lumină, cu ciorapii strălucitori prinși în portjartierul roz de mătase. Se îndoise tocmai deasupra patului ca să apuce cămașa de noapte. Sînii rotunzi se aplecaseră într-o tresărire moale. Lumina căzu blîndă pe ceafa cu buclișoare ruginii și se prelinse pe curba spatelui ca într-un rîu de poleală. Drăguș sta în ușă împietrit, cu ochii măriți. Bogdana, care nu mai era Bogdana, ci fata ce-l chinuia încă, se afla în fața lui, așa cum fusese atunci. Acum va putea pune mîna, o va apuca, se va pătrunde de dînsa, se va îneca în viața ei, se va lecui de ea... O prinse pe la spate cu putere, trăgînd-o spre dînsul, cu spinarea lipită de el. Bogdana scoase un mic strigăt. Căută să-și libereze mîinile, să ia cămașa ca s-o tragă repede peste cap. Dar Drăguș o ținea strîns ca în copce de fier.

— Lasă-mă, lasă-mă.

— Nu, nu, stai așa, întoarce-te, vreau să te văd !

Bogdana înclină capul, căutînd să-şi ascundă faţa, nu voia să se întoarcă şi se zbătea să ajungă la pat, să se vîre sub plapumă.

— N-auzi ? Întoarce-te.

Drăguş strigase tare. Bogdana se cutremură la sunetul metalic al vocii, cum n-o mai auzise niciodată.

— Nu, mi-e ruşine, stinge lumina.

— Ai să faci cum spun eu, porunci Drăguş şi o întoarse cu faţa la el. Femeia îi întîlni ochii strînşi într-o lumină cenuşie, buzele umede şi subţiri cu colţul din dreapta ridicat atît de sus, încît caninul strălucea alb, ca un colţ de animal. Se cutremură. Nu ştia că Adi arăta aşa. Pînă atunci totul se întîmpla în întuneric şi chiar şi în întuneric ochii îi ţinea strînşi, cu pleoapele lăsate, ca o perdea între lumea din afară şi cea dintr-însa. Acum, vocea lui o speriase. Îl simţi străin şi voi să vadă cine era omul care o frînge, îi strigă, o sileşte să stea goală în plină lumină. Hainele lui de ştofă îi zgîriau pielea şi treceau dincolo, frecîndu-i carnea crudă.

— Uite aşa, aşa eşti ca o dansatoare. Ce frumoasă eşti, Bogdano !

Vocea îi tremura, în timp ce braţele o depărtau de el, aşezînd-o mai mult în lumină. Ea simţi cum se înţepeneşte. Omul îi era străin, ca orice trecător de pe stradă. Îşi acoperi trupul gol cu o nepăsare totală, cu rigiditate de crustă, pe care ar fi voit s-o vadă crescînd îndată pe dînsa.

— Uite, aşa trebuie să fii întotdeauna. Goală. Cu lumina asta, cu ciorapii aşa. Să nu mai stingi niciodată lumina, mă auzi ?

Vorbele îi şuierau pe lîngă urechi, ca o vijelie în jurul unui pom singuratic. Bogdana se mişca somnambulic şi cu fiecare clipă ce trecea simţea prăbuşindu-i-se în piept bolovani grei şi dureroşi. Căuta să deslueşească ce se întîmplase dar nu reuşea. În definitiv, nu fusese nimic şi totuşi părea că pierduse ceva. Un gol negru se deschise într-însa, mare şi pustiu şi nu ştia cum să se liniştească. Nu se mai gîndea la nimic. Îi venea să plîngă doar, un plîns zbuciumat şi cu hohote... dar n-ar fi voit să plîngă singură. Nu putea. Ar fi vrut să plîngă în faţa cuiva, aşezat într-un fund de canapea, cu amur-

gul strecurat între perdele, picături liniștite, potolite, mărgeluşe albe şi fără sunete, strînse în poală. Să plîngă mult, un ceas, două, o zi întreagă, aşa ca să nu ştie nici ea că plînge. Şedea întinsă pe pat, ca pe ţărmul unei mări, părăsită de cea din urmă barcă grea de speranţe. Nu era neliniştită, sîngele nu-i zvîcnea. Îngheţase tot, ca şi cînd ar fi turnat ipsos în vine, încremenind viaţa în artere.

Se întunecase fără să ştie cînd. N-auzea nimic, urechile erau lipite, în timp ce întunericul o cuprindea, unindu-se cu moartea dintr-însa.

Adi Drăguş radia. În sfîrşit o avea în mînă pe femeia lui, se scăldase în apele ei, îmbătîndu-se. Ştia în sfîrşit cum putea ajunge la ameţeala ce-i lipsea, ca otrava subţire a băuturii celui ce gustase odată dintr-însa. Mergînd pe stradă, deodată gîndul întors spre casă îi încălzea carnea, ca învelişul unei cazan în clocote. Se întorcea în fugă, cu ochii aprinşi, trăgea perdelele făcînd întuneric, aprindea lampa turcească din colţ cu lumina roşie şi slabă.

Bogdana îi urmărea mişcările, jocul lui nebun şi nu înţelegea nimic. Îi asculta respiraţia lui grăbită şi caldă şi o silă ciudată se urca dintr-însa şi-i amăra gura. Ea nu era decît mijlocul prin care Drăguş îşi găsea liniştea. Obiect. Lucrul lui.

— Haide, haide, repede...

Înfrigurat o dezbrăca de rochie. Nu se mişca. Parcă nu trupul i-ar fi simţit buricele celor zece degete înfrigurate, umede şi cleioase, aderînd pielea ca ventuzele, alergînd în sus şi în jos într-o fugă neînţeleasă. Carnea îi rămînea îngheţată, capul însă îi fierbea, scos din cuptor. Goală, s-ar fi simţit mai îmbrăcată, decît aşa, cu pantalonaşii scurţi, cu ciorapii prinşi în elastic în faţa omului ce rostogolea vorbe neînţelese... Rămînea cu trupul otrăvit, cu vinele zbătîndu-se pe sub pielea brobonată, lipsită de gînd şi de viaţă.

Mai tîrziu reuşi să se desfacă. Erau două fiinţe în ea, una mai absentă decît alta şi tot atît de prezente. Cele două Bogdane, în acele momente, stăteau faţă în faţă, schimbînd gînduri ciudate între ele, ajutîndu-se între dînsele ca să nu bage de seamă că pentru cîteva clipe

vor trebui să se despartă. Bogdana își întorcea capul și băga de seamă praful de pe măsuța de noapte. Se gîndea că va trebui să certe femeia de serviciu pentru delăsare. Pe urmă cugetul o lua razna fugind, depărtînd-o de Drăguș și readucînd-o, ca pe o spectatoare rece și amuzată la cele ce se întîmplau... Parcă ar fi stat în cutele umbrei din odaie, ascunsă, privind fuga inutilă a lui Drăguș, vorbele lui șuierătoare, ca și cînd n-ar fi avut nici ochi, nici urechi. Brusc îi trecea prin minte, ca un artificiu aprins pe neașteptate în înălțimea cerului întunecat, gîndul unui telefon ce trebuia să-l dea, sau o probă la croitoreasă, sau un ciorap căruia i-a sărit ochiul. Și odată cu aceste gînduri, țîșneau altele confuze, ca o însoțire a celorlalte, ca o umbră, pe care n-o putea identifica, o umbră dureroasă, ce o chinuia îndată ce antenele conștiinței în pipăiri timide căutau s-o deslușească întocmai ca o rîcîială într-o rană proaspătă. Mai apoi, ceva neprecis, o neliniște adîncă o copleșea. Atunci simțea că trebuie să fugă, să se ridice din pat, de lîngă bărbatul ei, să se ascundă. Se vedea cuprinsă într-o plasă, ce se strîngea tot mai mult în juru-i, torturîndu-i carnea, otrăvindu-i sîngele, gîndul, tot. I se părea că ochii lumii întregi s-au suit la fereastră și privesc în odaie la cele ce se petreceau acolo. Urechile vuiau ca două scoici, în care s-au adunat toate uraganele mării. Mai apoi auzea în cameră foșnet de haine, o sîsîitură vagă și mulțumită, pași mici de femeie și ușa închizîndu-se în urma lui Adi.

După plecarea lui din încăpere, aerul din preajmă îi părea greu ca apa. O învăluia, o apăsa pe piept, îi curgea în jurul trupului, prelingîndu-se înapoi, spre urechi. Ar fi dorit să nu mai fie nevoită vreodată să mai facă vreo mișcare, pînă la sfîrșitul lumii... Să stea așa, să nu se gîndească la nimic, să nu se miște, ca să nu urnească ceva din ea. Se purta pe sine ca pe o înșiruire de pahare scumpe, fine, așezate pe o tavă și mutate cu grijă, atent, să nu se răstoarne din înălțimea piciorului. Sub lumina lămpii turcești, perdelele de tul roz, ridicate în falduri, se prelungeau pînă jos pe parchet în valuri de spumă sidefie. Afară putea fi ziuă sau noapte. Rulourile erau trase. Uita cum fusese înainte cu un ceas. Se scula încet

şi deschidea ferestrele larg, primenind aerul. Vara, căldura năvălea ca un val zăgăzuit. Rărea ruloul şi soarele pătrundea prin el în scări de umbră şi lumină, îmbrăcînd-o, adîncindu-se în carne, trecînd dincolo de dînsa. Se întindea jos pe covorul moale ca în „căsuţa" ei şi îşi simţea trupul strîns în chingi aprinse şi în chingi îngheţate. Vîrful sînilor se ridicau dureroşi în vîlvătaia dungii aprinse şi Bogdana se lăsa mai jos, ascunzîndu-i în cordonul de umbră.

Într-una din zile, acolo jos, pe covor, ţîşni pentru întîia dată într-însa certitudinea că-i lipseşte ceva. Un rău ca un mic leşin, neprecizat, ca un gust sălciu în gură, nedefinit, ca o privire printr-o ceaţă ce începe să se risipească ; rău ce primenea parcă încăperile trupului care înlătura rămăşiţele de zbucium vîrîte de Drăguş într-însa. Se simţi deodată calmă şi ameţeala se precizează, devenind o dorinţă, la început vagă şi mai tîrziu, de-a lungul anilor, tot mai precisă. Dori o mînă, care să-şi tremure uşor degetele pe pleoapele ei. Niciodată nu rîvni altceva. Nu mîna lui Drăguş şi nici a altuia. Dorea o mînă fără stăpîn, despersonalizată, palmă fină, lungă, albă, de la încheietură în sus pierdută în necunoaştere, în întuneric. Să iasă ca un fulger din umbră, să se aplece caldă, bună, peste dînsa şi ea să-şi mişte capul, să ajute, să-şi rotunjească singură obrajii în cupa ei, să-şi înalţe buzele umede în palma prietenă. Dorul mîinii acesteia o apăsa uneori cumplit pe inimă, ca şi cînd i-ar fi prins-o într-o plasă ţesută de degetele ei. Să fie linişte, să audă undeva, în jurul ei o şoaptă uşoară... Altceva nimic...

Vălul îi căzu de peste înţelegere şi toată viaţa estompată din juru-i, se prezentă înaintea ochilor, bine definită. Infimele dezacorduri de la început, peste care trecuse neatentă, ca umbra prin apă, îi răsăriră, de-a lungul anilor, lin, completate de înţelegerea unei greşeli imense în alegerea călătorului cu care pornise la drum, accentuat şi de alte dezacorduri subţiri, ţîşnite ca ramurile din tulpina groasă a marei lor deosebiri.

Adam Drăguş nu luase în seamă starea sufletească a Bogdanei. Nu se aplecase asupra ei cu înţelegere, de-

oarece nu avea ce înțelege. Bogdana era femeia lui și reușise să-și armonizeze plinătatea ființei lui cu vidul femeii. Avea ce căutase. Ea se cuibărise într-însul definitiv și marele lui orgoliu îl împiedica să se îndoiască de sentimentele ei. Femeia strălucea ca un bec frumos, prins într-un lustru, în serile de bal. Era astfel, pentru că o voise el așa ; subordonarea ei îi părea naturală, nu-l surprindea. Era tînără, un copil pe lîngă dînsul, și sentimentul ce-i sporea pasiunea, era sentimentul aspru al părintelui, față de un fiu nesupus. Cu timpul ramura subțire a ființei Bogdanei, sădită în același pămînt cu a lui, crescu înaltă, mlădioasă, peste prevederi. Drăguș privea pe ascuns și uimit armonia femeii lui, așa cum părintele bagă de seamă deodată, că în locul copilului de alături se află un bărbat tot atît de înalt și împlinit ca și dînsul. Uluit, părintele nu vrea să recunoască ceea ce vîrsta copilului îi arată și voința lui strînge hățurile, mai puternic decît o făcuse pînă atunci. Voința lui Drăguș creștea la fel de copleșitoare și i se impunea Bogdanei sub toate formele. La începutul căsătoriei, Bogdana, ametită de noua stare, se supuse puterii lui, iar mai tîrziu, nu mai putu să scuture de pe ea armura pe care o primise de bună voie. Adam Drăguș era țărușul de care ea sta prinsă cu o legătură mai lungă ori mai scurtă, după cum i-o îngăduia el. Peste înțelegerea ei, Drăguș aruncase un văl, pe care îl ridica numai după bunul lui plac. Sub acest înveliș Bogdana se zvîrcolea, căutînd să-l îndepărteze. El n-avu niciodată curiozitatea să dea la o parte un colțișor, să privească, să afle. Bogdana își cîștiga libertatea doar în clipele intime cînd era a lui, cînd se dedubla, cînd n-avea ce face cu această libertate. Doar să întărească și mai mult legăturile ce-o prindeau de dînsul.

Capitolul XV

De trei zile ploua mărunt şi des. O pînză fină ţesută între ea şi lume. De trei zile urmărea cum se strîng norii deasupra străzii, cum se întind peste dînsa, peste casă, cuprinzînd întreaga boltă, scuturîndu-se în fire lungi şi subţiri peste oraş.

Venea oare primăvara ?

Privea bolta. Ar fi voit să întindă braţele şi să strîngă cerul în palme, să-l stoarcă ca pe un uger plin, să-l secătuiască. Ar fi dorit să poată alcătui o lopată mare, lată, pe care să o împlînte în capătul străzii în nori, să-i tragă pînă dincolo, descoperind cerul, grămădind umezeala ce o despărţea de soare...

Da, primăvara era aproape de ea. Se afla afară, în faţa ferestrelor. Grădinile răsăriseră verzi în jurul caselor. Din fotoliul larg în care o aştepta, zărea pînă departe un şir de grădini, unde se lucra, se săpa, se tăiau crengile uscate ale pomilor. Prin geamul deschis pătrundea ţăcănitul foarfecelor şi pocnetul ce-l făceau crengile uscate, căzute grămadă. O undă de umezeală, un miros de pămînt răscolit de sape îi scălda obrajii, strecurîndu-se pe sub mînecile largi ale rochiei de casă, pînă sub coaste. Atmosfera era transparentă şi grea de viaţa ce se urca proaspătă, mîngîind scoarţa pomilor. Pămîntul întreg se umfla, respira, creştea, ca un plămîn uriaş, se desfăcea în cuiburi primitoare de seminţe, plămădind în măruntaiele lui primăvara. Aceeaşi sevă curgea şi într-însa,

sînge primenit, zbătîndu-se în artere. De peste drum, în curtea casei cu acoperiş de Balcic, nişte fetiţe jucau tenis. Mintal, urmărea traiectoria mingii şi căderea ei pe racheta întinsă, o simţea vibrînd adînc într-însa. Pac, pac, pac. Pe urmă un glas subţire, „Play“ şi imediat mai departe şi şters „Ready“.

Cîinii de afară începură să latre. O clipă prin gînd îi trecu ideea că ar putea pica musafiri. Dar nu era nimeni ; cîinii lătraseră la colonelul Ivaşcu, vecinul din dreapta, care pleca la cazarmă. Îi cunoştea mersul precis. După ce ieşea pe poarta casei, trecea strada, se apropia de gard şi cu biciuşca din mînă hîrşia gardul curţilor. Cîinii se repezeau cu toţii înfuriaţi, chinuindu-şi boturile printre stinghii, să-i apuce biciuşca. Fără să se uite la ei, Ivaşcu o hîrşia însă, pînă ajungea în capătul străzii ; pe urmă, trecea trotuarul dincolo şi îşi continua liniştit drumul spre oraş.

Frînturi de gînduri se închegau şi se desfăceau repede cu teamă, ca cercurile de apă. Unul singur stărui o clipă dar se desfăcu şi acesta. „Aş vrea să aranjez o masă... aş vrea să vină lume... să văd pahare de cristal strălucind sub toate becurile...“ Dar dorinţa se risipi ca nişte fulgi de păpădie.

Se hotărî să iasă în oraş. Se ridică şi bufniţa tronînd deasupra scaunului de la birou, o opri în loc. Simţi o răceală în trup, asemănătoare aceleia pe care o simţea uneori, cînd vorbea cu Adi. Privind-o, îşi aminti de un tablou pe care l-a văzut cu cîteva zile mai înainte, la o expoziţie. Tabloul nu era mai mare decît o carte. Reprezenta un drum care venea nu se ştie de unde şi se strecura şerpuind printre ochiuri de ghiaţă şi zăpadă, răzbind departe, apoi se pierdea la orizont unde cerul avea aceeaşi culoare cu cea a pămîntului. Împlîntaţi la marginea drumului, cu rădăcinile înfipte sub lespezile de gheaţă se vedeau doi copaci desfrunziţi, cu crengile cenuşii, strînşi parcă în ei înşişi. Ciucuri de gheaţă atîrnau de ramuri, straturi îngheţate cuprindeau trunchiul pînă sus. Vîrfurile crengilor se ridicau însă uşoare, ca într-un avînt, luminate de o singură rază de soare ivită printr-o deschizătură a norilor de plumb. Izolarea copacilor îi păruse semnificativă şi văzuse în ei două suflete

pierdute la marginea vieții. Două năzuințe. Se legase adînc de acest tablou și îi venise să-l desfacă din perete, să-l ia sub braț, să plece cu dînsul. I-ar fi găsit locul potrivit chiar deasupra scaunului de la birou, în locul bufniței cobitoare. L-ar fi avut necontenit înaintea ochilor, în tot timpul zilei, din orice colț al casei. Din pat l-ar fi putut zări, de la masă, de lîngă geam, căci era peretele de care privirea se izbea de mii de ori în timpul zilei. Un colț, pe care nu-l putea evita, peretele el însuși fiind un tablou, așezat între rama ferestrei și a ușei. Ar fi luminat cu el locul ce-l simțea de atîția ani întunecat.

— Atîția bani pentru un tablou cît o palmă, cu numai doi copaci pe el! Nu, nu vreau să-l cumpăr, argumentase Drăguș refuzul și bufnița, semn stăpînitor al lui Adi, rămase la locul ei, învingătoare.

Bogdana ieși din casă și mergea acum încet privind cerul, clădirile, oamenii și valul lumii ieșită în întîmpinarea primăverii care o purta în jos spre Cișmigiu. Pe Bulevard, colț cu Brezoianu, se opri la marginea trotuarului. Așteptă să treacă un șir de mașini, pe urmă o trăsură cu arcurile aplecate într-o parte din pricina unui bărbat voinic care cuprindea cu trupul lui aproape întreaga banchetă. Alături de el, înghesuită pe locul rămas liber ședea o femeie subțire, cu șuvițele de păr fluturînd pe sub borurile negre ale pălăriei și care se chinuia să-și țină echilibrul, în mersul anevoios al cailor. Trăsura trecu aproape de buza trotuarului prin fața Bogdanei. În acea clipă, domnul cel gras ridică brațul și făcu un semi-cerc, larg, arătîndu-i femeii ceva în sus, pe bulevard. Mîna lui alunecă aproape de obrajii Bogdanei, cît pe aci s-o atingă. Se trase o clipă înapoi, privind pe cei ce se aflau în trăsură. De sub burlanul mînecii, palma domnului ieșea grasă, roză, cu pielea netedă, umflată pe dedesubt. Tentaculele degetelor lui culeseră privirile ei în dreptul lor, și acestea alunecară pe mîneca de stofă a hainei în sus. Văzu gulerul îngust al bărbatului, peste care carnea gîtului se ridica într-o lizieră congestionată. Privi mai sus și zări bărbia grasă și deodată împietri. De la bărbie în colo, de la semnul unic și cu neputință de uitat, refuză să mai vadă. Un zid îi opri privirea la

înălțimea semnului care se afla pe bărbia domnului aflat în trăsură. Dar după o clipă, cu toată greutatea împotrivirii în creștet, înalță fruntea, privind vitejește înainte. Nu văzu decît același bărbat gras, cu fața congestionată, cu ochii adînciți, ce nu erau albaștri, ci ca fundul lacurilor peste care se oglindesc umbre de sălcii. Se îndoi din trup peste bordura trotuarului, aproape să se răstoarne în scobitura trăsurii ce trecea și se depărta. Pe linia ei înclinată din pricina greutății bărbatului, văzu privind din urmă, deasupra capotei strînsă burduf, două pălării, una din pai negru demodată a femeii și vechea pălărie gri cu panglică îngustă a lui Mihai Varlam...

Cum scoți o castană din ghioaca-i țepoasă, așa scoase și Bogdana din învelișul de grăsime pe Mihail Varlam, fostul secretar al lui Drăguș, năpîrlind imaginea de ganga-i ce o înghițise. Își simți picioarele grele ca de plumb. Nu se putea mișca de pe marginea trotuarului, într-atît era de tulburată de neașteptata întîlnire. În spatele ei, puhoiul de lume o împingea, o luă de la spate, o purtă somnambulic înainte.

Numele lui Mihai îi pică în inimă, dangăt de clopot, cu o singură bătaie, nemaiauzită și înțeleasă deplin peste timp. Intră în Cișmigiu cu toți anii care au trecut răvășiți în amintire. Se așeză pe o bancă, scormonind avid în ei. Nu se gîndise niciodată la Varlam și acum descoperea că el avea un loc în amintirile ei, neștiut, necunoscut pînă la această revedere. Cum îl schimbaseră anii, cum așezase asupra lui straturi de grăsime, cum se scufundase în sine ca într-un alt înveliș. De bună-seamă, doamna de alături era soția lui. Ochiuri luminoase se strecurau printre frunzele verzi ale copacilor, umbrele jucau, tremurînd pe pămînt. Evantaiul de apă din mijlocul lacului își împrăștia mîndru penele. Bărcile alunecau în opintiri ușoare de lopeți, clipocitul apei se auzea umed. Ramele despicau felii de apă verde, cercuri mari se izbeau de maluri.

— Mihail Varlam !

Nisipul scîrția sub pașii revărsați pe alei.

— Mihail Varlam !

Chipul lui apăru în amintire din ce în ce mai limpede. Undele trecutului se ridicau, se desfăceau, se de-

părtau în cercuri mari, aducîndu-l înaintea ochilor, așa cum a fost. Înțelegea că-l purtase ani de-a rîndul în gînd și acum descoperea că despre omul care trecuse, știa atît de multe lucruri. Poate mai multe decît femeia neagră de lîngă el. Aproape doi ani au respirat același aer, în biblioteca birou a lui Drăguș, s-au aplecat peste aceleași dosare. Știa ce formă avea gura lui, cum îi erau croiți ochii, de unde avea semnul ca o frunză albă pe bărbie. Îi cunoștea obrajii, culoarea bărbii a doua zi după ce s-a ras, și purta în nări și în păr parfumul hainelor lui. Ca o străfulgerare puternică, sub care se luminează un cîmp unde te-ai rătăcit noaptea, se luminară în ea rosturile acelor ani petrecuți în biroul lui Adi. Înțelegea acum de ce nicăieri nu a fost mai bine, mai odihnitor decît acolo, cu vocea lui Mihai caldă, răzbătută timid prin ușă, pe care o aștepta înfrigurată, inconștient. Intrările lui în bibliotecă, abia acum vedea că o zguduiau. Își aminti de drumul lung și ocolit făcut odată pînă la Lița însoțită de el. În fața porții Varlam o întrebase glumind :

— Ai putea ține la mine ?

Rîse.

— Nu-mi răspunzi ?

Continua să rîdă. Tot drumul pînă la Lița, Varlam nu rostise o vorbă și brusc, acolo înaintea porții auzise ceva bun, cald, spus ei și ea nu putu face altceva decît să rîdă. Simțea că într-o clipă avea să-l piardă, că va pleca și totuși continua să rîdă. În adevăr Varlam se întoarse lăsînd-o cu rîsul înnodat în cerul gurii, ca o bomboană dulce, ce-ți prinde dinții și nu te lasă să-ți miști limba.

Astea le descoperea acum Bogdana, așezată pe o bancă în Cișmigiu, într-o după-masă de primăvară... De ce a trebuit să-l vadă pe Mihai Varlam astfel ? De ce acesta a întins mîna tocmai în fața trotuarului pe care ea aștepta ? De ce i-a strîns privirea în palma cuprinzătoare risipind-o peste dînsul, topind cu ea învelișul strîns de ani peste viața lor ? De ce a șters într-o clipă, atît cît i-a trebuit trăsurii să treacă prin fața ei, zece ani, în care l-a purtat în ea inconștient, așa cum era atunci, înalt, subțire cu umbre pe ochi. Oare și pe ea au îmbră-

cat-o anii într-un veștmînt de țesuturi, îngropînd-o, îngroșînd învelișurile, lățindu-le, schimbîndu-le ? Închise ochii și se revăzu. Nimic nu mai rămăsese din ceea ce fusese ea. Pielea îi era fină, trupul drept și mîndru, obrajii îngrijiți. Părul zburlit și aspru, aruncat pe atunci la voia întîmplării, era acum cuminte, pieptănat cu grijă. Învelișuri invizibile au cuprins-o și pe ea. Doar ochii aveau aceeași privire ascuțită, singura legătură între „ea", a ei și „ea" a lui Mihai Varlam.

Capitolul XVI

Se întuneca. Se uită la ceas. Era șapte jumătate. Își aminti că luau masa în oraș. Trebuia să se schimbe. Se ridică grăbită, uimită, de timpul care s-a scurs atît de repede peste banca pe care s-a odihnit.

Acasă intră în baie, lăsă să curgă îndelung peste pielea înfierbîntată, apa țîșnită prin duș tocmai din miezul pămîntului, încă neîncălzit deajuns de soare. Voluptatea o ameți, după cum fără îndoială amețesc și florile, cînd grădinarul le înconvoaie sub biciul furtunului, gîlgîind de apă. Frunzele late se apleacă, se încovoie ca și corpul ei, oferind cu voluptate fiecare colț al trupului lor fraged și nerăbdător, mîngîierilor reci. Se înalță pe vîrfuri, ca și capetele lor îndreptate spre cer, semețe, spălate și proaspete, răspîndind parfumul umed și răcoros...

Trase peste cap furoul subțire și un fior o străbătu cînd se lipi de dînsa, atingînd-o ușor. Încălță pantofii cu tocuri înalte. Alese o bluză albă, fină, de sub care tivul furoului și panglicele urcate vertical pe umeri, se zăreau în transparență. Încheie jacheta neagră deasupra ei. Întorcîndu-se, se privi în oglindă. Cu o mișcare ușoară, aranjă voaleta subțire de pe pălărie, cu noduri minuscule în țesătură și care-i umbrea ochii, ridicîndu-se la spate în sus într-un fluture cu aripi străvezii și fine.

Parcă purtase pînă atunci o rană nesimțită pînă în clipa aceea, care se dezvelea după întîlnirea cu Varlam, întreagă, cu tot răul ce-l provocase și poate îl va mai

face. Dorința de a cunoaște durerea iscată, mai bine, o făcea să scurme adînc în amintiri.

Lumina din restaurantul elegant o izbi brusc, trezind-o și larma din sală, o clătină pe picioare. Capetele de la mese se întoarseră spre dînsa, cercetătoare. Strînse pleoapele și prin pupila comprimată, căută masa unde trebuia să se afle și Adi. Andrei Roman, prietenul lor, îi ieși în cale, Adi nu sosise încă.

Bogdana se așeză. O durere surdă îi stăpînea trupul. N-o putea lămuri și cînd încercă, imagini și vorbe i se întretăiau în gînd. Își simțea încheieturile grele, înțepenite, și în ceafă sub buclele ruginii, un ciocan o izbea regulat : Mihai Varlam, Mihai Varlam. Apoi, pentru că toți cei aflați la masă o întrebară, dacă nu cumva se simțea indispusă, își scoase din sacul resurselor, zîmbetul mîndru și mulțumit. Era o a doua înfățișare tainică, parcă topită în piele.

Adi năvăli pe ușă, mic, rotund, cu părul aspru răvășit, mai alb acum, ca o perie sură. Bogdana îl simți chiar înainte de a-l fi zărit, anunțată instinctual de sosirea lui. În urma lui, depășindu-l cu aproape jumătate de trup, pășea Alexandru Priboianu. Simți o tresărire neașteptată. Ființa ei atît de sensibilă în acea seară se umpluse de un spor de acuitate la care prezența lui Priboianu adăuga un grad în plus. Membru în consiliul Societății, la care Adi era președinte, îl întîlnea din cînd în cînd pe stradă, și uneori cînd trecea pe la Societate să-l ia pe Adi. O strîngere de mînă plină de politețe, un zîmbet senin și luminos odată cu pălăria scoasă de pe cap și aplecată în arc larg pînă la genunchi în fața ei. Atît. Cîți ani să fi trecut, de cînd îl cunoștea ? Șase, șapte ani ? Nenumărati ani, nenumărate zile înșiruite una în urma celeilalte, plate și albe ca filele unei cărți netipărite și din cînd în cînd, ca un semn de capitol, ca o oprire a vieții aceleia ce curgea ca o apă moartă, fără valuri, fără creșturi, încrucișări întîmplătoare cu acest Priboianu, în clipa cînd se pregătea să treacă o stradă, sau cînd piciorul era pornit deja pe scara tramvaiului. Atenția ei fusese reținută de faptul ciudat ce-l făcea pe Priboianu să nu reușească să desăvîrșească niciodată salutul, cînd da ochii cu el. Acest salut niciodată nu era complet. Nu se nimerise, ca întîl-

nindu-l pe stradă, să-l zărească de departe, să-i dea răgaz să-şi descopere capul să ridice cu politeţe pălăria totdeauna frumos călcată, de sub care părul blond ca aurul strălucea ca un polei. — Un englez, ziceau cei ce-l vedeau. — Să-i ia aminte ochii, privirea, să-şi pregătească propria-i privire într-un fel sau altul, să se gîndească cum va trebui să-i răspundă la salut şi pînă va veni momentul, încotro să îndrepte ochii ca el să nu bage de seamă că l-a zărit. Să se întoarcă spre el numai în clipa cînd va fi ajuns în faţa ei la un pas. Mergînd pe stradă, simţea brusc nevoia să cerceteze drumul şi deodată da cu ochii de el. De-abia avea timp să-l zărească trecînd ca o părere pe lîngă ea, depărtîndu-se svelt şi drept cu capul răsucit spre dînsa, cu pălăria ridicată, cu un zîmbet bun pe buze. Repetarea acestor încrucişări neizbutite, îi atrase atenţia asupra bărbatului, pe care întîmplarea i-l scotea în cale, mai rar sau mai des, mai totdeauna aflîndu-se pe celălalt trotuar, salutînd lateral, cu capul fluturat în urmă. Întîlnirile acestea tangenţiale, cu traiectoria lor atît de precisă şi neschimbată, o făcură să se gîndească la dînsul adeseori cu o bucurie mijindă şi chiar amuzată. Îl numise în gînd „cavalerul întîrziat“ şi acest nume răsărit brusc în minte, o însoţise ani întregi ca şi amintirea încrucişărilor întîmplătoare, fără a le da importanţă, aşa cum porţi pe piept zeci de fleacuri, de amulete şi floricele ce-ţi fac plăcere, fără ca ele să aibă vreo valoare prea mare. Mai tîrziu se trezi în ea un gînd precis, ca şi cînd cineva i l-ar fi şoptit la ureche. Zîmbetul lui Priboianu atît de senin, de surprins cînd da cu ochii de ea, nu era întîmplător. ci anume iscat pentru dînsa. Cum îi intrase în conştiinţă convingerea asta ? Se înfipsese puternic în ea şi nimic nu ar mai fi putut-o clinti. De ani ştia că Alexandru Priboianu avea un zîmbet numai pentru dînsa şi, cînd se întîmpla să-i strîngă mîna în grabă, palma ei, culcată o clipă între degetele lungi şi nervoase, o înştiinţa că un anumit tremur infim de mic, de deosebit şi numai al ei, i-l trecuse. Deoarece nimic nu era mărturisit şi Priboianu nu avea să-i spună niciodată că ştie că ea a priceput de mult sensul zîmbetului întîmplător, accepta darul cu complicitate, începînd a-i răspunde şi ea, zîmbind într-un anumit fel, nou, necunoscut

ei însăși pînă atunci, ca și cînd i-ar fi spus — pentru tine zîmbesc și tu ai conștiința celor ce fac. Cuvintele nu porniseră niciodată, materialmente n-aveau cînd și cum, prin urmare el, Priboianu, n-avea de ce se lega, ea însăși n-avea a-și face mustrări. Zîmbetul cu care îi venea în întîmpinare era atît de vag, de neprecis, făurit în clipele cînd conștiința o dosea în străfunduri. Ani de-a rîndul, fragmente de zîmbete se schimbară între ei, o punte de funigei, fini, purtători de dorințe grele. Acum Bogdana întoarse capul spre dînsul. Pentru întîia oară ședeau alături, îl vedea de aproape. Se simți bine și toate privirile intersectate peste străzi de-a lungul multor ani, le strînse laolaltă, ca pe un lanț de flori, pod involt de la unul la altul. Îl primi pe Priboianu în gînd, întreg. Obrazul ei se oferea total privirii lui, proiectat pe borul larg al pălăriei ei înclinate pe o parte, ca o camee albă pe fundul unei casete învelită în catifea. Un paravan bine venit ce o despărtea de lumea cealaltă aflată la masă. Simți dorința de a nu presupune nimic din cele ce se vor petrece în seara asta, de a asculta orice, fără să mărturisească conștiința stării ei sufletești, decît printr-o nesfîrșită bună simțire și bucurie. Îi era cald, era învăluită într-o stare confuză, pornită de nicăieri, crescînd spre ceva neprecis, dar fără îndoială alb și strălucitor. Dori să-și piardă controlul ființei, să se lase tîrîtă de puhoiul cald, care o învelea și o purta pe aripi, dincolo de toate îngrădirile. Dorise ceva pînă în seara asta ? O tulburase vederea lui Varlam ? Totul se ștergea în fața clipei de acum, se destrăma, întregindu-se din nou, sub altă înfățișare, în aceea a lui Priboianu atît de neașteptat răsărit alături. Conversația lor curgea ușoară, ca o spumă și un sentiment ciudat de lungă apropiere și de despărțire întîmplată abia ieri, o copleși. Timbrul vocii îi scăzu la o gamă joasă. Un gîngurit adînc, ajutat de o privire învăluită, care trecea peste Priboianu. Apoi se trezi urmîndu-l somnambulic spre parchetul de dans. Priboianu o cuprinse cu brațul întreg peste mijloc și-i simți degetele lungi ajunse pînă la subțioară. Dansau ușor, plutind fără efort, într-un ritm amețitor, numai al lor, independent de cel dictat de muzică. Nu mai avea dimensiuni, trupul întreg nu era decît o bucată de stofă lipită de Priboianu, cu ape ce jucau

moale, ca o flamură. Gambele lungi, strălucitoare, învelite în țesătura ciorapilor, luminate de becurile puternice, păreau un soclu fosforescent, în care moleculele aprinse se mișcau între ele, ca un furnicar luminos. Așa cum se aflau strînși, alcătuiau o singură ființă ciudată, așezată pe un postament aprins. Borul înălțat al pălăriei era tivit de aurul moale al părului lui Priboianu, ca o continuare a aceleeași lumini, pe care se sprijineau. Mîna ei rezemată de umărul lui, țîșnea albă, din teaca suplă a taiorului întunecat. Din cînd în cînd, o zvîcnire o trezea, alunecînd o clipă de pe umărul lui. Fiorul ce pornea din buclele ruginii ale căror fire răzlețe săltau ușor în jurul obrazului ei, clătinate nevăzut de boarea parfumată a respirației lui Priboianu, se răspîndea în ea ca o pulbere. Ajungea această pulbere fremătătoare în brațul așezat pe umărul lui și în celălalt braț a cărei mînă se odihnea în palma lui primitoare, miez de fruct copt într-o coajă vie, pîrguită. Doi șerpi subțiri strecurați pe sub piele, cu capetele mici și îmblînzite, unul așezat în culcușul moale al palmei lui. Larma sălii se ridica în jur în valuri mari, ocrotitoare. Un ocean de unde înalte, iar ei așezați într-un vîrtej ce se scobea în jos, alunecîndu-i pe îngustimea lui, în adîncime. Dincolo de dînșii, un șuier puternic, un vîjîit surd și chipuri văzute prin ceață, acorduri de muzică pătrunsă pînă la ei de după stavili. Priboianu mișcă brațul, cuprinzînd-o mai bine, apropiind-o, temîndu-se parcă să nu alunece prin colacul lui, îmbrățișîndu-i trupul ca pe o aripă de harfă. Bogdana se mișcă ușor, ajutînd așezarea potrivită, așa cum după o scurtă trezire reiei somnul, căutînd culcușul moale, din care ai fost stîrnit. Simți dorința bărbatului transmisă prin apropierea deplină, dincolo de orice posibilitate. Nu se împotrivi, ci se adînci înainte, cu trupul moale și ascultător, în scobitura staturii lui înalte, aplecată asupra ei. Un abandon ciudat o stăpînea, pe care nu căuta să-l lămurească. Simțea stofa hainei lui Priboianu, nasturul cu care era încheiată, apăsat ca o amuletă scumpă între sînii ei. Un gînd răzleț îi trecu prin minte, plin de mirare față de acea sală plină de lume, ce n-avea ochi să vadă apropierea lor, dorința amîndorora de a rămîne așa pentru vecie, ușoara lor unduire, încovoierea în același timp, cu

teama trupurilor de a nu se înclina în mișcările dansului, unul mai curînd decît celălalt, de a nu strica ritmul lor deplin, nici o clipă. Apropie capul sub porunca unei chemări neauzite și bărbia lui Priboianu se lipi de fruntea ei, ușor, firesc ca și cînd acolo i-ar fi fost locul din totdeauna. Gîndul că peste o părticică din trupul ei curge sîngele lui, al bărbatului străin pînă în acea seară, ca o cataplasmă vie și binefăcătoare, o ameți. Îi simțea sîngele urcînd și coborînd, căutînd ritmul sîngelui ei, topind pielea, lăsînd carnea vie, pată roșie pe fruntea ei. Se legănau mereu, adînc, cu mlădieri liniștite, ca tijele unor nuferi înfrățiți în transparența unui lac. Așa cum se mișcau adînc, vibrant, păreau limba unui clopot cu cel mai cald dangăt de noapte.

Un fior îl străbătu pe Adi privind perechea dansînd. În seara asta după mulți ani, de-abia acum o vedea pe Bogdana, de-abia acum recepta prezența ei. Ceva din armonia perechii care evolua pe parchet, trase un semnal de alarmă în el. Nu se tulbură însă. Se uită la femeia lui cu mîndrie de stăpîn. Ea era a lui... dar borul înalt al pălăriei ei îi împiedica privirile. Nu-i putea vedea obrazul, doar linia fină a bărbiei ce curgea în jos spre gît, pătrunzînd în muselinul bluzei. Furia îl invadă pe pălăria cu boruri largi și înalte care-l împiedica să vadă ochii nevestei lui. Privirile i se opriră pe mișcarea ușoară a bărbiei, cu tresăriri noi, necunoscute. Vechiul ghimpe, acela al unui sentiment de neputință de a cunoaște tot ce ascunde femeia lui, se zvîrcoli în inimă. Furia și neliniștea creștea încet, încet, dublată de o dorință puternică, de a ști ce se întîmplă dincolo de paravanul pălăriei. Femeia lui, Bogdana, ce făcea oare în clipa asta ? Rîdea ?, zîmbea ? Cum oare, îi zîmbea lui Priboianu ? Ea n-avea decît un zîmbet, unul singur și acela îi aparținea. Dar acum acel zîmbet îi scăpa. Era culeș de partenerul ei de dans. Ochii căutară chipul lui Priboianu. Era întors cu spatele spre el. Îi văzu umerii aplecați din cînd în cînd înainte, deasupra femeii lui. Parcă voia să o despartă de întreaga lume cu trupul lui. O furie cotropitoare se ridică împotriva lui. Începu să-și muște buza, așteptînd ca muzica să înceteze — Bogdana să revie la el.

Cînd muzica încetă și fură nevoiți să se desfacă, Bogdanei i se păru că cineva caută să-i smulgă brațul, crescut în umărul lui Priboianu, că o doare tare, viu, cu sînge și nerv. Se întoarse la masă, cu fruntea arzînd în locul unde el își lipise partea lui de trup. Urma se adîncise, intrase în creier și de acolo printr-o mișcare de fibre nervoase, lungi, subțiri, ca un împăienjeniș încurcat, îi invadase toată ființa. Tot ce o înconjura era pierdut spre margini, n-avea nici o aderență cu cei de la masa unde se întorcea. O singură legătură vînjoasă și vie exista. Cu omul ce o purtase pe parchetul alunecos, într-un vîrtej potolit, dar adînc, trainic, dincolo de orice opuneri. Reveni lîngă Adi absentă, cu ochii jumătate închiși, cu priviri rătăcite aruncate într-însa. Nu-l băgă de seamă pe Adi și nici privirea lui cruntă, luînd aminte doar la mișcările ce le făceau mîinile ei care susțineau marginile rochiei în vreme ce se așeza, netezind-o sub dînsa. Adi îi văzu curba coapselor în așteptarea așezării pe scaun, linia neagră a rochiei fugind în jos, susținută de degetele ei, ca o draperie. Bustul aplecat o clipă deasupra mesei și, pe urmă, picioarele împletite lîngă piciorul scaunului.

— Bogdana, i se adresă, dar ea nu-l auzi. Clocotea. Privirile-i alunecară pe brațele ei și zări degetele înfrigurate rupînd din șervețelul de hîrtie mici confetii, în neștire.

Capitolul XVII

Pînă la aşezarea Bogdanei pe scaun alături de el, Adi nici n-o băgase în seamă. Era femeia lui, lucrul lui. Sentimentul de prioritate avea rădăcini adînci, pozitive. Respingea gelozia ce mijea adeseori, dispreţuind mărturisirea acestei slăbiciuni. Era prea conştient de puterea lui, de drepturile lui, ca să se lase pradă chinuitorului fior ce-l străbătea adeseori şi pe care îl înlătura cu furie.

Dar acum, borul pălăriei aflat între el şi Bogdana, ca un paravan, îl aţîţa. Era împiedicat să vadă chipul soţiei lui, să-i audă cuvintele pe care le rostea, vorbind cu vecinii, cu Priboianu. Din cînd în cînd auzea un gîngurit uşor, un rîs trecut abia perceptibil în urechile lui, prin bărbia fină care se umfla o clipă, prin umerii ridicaţi uşor şi coborîţi lent. Toate mişcările ei, tonalitatea glasului îi relevau o altă Bogdană. O Bogdană care nu ţinea seama că el se afla lîngă ea, că s-ar fi căzut să întoarcă privirile şi spre el. Însăşi constatarea că ea îl putuse neglija, îl făcu să clocotească. — Voia, să-l chinuiască ? Nu se va lăsa. Era o promisiune făcută lui însuşi, demult. Era mai tare decît scurmătura pe care o simţea în inimă. Turnă vin în pahar, îl sorbi dintr-o înghiţitură, apoi întoarse capul în partea cealaltă. Dar după cîteva clipe gîndul la paravanul după care se afla ascunsă Bogdana, îl făcu să răsucească din nou gîtul. Atunci constată că femeia lui din nou nu se mai afla alături. Abia în clipa asta îi simţi lipsa cu adevărat şi o căută pe parchet.

Ochii acoperiți de ceață alergară după dînsa între perechi și-i păru că n-o mai găsește, că toate femeile erau Bogdana răsfrîntă de ochiul lui ametit în mii de imagini. Cînd privirea lui o prinse, o fixă lacom, posesiv. Un calm hotărît îl cuprinse și coloana rigidă a mîndriei, a propriei lui valori, se întări crescînd, răsfrîngndu-se la suprafață cu un surîs de triumf. Se întoarse din nou spre comeseni, exuberant, intră în conversație nepăsător și stăpîn. Dar simți brusc cum privirile lui trăgeau insistent spre parchet. O secetă cumplită îi pustia trupul și nu izbutea să o astîmpere cu băutura. Enervarea îl cuprinse din nou, și-ar fi desfăcut gulerul și, făcînd mișcarea de a lărgi cravata, întoarse capul, prinzînd în raza plină a ochiului, pe Bogdana. Statura ei acoperea acum complet trupul lui Priboianu și din el nu se zărea decît puful părului blond ca o aureolă deasupra pălăriei ei. În el se sparse ceva, îl cuprinse un tremur năvalnic. Începu să frămînte ametit frînturi de porniri definitive și aspre. Căldura îi usca organele, simțindu-le în vidul trupului, uscate, lipite de pereți, desumflate, moarte. Turnă vin în el ca să înece spațiul gol și uscat dintre dînsele, dar băutura îl arse adînc, ca o sabie vîrîtă vertical în trup. Pe urmă dispoziția lui se transformă. Apăru un chin dureros, pe care n-ar fi vrut să-l înlăture, ci dimpotrivă îl fila voluptos, însoțit de o vibrație necunoscută ce-i scutura ființa. Se complăcea în tortura aceasta, urmărind atent mișcările perechii, dornic să descopere lucruri grave. Un sentiment asemănător durerilor ciudate de dinți, pe care le cauți strîngînd ceva dur pe dintele bolnav, prelungind și mărind durerea prin apăsarea rădăcinii în alveola dureroasă. Controlul celor ce i se întîmplau, se șterse cu totul și nu rămase decît plăcerea crudă și absurdă de a găsi o vină Bogdanei, pe care, acum cînd putea fi sincer cu sine însuși, recunoștea că-i scăpase veșnic. În mintea ametită, rămase lucid doar gîndul acesta dureros, pe care în viața lui cu Bogdana îl dosea cu teamă de a nu fi nevoit să dea vreun răspuns care să-l umilească. Urmări cu ochii strînși într-o dungă subțire, talia femeii lui mișcată în ritmul dansului, bucurîndu-se ca de un spectacol lubric de amintirea jocului crud al șoldului, pe care numai el îl cunoștea, de mișcarea mușchilor elastici ce alunecau

pe coapse, pornită de jos, de la glezne, ca o panglică ce se pierdea sub coaste. Vedea mișcarea fugind în sus ca ceva viu, ca o trecere de degete lungi și febrile pe claviatura unui pian pînă pe ultimele clape, cele mai ascutite. Pe urmă mintea se întunecă mai rău, broboane reci se scurgeau pe sub cămașă. Părul aspru și zburlit strălucea gras și plin.

Ea se credea singură și toți o credeau singură și nesuferitul ăsta de Priboianu, care s-a ținut scai de dînsul în seara asta urmîndu-l la restaurant. Dar le va arăta el tuturor. Bogdana era femeia lui. Și dacă între el și ea s-ar așeza, nu perdeaua unei pălării, ci o lume întreagă, ea tot a lui va rămîne.

Cînd Bogdana se întoarse din nou la masă și vru să se așeze, vocea lui Adi o scutură dureros din sublima amețeală, ca un zgîlțîit insistent în timpul somnului.

— Haide, plecăm...

Auzi timbrul metalic, dur, aspru, spaima simțurilor ei, dar nu putu prinde înțelesul.

— Nu te așeza, plecăm, repetă cu brutalitate.

Cum? Cu neputință. Tot farmecul din seara asta curmat așa deodată? O durea inima, trupul întreg. Căutase bucuria și o apucase cu palmele întregi, ca pe un pumn de nisip fin, smuls din fundul mării. Scos la suprafață, el se pierdea acum, scurgîndu-se printre degete, fir cu fir. Privi palma goală deasupra zbuciumului apei și întrezări în viitor urma fină a cîtorva grăunțe. Nu, nu voia să se mulțumească numai cu atît. Voia tot, să prelungească starea de vis, de transă din seara asta. Mai dorise oare Bogdana ceva cu atîta putere? Ființa ei plină de dorințe ascunse, mărunte, pierdute într-însa, căuta să se împotrivească acestei brutale curmări. Se întoarse rigidă, privindu-l în față pe Adi. Acesta ridică brațul și își așeză palma pe umărul ei. O palmă lată, grea, posesivă. Ochii lui ardeau pînă dincolo de dînsa, ca două sîrme de fier înroșit trecute prin cap. Întoarse privirea spre Priboianu, căutînd ajutor cu ochii, cu trupul pe care i-l dăruise. Nu-i găsi privirile care scormoneau indiferente în tabacheră, după țigară. Căscă ochii. Nu-i venea să creadă. Se detașase atît de repede de ea? Ieșise din vraja în care plutiseră, atît de iute? Îi venea să plîngă. Coloana rigidă

ce o ținuse dreaptă întreaga seară, se frînse. Se mișca dezarticulat, ca o păpușă cu mecanismul stricat, frîntă. Palma triumfătoare a lui Adi o simți acum nu pe umăr ci pe creștet, pe întreaga ei ființă, copleșitoare, ca un capac ce o strivea, o tortura, o silea, să intre într-un tipar prea strîmt, din care încercase să iasă. O revoltă stearpă o invadă, o indignare cumplită împotriva lui Priboianu, a lui Mihai Varlam, a tuturor bărbaților, cu care o clipă s-ar fi putut încrucișa și i-ar fi putut schimba drumul vieții și care treceau mereu mai departe, fără a o lua cu dînșii. Cu ființa învinsă, comprimată, cu un zîmbet mîndru pe buze, se îndreptă spre ieșire și printre genele aburite de umezeală, împrăștie în jur, deasupra sălii, peste toată lumea de acolo, o privire adîncă, de provocare, ca o sfidare aruncată tuturor.

Pînă acasă picături grele, dureroase i se strînseră în piept și o adiere de somn o cuprinse întrîndu-i în toate mădularele. Fiecare oscior, fiecare încheietură cerea odihnă. Ar fi dorit ca printr-o minune automobilul în care se aflau, să se desfacă în două și partea cu ea să pornească mai departe despărțită de Drăguș, de Priboianu, de Varlam, de toată lumea, într-o plutire somnambulică și definitivă.

Capitolul XVIII

Intrară în casă muți. O tăcere ce se putea prelungi la infinit și care tot atît de bine putea să se risipească printr-un fulger. Drăguș se grăbi să deschidă ușile, să aprindă curtenitor lămpile. Trecea pe lîngă dînsul ca un vînt și focul ce scurmase în el toată seara ca un burghiu înroșit, se răsuci în adîncul lui. Un far i se învîrtea în cap, acela care o lumina la perioade lungi, ea găsindu-se necontenit într-însul. Indată ce lumina pleca, Bogdana rămînea în umbră. Adi o uita și în acele perioade drumul lor, care s-ar fi putut întîlni în vreun punct, se desfăcea dușmănos. În seara aceasta o rotiță din angrenajul ce mișca discul farului se oprise. Lumina întreagă se revărsa asupra ei și nu vroia să treacă ; prezența ei îi topea creierul. Vroi s-o îndepărteze dar nu reușea.

Bogdana își desfăcu jacheta neagră și se învîrtea în dormitor, pregătindu-se de culcare.

Drăguș fu invadat de un dor precis de trupul ei. Niciodată n-o dorise mai mult, ca în clipa asta. Căldura din casă îl amețea și miresmele dormitorului pătrunseră adînc în el. Privi femeia strînsă în fusta neagră, cu bluza umflîndu-se deasupra ei ca o corolă de camelie prinsă într-un calicîu întunecat, cu părul staminelor roșu, aprins. Se învîrtea în jurul patului lat, întins rușinos și dezmățat în încăpere, cuprinzînd aproape întreaga odaie. Fața ei calmă, încadrată în buclele mai ruginii ca oricînd, îl enerva ca o rîcîială în rană. O simțea ostilă, poartă zăvorîtă.

vorîtă, pe care n-o va putea descuia, zid după care îl aşteptau toate bucuriile. Îl năpădi un vîrtej, o flacără ce i se urca în sus pe şira spinării, cobora în degete, frigîndu-le. Ochii i se opriră pe decolteul ei şi întrezări linia despărţitoare a sînilor, panglicele furoului ce se urcau pe umeri. În mişcările ce le făcea, decolteul ei se strîngea şi se lărgea ca o gură cu buze senzuale. Îi urmări, din fotoliul pe care se aşezase, mişcările, despicîndu-i cu privirea aplecările peste pat, jos la măsuţa măruntă de alături pe urmă spatele întors spre dînsul, braţele ce se mişcau. O greutate mare se aşeză în ceafă şi o clipă îi văzu întreaga rezistenţă, ridicîndu-se ca un zid de furtună, pe care nu-l va putea răzbi. Se înfurie. Mînia îl aţîţă mai mult, alimentată de completa ei nepăsare. Inima îi bătea puternic în toate colţurile trupului. În clipa aceea, voind să-şi scoată bluza, Bogdana se îndreptă şi-i întîlni privirea. O secundă înmărmuri astfel. Privirea bărbatului îi sfredeli trupul şi ea înţelese. Vru să se întoarcă, dar Drăguş nu-i dădu drumul din frîul ochilor. Tavanul apăsa peste ea şi-i zdrobea umerii. Se zbătea într-însa un steag fîlfîind pînza păcii zadarnic spre Drăguş. Drumul dintre dînşii se scurtase şi stăruia încărcat şi greu. Întregul ei trup se ridică deodată, mai tare decît „ea însăşi", nesupus chemării bărbatului. Nu voia. Nu. Fraze nerostite pînă atunci se închegau în carne şi Bogdana le auzea în ea rezonanţa. — Să îndrăznească ! Numai să îndrăznească ! — Adi se apropie şi Bogdana îi văzu ochii mici turburi, ca două picături de noroi. Se zbătu să scape, dar braţele lui o apucară zdravăn.

— Stai.

Cuvîntul o goli, ca şi cînd ai fi tras deodată capacul unei cutii răsturnate. Se simţi pustie, fără simţire, scursă de sînge. Inima amuţi în ea. Dar voinţa trupului n-o părăsi cu toate că depusese armele. Se zbătea surd în braţele lui Drăguş, ca un peşte lăsat pe uscat în soare, apoi brusc, se înţepeni, ca în spasmul morţii.

— Crezi cumva că n-am băgat de seamă nimic ? Acum faci mofturi... Eşti a mea şi aşa vei rămîne. Numai a mea. — Pe urmă, şuierînd : Niciodată a lui Priboianu.

Cuvintele ieşite de pe buzele lui, căzură într-însa ca o ghiulea de plumb şi o fixară pe parchet. În jurul ei

aerul prinse consistență și se rostogolea în vîrtejuri. O clipă gîndul se scutură în ea, încercînd să-și revină. Moment suspendat între necunoștință și luciditate. Uimire. Brusc se limpezi sensul cuvintelor și înțelegerea o dezgustă adînc, ca și cînd întreagă s-ar fi scufundat în mîl.

Simți un nod aprins ce se urca în ea, îi spărgea diafragma, plămînii, inima, trecînd ca un bolid prin gît, în creier. Se opri aici, arzînd sub țeastă. Sîngele zăgăzuit sus, năvăli năprasnic în trup. O dureau rădăcinile părului aprinse, și din adînc, pe esofag se urcau flăcări și-i pîrjoleau limba ce tremura și cerul gurii uscat brusc. De aci tremurul se întinse spre tîmple și o dureau vîrfurile urechilor roșii și părul de pe cap. Fiecare fir îl simțea crescut dureros în sus. Tremurul se lăsă în membre, se strecură în degete, frămîntîndu-le ca niște șerpi înrăiți.

...Niciodată a lui Priboianu...

Liniștit o clipă, tremurul se stîrni din nou ; îi tremurau genunchii și îi veni să cadă jos, să se scufunde dincolo de parchet, să se desfacă în nimic. Toate se depărtară deodată în jurul ei și „ea", Bogdana, rămase singură suspendată peste un abis, fără legătură între dînsa și lume. Gîndurile îi înțepeniră într-o pastă de ipsos ce părea că o umple astupînd capetele nervilor, ale sîngelui, ale judecății. Un singur gînd scăpase și se învîrtea în încăperea tencuită a ființei ei, goală acum și în voia bunului său plac. — Înnebunesc, înnebunesc...

Prin pereții proaspeți, în care se zăvorîse judecata, pătrunse totuși un ecou al conștiinței : — Nu... Numai să nu înnebunesc, se gîndea. Îi venea să rîdă și-i era teamă să o facă, să nu înnebunească cu întîiul hohot. O pornire de a sări dintr-însa, din pielea ei, din învelișul ce o ținea strîns pe talie, pe la inimă, pe la gît. Îi venea să-și vîre unghiile în trup și să tragă în jos de la gît pînă între pulpe o tăietură adîncă, să se desfacă, să răsufle. Nu se gîndea la Adi, pe care nu-l mai vedea. Nu se gîndea decît la ea, cum să se desfacă, să dea cep vieții dintr-însa, să se scurgă, dar nu picătură cu picătură, ci întreagă deodată, ca un val.

„O să trebuiască să-mi rup haina de pe mine. Trebuie, altfel înnebunesc. Rîd și înnebunesc, „își spuse,

cumplit de jignită, de flagelată, de murdărită de cuvintele lui Drăguș. O milă cumplită o cuprinse, de bluza ei dragă, pe care va trebui să o sfîșie.

Ha, ha ! Rîdea plin, tare și cu degetele sfîșia muselinul subțire, pielea, și dungi roșii adînci se încrucișară pe piept. Degetele se adînceau tot mai tare în carne, să distrugă toate învelișurile, pînă la inimă. Rîdea un plîns uscat, dement, sălbatic.

Deodată, toate izvoarele secară în ea și durerea se prefăcu în iască moartă, peste care Bogdana aruncă vălul încremenirilor depline.

Capitolul XIX

Ploua. Rîuri de apă se prelingeau pe fereastră şi apa curgea gîlgîind cafenie pe şanţurile străzii. Şedea întinsă pe patul lat. Ridică genunchii sus, rochia îi alunecă peste rama ciorapilor, peste fîşia albă de piele. Sta aşa, nefăcînd nimic şi negîndind la nimic. Luă creionul de pe măsuţa de alături şi începu să deseneze flori pe limbile jartierelor. Nervure subţiri, diferite litere împletite între ele leneş, cîrcei şi frunze. În fiinţa ei nimic nu era consistent, o stare fluidă de plutire într-o direcţie neprecizată. Ca zborul unui fulg de păpădie pe aripa vîntului. O apăsare de neguri pe ochi şi pe auz. Plumbul cerului coborît sub ploape. O oboseală persistentă şi din ce în ce mai adîncă o ţintuia după amieze întregi, în vreun colţ al încăperii şi odată cu trupul amorţit şi simţurile se topeau. Nici o dorinţă n-o chinuia şi trăirea ei era lentă, plutind peste ascuţişuri cu teama de a nu se răni în ele.

Simţi o ameţeală în membre şi se mişcă. Pentru că tot era pornită mişcarea, se ridică. Liţa o chemase la un cinematograf şi acum îi părea rău că refuzase. Trecu dincolo, se aşeză pe un scaun, răsfoi fără scop mapa de pe birou, din instinct, cu grijă ca să nu stîrnească foile lui Adi. Se întoarse şi izbi cu cotul aparatul telefonic de pe masă, cît pe ci să-l dea jos. Clinchetul scurt al soneriei din el îi pişcă surd auzul. Îl privi o clipă, cum

sta la dreapta ei ca un animal întunecat, așezat la pîndă pe colțul biroului.

Se ridică îndreptîndu-se spre bibliotecă. Vru să deschidă ușa, dar mîna îi obosi și se răzgîndi. Se întoarse. Privirea i se opri pe aparat și nu-i zări decît discul crescut ca o roată. Din el își întindeau spre dînsa gîturile, ca zece pigmei, ca zece mii de spiriduși cu forme variate și comice, cele zece cifre, ca o punte de ițe dintr-un război imaginar. Se apropie de aparat, intrigată, scurtînd firele cu fiecare pas. Pe urmă se opri. Spiridușii se subțiară, se retraseră sub disc cuminți, la loc fiecare, strîns în cercul cuștii lor. Se depărtă din nou cîțiva pași, bănuitoare, și se întoarse brusc, vrînd să surprindă ceea ce se întîmpla în spatele ei. Spiridușii ieșiseră din nou, încălecară cercul, și acum se zbenguiau, clipind șiret spre dînsa. Deasupra lor pe perete, bufnița privea atentă jocul. Bogdana se apropie, întinse mîna și netezi ochiurile. Sub buricele degetelor simți conturul umflat al cifrelor. Țac. Discul se învîrti. Se depărtă, apropiindu-se de fereastră.

Afară ploua, ploua. Strada era pustie, frunzele pomilor se aplecau spre pămînt, jighiab verde al ploii. Ar fi vrut să iasă în oraș, dar străzile îi părură deodată goale, pustii, cu rîuri de apă cleioasă pe margini. O cuprinse din nou simțămîntul că nu e singură în casă și îi fu frică. Se făcuse întuneric, se gîndi la comutator. Era în capătul celălalt al odăii. Frica o țintui. Pe urmă se întoarse, încet, leneș. Telefonul sclipea lucios în lumina scăzută a înserării. Spaima se risipi. Se apropie din nou de masă, apucă receptorul și, întinzînd degetul, îl muie în cazanul cu spiriduși ce fierbeau, se mișcau, o pîndeau. Învîrti. Țac, țac, țac, țac, țac, la întîmplare. Nu voia să vorbească cu nimeni. Lița, desigur, se va fi întors de la cinema. Ar fi putut-o chema. Dar nu voia.

— Allo, ce casă doriți ? Se auzi în pîlnie.

Tresări. Îi păru că vocea răsunase de lîngă ea, poate din spatele ei, sau poate spiridușii vor fi prins glas, pe care împletindu-l, l-au vărsat în pîlnia de ebonită. Ridică ochii spre bufniță. Pasărea sta prinsă în ramă, nemișcată, cu ochii bulbucați spre ea.

Vocea nu venea de aproape, era voalată și obosită. Nu știu ce să spună. Vocea insista, nu nerăbdătoare, ci calmă, ca ploaia de afară.

— De ce nu răspunzi, pe cine căutați ?

Întrebarea era caldă și astfel rostită, încît Bogdana trebui să răspundă.

— Pe dumneata.

Cuvîntul scăpase de pe buze dintr-odată și-i păru rău. Vru să închidă, dar pe fir se scurseră vorbe.

— Mă cauți de mult ?

Întrebarea o cuprinse ca într-o pînză desfășurată pe fir, cu capătul dincolo și care o trăgea prin receptor.

— Din totdeauna...

— Atunci pe dumneata te-am așteptat pînă acum.

Bogdana simți că amețește. Nu știa bine ce se întîmplă, dacă vocea era reală, dacă nu cumva o șopteau mobilele, zidurile, aparatul în sine și nu se putu împiedica să nu răspundă.

— Da, pe mine.

În încăpere auzi răsunînd propriile ei cuvinte, ca și cînd nu i-ar fi aparținut. Porniseră dintr-însa ca un suflu șoptit în pîlnie, ca o adiere de văluri moi, purtate din colț în colț. Nu-și recunoscu vocea, de obicei scurtă, fără mlădieri, dorind în două vorbe să spună tot, ca să curme mai curînd oboseala.

Seara pătrundea în pături întunecate în încăpere. Toate mobilele se pierdeau în umbră, înghițite de pereți. Bogdana se așeză în fotoliu și trase aparatul spre dînsa.

— Ce făceai ?

Întrebarea pornise deodată cu a vocii necunoscute și se încrucișă pe fir. Auzi rîsul bărbătesc de dincolo, deschis, clar, cu urmă de susur în el.

— Spune.

— Spune dumneata.

— Mă uitam la ploaie.

Vorbele se încrucișară din nou, rostite în același gînd. Rîsul mai puternic, mai clar, îi tremura în ureche. Pe urmă auzi :

Sufletele noastre laolaltă
S-au pierdut ca două lumi, aiure,

Una lunecînd pe ape sure
Și pe bolta cea înaltă, alta.

După o oprire de o clipă.

— Îți place ?

— Da, mai spune.

Bogdana asculta cu întreaga ființă dezmorțită deodată, cu gîndul primenit :

Vrei tu să fii pămîntul meu,
Cu semănători, cu vii, cu eleșteu,
Cu pădure, cu izvoare, cu jivine ?
. . . . . .
Vrei tu să fii grădina mea,
De iarbă mare și de catifea ?

— Da, vreau.

— Jură.

— Jur că vreau.

Auzi un oftat adînc. Simți cum gura i se umple de căldură. Ridică pieptul și oftă la fel.

În acea după-masă tîrzie, îi păru Bogdanei atît de firească întîlnirea ei pe fir cu străinul, încît nu se mai miră de nimic din cele ce mai urmă de aci încolo.

— Cine ești ?

— Bărbatul.

— Atunci eu sînt femeia...

Rostise cuvintele cu teamă că va auzi dincolo, plesnind racheta rîsului. Dar n-auzi decît o tăcere mare și o respirație caldă, venind parcă din inima pămîntului. Apoi deodată :

— Ești fericită ?

— Nu știu.

— Ce faci tot timpul ?

— Trăiesc.

— Pentru cine ?

— Nu știu.

— Vrei să trăiești pentru mine de azi înainte ?

— Da, vreau.

Întrebările porniseră ferme, ca înaintea unor mari hotărîri. Bogdana răspundea șoptit, dar ferm ca și el. Nici o clipă nu se mai gîndi că ar putea izbucni rîsul. Nici aci la

ea, nici dincolo. Îi păreau firești întrebările și nu se putea gîndi că ar putea răspunde altfel. Cuvintele porneau din rădăcina ei, din cuibul intim. Fără artificii, fără căutări de nuanțe. Muguri ce plesneau sub căldura soarelui unul după altul, Un ciorchine întreg. De ar fi voit să rostească alte cuvinte, desigur nu ar fi izbutit. Tot ceea ce rostea, izvora dintr-însa cu putere și copleșea ceea ce ar fi vrut să spună „gîndit".

— Ai aprins lampa ?

— Nu, la mine e întuneric... și, șoptind timid ca o mărturisire : nu-mi mai este frică.

— Îți era teamă pînă acum ?

— Da, îmi părea că mă înconjoară ființe rele, că cineva mă pîndește...

Vorbind, zdrobea în gînd victorios, rezistența bufniței, pierdută în întuneric.

— Acum sînt cu dumneata și-mi pare că sînt numai cu mine... Că sînt întreagă.

Urmă din nou o tăcere lungă ; prin fir se auzeau jocuri de sunete fine, lungi, ascuțite, învăluite în vată.

— Ești lîngă mine sau ai plecat ?

— Da, sînt aici.

Deodată tresări. Auzi ușa din față pocnind.

— Te rog, trebuie să închid. Nu mai sînt singură... Nu mai pot continua.

— Nu, nu se poate. Cine ești ?... Spune-mi cine ești ? se auzi dincolo grăbit, în panică.

Bogdana se cutremură de îngrijorarea glasului. Pașii lui Adi suiau greoi scările.

— Nu, nu pot spune. Azi a fost începutul și sfîrșitul meu...

— Nu, nu te las, o cuprinse vocea. Nu se poate... Nu înțelegi că nu se poate ?! Spune cine ești ? Trebuie să te mai aud, trebuie. Nu vreau nimic, doar să mă asculți. Nu mă interesează cine ești, ce ești, nu vreau să știu nimic... Dar trebuie să te mai aud.

Vorbele cădeau repezi în înțelegerea ei ca pietricele aruncate în pînza unei tobe, rostite înfrigurat, ca să cîștige timp. Vocea o reținea prin cuvinte, cîrlige pline, aruncate în pîlnie. Păru că se pierde cu totul, că vrea să o reție cu brațe strecurate pe sub pămînt, de acolo

pînă la dînsa... Pe urmă, ușor ca o litanie cetită de un sfînt la o flacără de lumînare...

— M-ai chemat în clipele mele cele mai grele, cînd mă credeam singur, uitat de toți...

Bogdana se clătină. Nu știa ce să facă. Se frîngea mirîndu-se de împotrivirea ei. De ce n-ar spune numele, numărul telefonului și atîtea alte amănunte. Ce o făcea să se oprească ? Vocea lui ? Dar bine, ea trebuia să o îndemne. O cuprinse o spaimă. Dacă va apăsa pe furcă, puțin de tot, vocea se va stinge pentru totdeauna. Niciodată n-o va mai auzi. Oricît o va căuta, nu va mai da de ea. Îi păru acum drumul firului de telefon, scump, cu tot ceea ce se scurgea prin el. Întinse palma, ocroti furca cu teamă că ar putea cădea prin cine știe ce întîmplare, fără voia ei, și totul avea să se piardă. Își simți umerii înfiorați. Da, trebuia să dea ascultare rugăminții lui și panica o cuprinse mai mult. Îl auzea pe Adi învîrtind cheia în broască. Va avea timp să spună tot ceea ce străinul îi cerea ? Se încordă cu inima ciocan în piept și tîmple. Nu auzea nimic dincolo, la capătul firului. Doar o răsuflare precipitată, pe care n-o putu deslușî, dacă era a vocii sau chiar a pămîntului.

— Mă cheamă Bogdana. Numărul telefonului, cinci, trei, trei, trei... Și așeză receptorul la loc.

După ce întrerupse convorbirea o cuprinse o deznădejde fără margini. Auzise oare străinul ? Va fi înțeles numărul spus în ultima clipă, în grabă ? În timp ce-l servea pe Adi la masă, se silea să aducă în urechi cel din urmă sunet simțit în aparat, reținîndu-l și căutînd să-l destrame, să se lămurească dacă în adevăr a fost a lui. Îi păru o clipă că-l are în ureche, perfect, la fel ca atunci cînd străinul i-l rostise și vru să prelungească ecoul în ea, să-l fixeze definitiv. Nu putu. Servitoarea schimba farfuriile, iar zgomotul, pe care Adi îl făcea, izbind furculița de suport, îl depărta. Se trezi întinzînd brațele pe masă, vrînd să înăbușe zgomotele într-o totală comprimare a atmosferei sub palme. Sîngele îi năvăli în obraji și sta să stropească fața de masă într-o ploaie de ace roșii. Își acoperi fața cu palmele. Obrajii îi simțea neobișnuit de umflați și rotunzi.

— Ce-i cu tine, Bogdano ?

Cuvintele lui Adam Drăguș o liniștiră deodată, ca trezită dintr-un vîrtej care o făcuse să uite de Adi așezat în fața ei. Lăsă umerii în jos, se curbă peste farfurie, în timp ce pe deasupra mesei trecu privirea lui Drăguș împlîntîndu-i-se în creștet. Mîncă repede, imprimînd un ritm accelerat mesei de seară, apoi trecu în dormitor dezbrăcîndu-se în grabă, pe întuneric. Se vîrî repede sub plapumă, adîncindu-și trupul în albia patului ca într-o nacelă, gata să pornească cu totul în spații siderale. La început o durere de cap se ivi stăruind, pe urmă apele se limpeziră și alunecă în somn pe unda lor, cu certitudinea din ce în ce mai fermă că străinul auzise tot.

Capitolul XX

Dimineața, cerul se limpezise, arătîndu-se spălat și străveziu. Aripi păreau că-i cresc la subțiori și o albeață transparentă se ridica într-însa. Ieși în oraș, gătită atent, cu cei mai frumoși pantofi în picioare. Îi părea că soarele îi așterne în față mantii poleite și aerul proaspăt îi primenea simțurile. Nu se gîndea la nimic, avea totuși sentimentul clar și precis că se afla pe stradă în căutarea cuiva. Și brusc, neliniștea o cuprinse, silind-o să se întoarcă. De ce plecase ? Străinul, dacă va fi auzit numărul — de data asta nu se mai îndoia, — va fi încercat să telefoneze, poate în lipsa ei. Cum de plecase de acasă ? Trebuia să stea cu ochii ferecați de receptor. Desigur a chemat-o în lipsă și certitudinea i se înfipse în ea fără putință de răsturnare. Carnea îi tremura pe sub piele. O febră ușoară îi încălzea încheieturile. Se urcă în întîia mașină, întorcîndu-se în grabă.

Acasă, femeia de serviciu nu-i spuse dacă a fost chemată de cineva și dintr-un simțămînt de prevedere se opri de a pune vreo întrebare. Rămase în mijlocul încăperii, fără a ști ce să facă.

Simțea aparatul telefonic în spatele ei și umerii o dureau, și o mare și veche oboseală o învălui din nou. Un dor de somn lung, greu o cuprinse. Băgă de seamă că tot ceea ce o înconjura, îi era totuna, că se simțea prea obosită ca să mai gîndească dacă străinul auzise ori nu numărul telefonului, sau dacă o chemase în lipsă.

Se așeză pe pat în aceeași poziție și încercă să doarmă. Nu reuși. Urmări ornicul de pe măsuță ; mai erau atîtea ceasuri pînă la șapte seara... Ora șapte trebuie să fi fost ieri... Ce-i păsa de timp ? Se suci din nou, ascultă liniștea ce cuprindea încetul cu încetul încăperile. Zgomotele se linișteau și același clipocit de apă și farfurii atinse între ele ajunse ca totdeauna, pînă la dînsa. Cerul se întuneca. Telefonul rămînea mut. Se uită la ceas. Șase... șase jumătate... șapte. O deznădejde cumplită o cuprinse. Totul se sfîrșise. Stătuse o zi suspendată de sunetul unei voci, pe care n-o va mai auzi. O stare de disperare ciudată vru să pună stăpînire pe dînsa ; țîșni însă din adîncul luciditătii dorința de a nu simți nimic, de a nu voi să simtă nimic și care se răspîndi ca o spumă fină, peste zbuciumul din interior.

Ațipi...

Telefonul zbîrnîi strident încît i se păru că cineva răsucește într-însa o sîrmă cu clopoței. Se sculă cu tot sîngele stîrnit. Amețită, neștiind bine dacă nu se trezise încă din vis, apucă receptorul și, odată cu mîna pe el, calmul o cuprinse. Se aplecă asupra pîlniei și înainte de a auzi ceva, șopti, convinsă că dincolo trebuia să fie el.

— Aici e Bogdana.

— Doamne ! cît mi-a fost de teamă că n-am reținut bine numărul...

Urmă o pauză lungă, în care fiecare dintre ei căuta drumul întrerupt ieri, mreje fine, în care voiau să se încurce voluptos.

— De ce nu spui ceva, Jeanne ?

— Dar nu mă cheamă așa.

— Pentru mine vreau să te numești Jeanne... Un nume, pe care numai eu să-l știu. Numai eu să-l rostesc.

Bogdana zîmbi.

— Și dumneata, care e numele dumitale, necunoscutule ?

— Oricare vrei, născocește unul care să fie după dorința dumitale.

— Acum nu pot, se feri. Nu m-am gîndit niciodată la un nume de bărbat.

— Cum, niciodată pînă acum ?
— Așa cum ceri, nu.
— Cum îți cer ?
— Nu știu.
Rîseră amîndoi.
— Totdeauna vorbești astfel ? îl întrebă Bogdana aplecîndu-se să șoptească în pîlnie. Vorbea cu teamă și vocea ei, ca niciodată, avea un alt timbru, voalat. Un sunet din gît, un gîngurit. Cuvintele alunecau legănate și rotunde pe fir.
— Da, cred că da. De ce mă întrebi ?
Nu știu. Se opri o clipă în vîrful dealului... Pe urmă hotărîtă, porni pe povîrniș.
— Îmi pare că vocea dumitale e un val, care mă cuprinde în unda lui, mă leagănă, mă adoarme. Mi-e cald, mi-e bine cînd o aud. Da, un val, Val, ah... da, ți-am găsit un nume, rîse bucuroasă. Spune, Val îți place ?

Capitolul XXI

Convorbirea între ei se porni de la început pe un făgaș anumit, din care nici unul nu mai putea ieși. Poate nici n-ar fi dorit. O intimitate parcă reluată după mulți ani întrerupți. O spontaneitate în răspunsuri și o acceptare totală a părerilor reciproce. Unul se mlădia după altul și se curbau ca două arcuri paralele; femeia simțea aplecarea lui peste dînsa, ușoară, înțelegătoare și bună. Golul dintr-însa se clătina, afirmîndu-și existența. Pustiul searbăd care vuia în ea, îl simțea adînc și întreg. Val o răscolea cu fiecare cuvînt aruncat în pîlnie ajuns în urechea ei cald, umed, viu. Îi spunea „dragă" și acest cuvînt în fond banal, căpăta într-însa rezonanțe ciudate, O făcea să vibreze din toate coardele ființei. Începea a-l rosti lung, tărăgănat, accentuînd pe „a", odihnindu-se în vocala finală ce închidea în ea un oftat, ca un suflu. Bogdana nu mai era decît Jeanne, numele strigat de Val cu dragoste în pîlnie. Întreaga ei ființă sta suspendată, atentă la unicul sunet care iscase rezonanțe uluitoare într-însa. Îi aștepta chemarea, soneria telefonului, chiar din clipa în care punea receptorul în furcă, după lungi conversații cu el. Știa cînd era plecat de acasă, știa că nu putea telefona la anumite ore, că lipsea din oraș cu treburi și, cu toate astea îi era peste putință să se miște de lîngă aparat. Rămînea nemișcată în fotoliu, paznic neobosit al telefonului, cu urechea întreagă sensibilizată unicului sunet. Făcea numărul lui odată, de două ori, de zeci de ori fără a ridica receptorul...

Numai să-l facă. Alteori, cînd știa că e plecat, asculta soneria zbîrnîind la el, în aparatul lui, în casa lui. Sunetul izbindu-se de pereții încăperii, îl simțea într-însa tremurînd, ca și cînd ea însăși ar fi fost acolo. Acea răsucire de curent pornită de la ea spre Val, pe sub case, pe sub pămînt, vierme iscoditor, îi părea o privire acustică aruncată în miezul vieții lui. Nu mai exista nici o altă sîrmă pe sub trotuarele orașului. Toată pînza lor încîlcită rămînea moartă sub pămînt ; nu mai trăia decît sîrma de la dînsa la el, aprinsă, vîrtoasă și încăpătoare, prin care s-ar fi putut strecura ea însăși, alunecînd în brațele lui deodată, ca pe un tobogan fantastic. Cînd ridica receptorul să răspundă, i se părea că aerul casei lui pătrundea în pîlnie. Simțea atunci în nări, în creier, vapori ușori ce o cuprindeau într-o îmbrăcăminte de fibre calde și tremurate.

În zilele ce urmară, un segment din viața a doi oameni, un segment din univers, se desfășura altfel. I se părea Bogdanei mica lor trăire tot atît de importantă, ca însăși viața lumii întregi. Se aplecă asupra desfășurării ei, atentă, întreagă, pătrunsă parcă de o mare menire ce trebuia înfăptuită. Între ea și Val se întindea un spațiu, în care se vărsa un singur destin, pornit pe două rîuri deosebite, în aceeași întîlnire. I se părea că tot ceea ce face, felul cum se mișcă, vorbește, pornește din străfunduri învelite în ceață, de mult prevăzute și destinate ei. Un drum întunecat, tivit cu lumînări, pe care Bogdana călătoare singuratică era menită să le aprindă atingîndu-le cu mîna. Drumul era strîmt și ceara luminilor îi venea sîngură sub degete, aprinzîndu-se pe rînd. Nu se putea împotrivi. Așa era făcut drumul și trebuia să-l urmeze.

Știa ceva Bogdana despre Val ? Cunoștea tot. Vocea, timbrul, rîsul lui năvălit în două cascade, prelungit într-o rostogolire de ape din ce în ce mai depărtată. Răsuflarea lui era liniștită, calmă, alteori agitată, ca o creastă de mare. Știa felul în care alcătuiește cuvîntul cînd era grăbit și cum îl alcătuiește cînd era fericit ori necăjit. Știa cum sînt așezați pereții în jurul lui, fereastra largă ce da în grădină, chioșcul din colțul ei care vara trebuia să fie răcoros. Pomii toți îi cunoștea...

Capitolul XXII

„... Jeanne, să vii să vezi grădina prin fereastra mea. Luna a argintat iarba și pomii au tulpină de metal. Piersicul e alb de flori și crengile te așteaptă. Șed pe marginea ferestrei și privesc cerul. Tu-l vezi, Jeanne ? Ce porțiune din boltă e deasupra ta, spune-mi în ce parte e luna la tine ? Vreau să știu dacă stăm sub același cer...“

Bogdana privea cerul și vocea lui se furișa în ea ca un rîu ce-și face albie, sfărîmînd încet, răbdător și definitiv piedicile. Îi părea în acele seri, că plutise ani întregi într-o barcă scăpată pe un canal întunecos ca în parcurile cu bărăci de moși. Acum vîrful bărcii izbise într-o piedică, un zid se dase la o parte și barca plutea mai departe liniștit, de-a lungul unei cîmpii cu lumină multă, cu castele bătrîne, cu cer albastru și senin deasupra, cu ciripit de păsări în aer, cu fîlfîiri de zefir în păr... Barca se oprise aci și nu se putea gîndi că ea ar putea luneca mai departe, că vîrful ei ar putea atinge orizontul viu din depărtare, că l-ar putea despica, lunecînd din nou pe același tunel întunecos ce se continua. Sta strînsă în fotoliu cu ochii închiși, cu receptorul lipit de ureche și cuvintele lui se transformau în imagini răsturnate într-însa. Vedea grădina, vedea stratul de lalele — pahare roșii și galbene deschise primăverii — luna și stelele.

O stare de neînchipuită excitație o stăpînea. Ființa i se pulverizase, închegîndu-se într-o alcătuire de fibre

nervoase, sensibile, antene fine, ce dureau la cea mai mică adiere de vînt. Trăia somnambulic, detaşată de existenţa reală, fără nici un contact cu lumea, într-o plutire strălucită şi dulce, într-o somnolenţă vrăjită.

Orice zgomot din casă, din jur, orice contact cu realitatea, aluneca pe lîngă ea, izbind-o surd, fără a simţi direct lovitura. Ca acele senzaţii din vis, cînd cineva te bate, simţi durerea, dar nu vezi cine te loveşte ori, dimpotrivă, vezi lovitura, o simţi în carne, dar nu te doare. Ceva periferic, afară de zona principală a preocupărilor şi a simţirii...

Chemarea lui o încorda şi o răvăşea total. Nu da timp telefonului să sune complet. Ridica receptorul imediat, iar uneori dimpotrivă, lăsa să sune prelung, răsucindu-i sunetul în trup ca o flacără voluptoasă. Seara tîrziu, după ce strada se liniştea, cartierul, ultimul automobil tăia tăcerea departe, iar cîinii mîrîiau mulţumiţi prin curţi, pe sub oraşul îngropat în întuneric şi linişte, curgeau vorbe, viaţa, din două izvoare bogate, gîlgîiau în şerpuiri electrice, se întrerupeau, aşteptau...

Peste trupul Bogdanei curgea aerul cald al primăverii în valuri, trecînd peste piele în adieri line şi nu mai ştia dacă nu cumva întreaga respiraţie a bărbatului n-a trecut cumva la dînsa prin firul telefonului, umplîndu-i camera, cuprinzînd-o. Frazele lui sfîrşeau cu cuvîntul plin, întreg de „dragă“ şi ultimul cuvînt spus tare, definitiv ca o lovitură în trunchiul unui pom retezat, o cutremura ca un destin.

Întoarcerea acasă a lui Adam Drăguş seara tîrziu, o smulgea vrăjii, aruncînd-o brusc dincolo de prezent, într-o altă prezenţă, tiv amar al celei din care ieşea.

Se întîmplau în ea prefaceri mari şi adînci. Seri după seri sta aplecată la şipotul telefonului, din care picau una după alta picături pline, stropi de viaţă. Asculta şuvoiul bogat, plin, nemaiauzit pînă atunci şi susurul lui îi părea muzica cea mai armonioasă din lume. Dacă Val s-ar fi aflat aproape aevea, ea nu i-ar fi putut simţi mai clar, mai distinct, mai cald, respiraţia răspîndindu-i-se în întregu-i trup ca un abur fierbinte, decît cum o simţea stînd aici, cu urechea lipită de gura lui, crater sensibl, prn care sesiza fiecare mişcare a vieţii lui,

Deosebea sunetele cele mai confuze şi le reprezenta mintal, cu o claritate uimitoare. Îl auzea cum îşi ridică braţul, cum îşi desface gulerul, apoi îşi scoate cravata. Mîna lui netezea părul şi batista lui foşnea uşor cînd o trecea peste frunte. O mie de sunete i se grămădeau în ureche, în creier şi ea le filtra înşirîndu-le mai apoi ca pe un fir, colan al gîndului. Ştia tot ceea ce făcea el peste zi, în toate orele pe care nu i le putea dărui, iar ea ţinea minte străzile, pe unde trecea şi în ziua următoare pornea pe ele, căutîndu-l cu o neclintită convingere că-l va întîlni, că-l va recunoaşte. Era încredinţată că dorinţa de a-l vedea îl va scoate în cale, recunoscîndu-l după vagile indicii pe care le avea despre figura lui. Se agăţa cu privirea de cîte un anumit bărbat ce-i venea în cale şi care o privea dintr-o întîmplare mai insistent şi nu se îndoia că trebuia să fie Val, a cărui privire, pornită de asemenea în căutarea ei, o va fi recunoscut. Îi venea să oprească străinul, să-şi confirme chemarea proprie şi mai cu seamă puterea gîndului. Bărbatul muta privirea şi Bogdana rămînea confuză în drum. Dorinţa de a-l vedea creştea puternic, o stăpînea toată, pînă în clipa cînd Val o chema la dînsul, căci Val îi cerea acest lucru. Dar Bogdana se retracta în ea cu o frică bolnavă, ocolind întîlnirea, cu un ciudat presentiment nelămurit.

Capitolul XXIII

Viața Bogdanei din acea după-masă, se desfășura alimentată de erotismul transmis prin fir. O năpădi o pînză de senzualitate bolnavă, de aceeași esență cu atmosfera țărmurilor din mările sudice. Ființa i se subțiase, sensibilizîndu-se în chip straniu. Ca un al doilea puf al pielei, capetele sensibile ale nervilor, țîșniră prin înveliș. Orice îi trecea prin gînd, i se părea cu putință și mai cu seamă orice-i transmitea Val prin telefon în sufletul ei tulburat. Vorbele lor curgeau demente și în acele clipe, atmosfera odăii devenea grea, copleșitoare, ca o briză încărcată de mare și intra prin pori, prin păr, prin ochi, prinzînd-o ca o cămașă de forță. O durere de cap continuă puse stăpînire pe dînsa, ce se desfăcea ca nisipul, odată cu întîiul cuvînt al lui Val. Existența aceasta chinuitoare, cu trupul mereu atent la sunetul din aparat, cu nevoia permanentă a vocii lui în ureche, ca o hrană a ei, al cărei ecou se zbătea necontenit în ea, îi minau încet și sigur rezistența.

Cuvintele bărbatului îi răscoliseră imaginația și sămînța rodnică și plină aruncată în sufletul sensibilizat și primitor de orice, o umplură de curaj și hotărîri. Îi părea că nimeni nu mai e afară de ea și el în lume și ceea ce fusese existența ei de pînă acum, se pulverizase. Cînd îl zărea pe Drăguș, se uita la dînsul întrebător, ca și cînd atunci l-ar fi văzut pentru întîia oară, ca pe un intrus în viața ei. Se simțea puternică, gata de a

înfrunta o discuție cu el, oricît de aprigă ar fi fost. Pînă atunci se ferise de schimburile de vorbe ce o oboseau întotdeauna, ca și cînd ar fi muncit greu. Se da înapoi în fața avalanșei de argumente ce curgeau neobosite din gura lui, și a miilor de întrebări puse cu răbdare, cu insistență în zilele cînd bărbatul ei avea poftă să vorbească cu dînsa. Părerile ei curgeau neobservate, alături de conversație, niciodată nu erau luate în serios de el, ea însăși nu era băgată în seamă decît atunci cînd patima îl scurma. În acele clipe tot ce se afla în jur se depărta, alcătuind un fond întunecat, pe care ea se reliefa precis, cînd acest simțămînt se implînta dureros și necesar în el. Atunci Drăguș binevoia să-și aplece genunchii, în sfîrșit, pentru cîteva clipe în fața sclavei. Unic moment răsturnat, prăvălit în cutele posesiunii, de care Bogdana nu se putea folosi, luată de vîrtejuri ce o depărtau de moment.

Capitolul XXIV

În după-masa asta Bogdana se hotărî să vorbească cu Adi. Peste minte i se așterneau perne moi, umplute cu puful vorbelor lui Val și dorințele ei se culcau calde pe ele. Afară era soare și căsuța din față, cu acoperiș de Balcic strălucea albă. Glasul fetițelor jucînd tenis, trecea peste stradă în odaia ei, ca gingașe chemări de viață. Se ridică de pe fotoliu și trecu în dormitor, deodată calmă și cu tot șirul de vorbe ce avea să-l rostească, bine închegat într-însa, cu întîia mărgea din colanul lor pe buze.

— Adi, aș vrea să-ți vorbesc.

— Spune, zise Drăguș, trecînd în baie.

— Nu așa. Vreau să stăm serios de vorbă. Dăruiește-mi zece minute mie.

— Ei, parcă așa nu e serios. Haide, spune.

Bogdana simți clătinîndu-i-se hotărîrile în fața nepăsării lui. Nu va fi niciodată în stare să-i spună ce se hotărîse să-i comunice, iar el nu va fi niciodată în stare să înțeleagă gravitatea celor ce avea să-i spună. Oricare cuvinte îi va pronunța gura, ele vor trece pe lîngă urechea lui, indiferente, și nu le va auzi. Îi va răspunde: „Mă ții cu fleacuri, lasă-mă în pace."

Bogdana simți în ea revolta față de nepăsarea lui. În spatele acestei revolte se aflau vorbele lui Val, care se mișcau într-o vînzoleală de furnici.

— Adi !!!

Strigase așa cum ar fi strigat într-o pădure, în care s-ar fi rătăcit, după ajutor. Un gînd exasperat se ridicase în ea și o dorință puternică și fermă de a nu fi împiedicată să vorbească, de a fi ascultată și ea odată, atent, serios, cu interes, nu tangențial între un ziar răsfoit și o țigară fumată, ori mai cu seamă între două mîncări, cu lungi pauze, așteptînd în panică să sfîrșească odată femeia de servit masa, în timp ce Drăguș o invita perfid să vorbească de față cu ea, știind prea bine că nu va putea răspunde.

— Ce voiai să-mi spui ? o întreba exasperînd-o, obosind-o să mai continue, după ce, în sfîrșit, rămîneau singuri și se arăta dispus să o asculte.

Acum, intrarea lui Adi în baie, îi păru o ocolire, aceeași dorință de hărțuială, ca să o facă să abdice de la orice hotărîre. O tactică ce niciodată n-a dat greș pînă atunci. Dar astăzi nu vroia să dea înapoi. Avea și dînsa de spus ceva, care nu va fi un fleac.

Se hotărî să aștepte pînă va ieși din baie, zădărnicindu-i diplomația. Prin lunga întîrziere acolo, Drăguș voia s-o scoată din nou din luptă.

— Adi !

— Ce strigi ? Te aud, se limpezi vocea lui acum perfid de dulce. Bogdana îi auzi mișcările dincolo, săpunul lunecînd cleios pe mîini, apa curgînd mult, pe urmă spuma săpunului ce creștea în sunet de foiță strînsă între degete, învelindu-i brațele pînă la cot. Va trebui să treacă un minut, două, zece pînă se va scurge întreg clăbucul pe țeava chiuvetei, pînă Adi va lua prosopul și își va șterge atent brațele...

Exasperarea se întoarse împotriva ei și creștea ca valurile sub hulă. Auzi dincolo un nou zgomot și i se păru că Drăguș începu să se radă. Brusc se întunecă toată ordinea din minte și frazele căutate atîta amar de vreme și rînduite armonios în judecata ei, desfăcîndu-se limpezi, clare, lucide, închegîndu-se în fraze logice, se răsuciră acum, învelindu-se în pînze negre, dese, se transformau în pastă moale, confuză și la urmă nu mai știu nimic din cele ce avusese de gînd să spună. Nimic... Capul dureros de gol, era ca o încăpere deșartă, de pereții

căreia se zbătea crud o întrebare. — Ce-am vrut să spun ? Ce-am vrut să spun ? Nu mai știu ce am vrut să spun...

Adi ieși zîmbitor din baie, cu mînecile cămășii suflecate pînă peste coate. Se opri în prag, zîmbind spre ea.

— Ei, ce ai vrut să-mi spui ? Sînt la dispoziția ta.

Bogdana nu-i văzu decît caninul alb mai evident, sub buza ridicată. Sta înlemnită, cu ochii rătăciți, căutînd într-însa bagajul vorbelor destinate lui Drăguș, pierdute acum.

— Spuneai că e vorba de ceva serios. Haide, n-am timp să aștept...

Și se întoarse cu spatele, intrînd din nou în baie.

O năpădi atunci o tremurătură, întîi slabă, ce începea de sub glezne și creștea așa ca o rădăcină cu mii de crengi subțiri, strecurate pe sub piele. O otravă în spumă încercuindu-i genunchii, pe urmă mai sus talia și mai sus, ca un val de mare ce se apropie, se umflă, te depărtează de țărmuri, te cuprinde în pîntecele lui și te înecă. O durere cumplită pe creier și în dinți, în vîrful urechilor și în unghii. Cercuri grele de fier îi strîngeau încheieturile, gleznele, brațele. O exasperare ca o țîșnire din ea însăși, din învelișul ce n-o mai putea cuprinde, o stăpînea. Peste toată frămîntarea asta, zbură deodată ca un pescăruș delicat ce atinge din cînd în cînd crestele mării, gîndul la Val. Trebuia să fie calmă, să-l convingă pe Adi prin însăși liniștea ei, de gravitatea celor ce avea să-i comunice.

— Vreau să plec, șuieră adînc, muncit, gemînd ca după o mare durere.

— Ei ! Nu mai spune. Dar unde ?

Adi îi răspunse din baie ironic și amuzat, așa cum răspunzi unui copil ce te-a supărat un ceas cu întrebări, cu dorințe, cu pretenții...

Atunci, într-o avalanșă aprigă, rostogoli cuvinte pe care nu le mai auzea, de înțelesul cărora se mira singură în clipa în care i se desprindeau de pe buze, surprinsă ea însăși de tumultul lor, mirîndu-se în sinea ei și zicîndu-și „I-auzi, ce spun eu aci ? Cine spune ? Cîte n-am știut și cîte se ascundeau în mine“ Cuvintele se revărsau agitat, repede, ca și cînd cineva nu i-ar fi dat răgaz, ca

și cînd un cuțit de ghilotină i-ar fi plutit peste gît, ce avea să cadă dintr-o clipă într-alta, amuțind-o.

— Nu mai pot, vreau să plec singură, să nu mai simt pe nimeni în spatele meu, să mă mișc după cum vreau, să stau la masă după pofta mea. Să rămîn îmbrăcată sau dezbrăcată după cum îmi va plăcea, să sting lumina cînd îmi va fi somn și s-o las aprinsă cînd nu-mi mai este. Vreau o bucățică de loc, pe care să nu-l împart cu nimeni, în care să știu că sînt „eu", să nu fiu suspectată, controlată. Mă apasă zidurile cu tot ceea ce stă pe ele; nu pot, înnebunesc...

Nici o clipă gîndul nu i se legă de Val. Se hotărîse să vorbească în numele lui, la adăpostul dragostei ce o simțea pentru el. Se pomenise vorbind despre lucruri, pe care nu le știa conștient, pe care le simțea în ea de mult, dezlînate, ca fapte ce o supărau în fiecare zi cîte puțin, în nici un caz grave, așa ca să merite oboseala și chinul ei de acum. Nu pentru aceste cuvinte voise să vorbească cu Adi. Gîndurile îi apucaseră pe alt drum, pornite pe o bifurcație nedorită. Amuți uimită ea însăși de cele ce rostise și o umilință adîncă o cuprinse. Adi o privea ca pe o minune. Se gîndea că e nebună. Nici nu putea fi altfel. Cum de putuse îndruga atîtea prostii. Vorbise ca un copil, enervîndu-se ridicol. Îl privi. Adi zîmbea protector. Triumfa. Ea însă eșuase.

— Numai atît aveai să-mi spui, dragă? Nu trebuia să te necăjești, să te înfurii. Te legi de copilării, de fleacuri...

Se așeză zdrobită pe pat; îi curgeau lacrimi zadarnice și tot efortul cheltuit, o durea și toată ființa frămîntată într-o situație ridicolă, o simțea ca o rană. Nu se gîndea la nimic și ar fi dorit să nu fi început niciodată să vorbească, pentru a nu-i prilejui lui Adi posibilitatea de a-i face teorii, aceleași de atîția ani...

Auzi soneria telefonului răsunînd și sunetul o scutură ca dintr-o amețeală. Val îi răsări în minte așa ca totdeauna, voce, suflet, timbru, suflu și puse stăpînire pe dînsa. Intra în transă ori de cîte ori soneria îi da de veste că dincolo, la capătul firului, el sta aplecat, așteptîndu-i vocea. Febrilă, trecu în birou, întinse brațul, dar Adi cu un pas mai mare ajunse înaintea ei și ridică re-

ceptorul. Bogdana retrase brațul, privind nemișcată zidul. Încordă auzul.

— Nu-i nici o casă Alexiu, uite-te mai bine la număr, se răsti Adi.

Bogdana știa bine că fusese Val. Îi auzise întrebarea și-i simțise ezitarea, în fața vocii străine. Nerăbdarea o cuprinse, trebuia să-i vorbească imediat, trebuia să plece Adi din odaie. Se gîndi cum l-ar putea îndepărta și cu un vicleșug ciudat, descoperit în acea clipă, cu mlădieri de voce ciudate, cu o atenție neobișnuită, recunoscînd pe dată tot ce Adi continua să spună, îi pregăti ea însăși baia.

Cînd rămase singură, făcu cu grijă numărul lui Val, cu pauze multe între cifre. Auzi soneria răsunînd la el și o simți atît de puternică încît îi păru că-o aude casa întreagă, că-o va auzi și Adi din baie.

— Ce casă doriți ?

Respiră adînc. Val întrebă încă o dată. Bogdana nu-i putea răspunde. Respiră mai tare, așa cum făcea ea, adînc, în pîlnie. De data asta Val o recunoscu.

— Jeanne, ce s-a întîmplat, de ce nu-mi răspunzi ?

Bogdana respiră mai adînc.

— De ce nu vorbești ? S-a întîmplat ceva ? Nu mă chinui.

Bogdana se frămînta și respirația ei agitată transmitea dincolo panică.

— Dacă nu vorbești, vin la tine, mă auzi ? Nu mă face să sufăr. Spune unde locuiești ? Nici atîta măcar nu știu despre tine.

Bogdana auzi o mișcare în baie și trînti receptorul...

Capitolul XXV

De cîtva timp îi încolțise în minte gîndul că Drăguș ar putea afla, ori poate aflase tot despre convorbirile ei telefonice, despre dragostea ei iluzorie cu un necunoscut. În după-amiezele cînd el nu pleca de acasă, îi părea că stă anume să o păzească pe dînsa. Prezența lui o împiedica să-și încleștеze mintea numai la Val și începu să se gîndească cu dușmănie la Adi. Îl voia mai mult ca oricînd departe și făcea tot ce-i sta în putere ca să-l îndepărteze, cu mijloace de care nu se știuse capabilă, cu vicleșuguri ingenioase. Se dorea bolnavă, anchilozată în pat, pentru a nu fi nevoită să răspundă la întrebările lui Adi, să dea socoteală de tăcerile ei prea lungi, de febrilitatea ce o stăpînea.

Ori de cîte ori intra Drăguș în casă, îi părea că-i citește pe obraz adevărul... „Acum îmi va spune... În sfîrșit știe.“ După acea eșuare a mărturisirii, pierduse tot curajul unei noi încercări și, deoarece toate se întîmplau hotește, pe furiș, mintea ei sensibilizată, exagera importanța celor ce erau în adevăr între ea și Val. Ori poate, pentru că pusese în această întîmplare tot ceea ce era mai viu în ființa ei, ori poate pentru că era convinsă că Val era cinstit. Nici o clipă nu-i trecu prin gînd că toată întîmplarea ar fi putut fi o glumă. Se gîndea la zbuciumul ce-l simțea în întrebările lui Val, la nerăbdarea de a afla dacă e sănătoasă sau dacă n-avea vreo neplăcere. Ea nu vorbea la telefon cu un străin ; Val nu

era un ins îndepărtat. Mai mult ca oricînd, pentru că nu-l vedea, ci-l auzea doar, Bagdana credea într-un suflet lipit de ființa ei, îmbinat cu suflarea ei proprie. Un gînd curat, apropiat de sufletul ei, mai mult decît de ea însăși.

Nu mai știa cum se vor desfășura lucrurile. Uneori vedea clar, accepta tot ceea ce Val făurea cu vocea caldă, așezat în pervazul ferestrei lui, cu ochii pe o porțiune de cer, tot gîndul lui nebun. Prezența în casă a lui Drăguș îi exagera starea nervoasă. Simțea cum alunecă, cum nu se mai poate stăpîni. Știa că se va întîmpla tot ceea ce Val îi repetase pînă la obsesie : să plece, să vină la el. Prelungirea stării echivoce începuse să o obosească, simțindu-se fără putere de a o mai continua. Dar fiindcă deocamdată nu putea face nimic, plutea. Lăsa să se scurgă timpul, vremea trecea pe lîngă ea, nu știa dacă era cald, sau nu, dacă era ziuă sau noapte, dacă ploua sau era senin. Trăia în așteptarea clipei cînd putea vorbi cu Val și răsufla ușurată cînd Adi lipsea mai mult timp de acasă. Val o chema, voia să o vadă, se zbuciuma. Fugea de momentul întîlnirii cu o teamă ciudată, cu toate că știa prea bine că întîlnirea n-o mai putea evita.

Capitolul XXVI

De două zile și două nopți aproape fără întrerupere, Val și Bogdana mergeau pe drumul ciudat al telefonului, pătrunzînd fiecare în casa celuilalt cu vorbe și imaginație. De două zile Adi se afla la Tighina pentru un proces. Cuvintele înflăcărate copseseră dorința amîndurora. Rezistența Bogdanei se frînse. Cedase rugăminții lui, a aceleia de a-i trimite o fotografie, de a-i vedea măcar imaginea ei.

Îi trimise deci plicul cu fotografiile alese atît de greu. În clipa asta, fără îndoială, ele se aflau în mîna lui. Aștepta chemarea lui cu înfrigurare, ca pe un verdict.

Capitolul XXVII

Se întunecase. Ieşi pe balcon. Plouase şi pămîntul răcorit ridica în sus abur cald. Florile din straturi răspîndeau miresme parfumate în atmosfera limpede. Acoperişurile de peste drum, străluceau proaspete, cu ţigla roşie, spălată. Căsuţa din faţă cu acoperiş de Balcic, se odihnea nemişcată, strînsă în zidurile ei albe, înconjurată de un gard de fier. Nimeni nu se vedea dincolo de gard, terenul de tenis era gol. La un geam, din cînd în cînd, o femeie privea strada lucioasă, de după gratiile dantelate. Acum se aprinse lumina de pe scară şi uşa din faţă toată din casete de sticlă verde ca marea, se înflăcără ca un pom, ca un ciorchine, reliefîndu-se în zidul alb, ca o frunză mare, verde.

Alături, pe terasa clădirii din stînga, stăpînii casei îmbrăcaţi în pantalonaşi scurţi, albi, şedeau la masă. Domnul era mai tînăr. Între ei pe scaun, o pisică neagră cu pete albe, lăptoase sub guşă şi pe labe, aştepta cuminte cîte o îmbucătură de la domn şi alta de la doamnă. Pisica ridica o lăbuţă şi se întindea la farfurie. Doamna mîngîia laba şi o da la o parte. „Parcă ar fi un copil. Un copil...“ Bogdana simţi cum se cutremură la gîndul acesta. Dacă Dumnezeu i-ar fi dat un copil, s-ar fi întîmplat toate cîte le trăia ? S-ar fi putut întîmpla ? Ar fi stat ea în această seară în balcon, cu gîndurile îndreptate către un bărbat, pe care încă nu-l cunoştea... şi atîtea alte seri şi ultimele două nopţi risipite în vorbe, în făgăduieli ne-

bunești și irealizabile ? Și viața ei cu Drăguș și chiar el însuși și chiar ea însăși n-ar fi fost alta, nu i s-ar fi părut a fi alta ? Un regret adînc o cuprinse, ca o privire aruncată într-o casă bogată, de către un copil sărac, într-o noapte de iarnă. Să fi avut un copil, care să nu se fi prins într-însa ca mulți alți copii, printr-o întîmplare. Bogdana purta într-însa un leagăn cald, și așteptase luni întregi o ființă mică, să se anine, să nu mai plece dintr-însa. Dorise plîngînd un copilaș și uneori, cînd credea că minunea s-a înfăptuit, se temea să nu scape din ea, să nu fugă acea zvîcnire, să se urce sus, tot mai sus într-însa, în culcușul intim care-l aștepta, să-l acopere, să-l crească, să-l dăruiască cu totul ochilor, vieții, cînd avea să fie mare și frumos. Un copil al „ei" dorise din totdeauna, de cînd se juca cu păpușa dată de Lița. Un copil, ca acea păpușă dăruită mîinilor ei, nouă, nu ca celelalte mozolite și murdare, rămase de la Elena...

Se înfioră în această seară caldă, pe cînd îi treceau astfel de gînduri prin cap și o furnicare stranie, ca o răvășire a ființei pînă în cele mai ascunse colțuri, o tulbura. Îi părea că mii de mînuțe mici, pufoase, cu degete fragede, o izbesc în trup, o frămîntă ușor, ca o mîngîiere delicată, ca o bătaie în poarta organelor. În ea se găsea un loc care niciodată nu va fi locuit, niciodată nu va fi întrebuințat, așa după cum lăsase Dumnezeu să fie, ca o odaie mare, căreia ai uitat să-i faci ferestre. Părăsită... Un gol ce creștea mereu și o cuprindea. Un copil al ei. Gîtul, picioarele, brațele, pieptul, coapsele, toate ale ei, mai mici, mai fragede, dar ale femeii din ea. Gîndul că ar putea închega toate acestea într-o tresărire, că ea, Bogdana, ar putea da viață unui copil, o umplea de un fior de mîndrie. Poate se va întîmpla odată... odată ? Cum ?... Cine ?... Să fie a ei ființa mică, bună și dragă. Mai dorise oare ea vreodată ceva atît de întreg, de conștient ? Făptura ei plină de dorințe mărunte, risipite într-însa, era obosită de a face vreun efort să încerce, să realizeze ceva de seamă, avînd certitudinea că niciodată nu va putea închega nimic definitiv. Să dea o formă, să concretizeze o acțiune ?... Îi părea o muncă cu neputință de înfăptuit. Dorința unui copil se ridicase fără voie deasupra tuturor altor dorințe și ani de zile îi luminase ce-

nușiul trăirii ei, ca o geamandură luminoasă desprinsă de ancoră, călătorind în același întuneric, mereu în fața ochilor, plutind luminos și cald ca o făgăduință de ceva mai bun, ca un popas promis dar cu neputință de ajuns. Un copil fusese singurul bun adevărat, pe care-l dorise intens, cu toată maturitatea. Nu putuse înfăptui minunea. Îi părea că, dacă el ar fi prins rădăcini în ființa ei, fără îndoială el ar fi dispărut în ultima clipă dintr-însa, ca o nouă păcăleală, pregătită de destin.

Capitolul XXVIII

Acum, de cînd îl întîlnise pe Val se simțea tare, voia să învingă oboseala, să sfîșie învelișul solidificat ce-i limita existența. Căci viața ei a fost o perdea prinsă într-un anume gherghef, limită impusă, torturînd-o, îngrădind-o... Acum nu mai voia să-i scape nimic. Adeseori întîmplarea o așezase în fața unor ființe, de care, simțea, că ar fi voit să se agațe. Dar nu știa cum se făcea, ele se depărtau, alunecau și ea vedea cum se duc iremediabil, fără a le putea opri mersul, cu bariera voinței ei inexistentă.

O frenezie o năpădi, aceeași care o stăpînea din clipa întîiei întîlniri pe firul telefonului, acum mai mare, mai puternică, amplificată de lipsa lui Adi din oraș, care le înlesnise prin absența lui, lungi convorbiri în noapte, crescute ca un val, paralizînd-o prin imensitatea lor. Simți cum se înălța în ea voința, repede, fulgerător de repede, ca o creștere de plante văzută la cinematograf, ridicîndu-se dintr-o sămînță cît un grăunte de nisip, o tijă înaltă, rigidă, dreaptă, mîndră. În adîncurile ei, de la întîlnirea cu Val prin telefon, se mișcase un nimic care o înălța deasupra ei, gata de orice. I se părea că fruntea, în această creștere imaterială, străbătuse bolta întunecoasă a vieții și trecuse dincolo, în lumina astrală și pură. O înțelegere ciudată o cuprinse și acea teamă de tot, acele chiulase grele ale înțelegerii, le scuturâ, ușurîndu-se de ele, ca după o grea cazną. Nici un obstacol nu-l mai putea pricepe în noaptea asta... Vedea clar, ca într-un

fund de ape limpezi, viața ei de pînă acum, plină de bariere, așezate în calea ei de ea însăși, din pricina fricii de a le privi drept în față și care au împiedicat-o să fie „ea" însăși pînă acum, silind-o la o existență cenușie, ca o apă moartă. O pîclă îi apăsase creierul, priceperea, care acum luminată puternic în creșterea magnifică, o făcea să se simtă ușoară, pură, scuturată de lest, crescînd odată cu voința ei, înaltă, strecurîndu-se în sus prin spărtura făcută de înțelegerea ei, ajungînd dincolo, într-o baie de lumină siderală, ca o a doua naștere spirituală...

Se întoarse și își văzu umbra proiectată pe zidul balconului, mare neagră, ca o pajură cu aripile desfăcute, gata de zbor.

...Da, așa era ea, o umbră, pe care n-o poți prinde, ceva mare și întreg, dar înăbușit, insesizabil, ca umbra proiectată pe zid, cu totul pe neașteptate, de lumina lunii. Privi cerul alb, strălucitor. Dacă peste bolta albă ca o spumă s-ar fi întins nori întunecoși, umbra ei n-ar fi fost proiectată pe zid, ar fi rămas închisă în marginile ei. Dacă n-ar fi fost Val, în noaptea asta, ar fi reușit ea să spargă crusta ce-i apăsa gîndul ? Viața ei întreagă ?... Să înțeleagă, să crească, depășindu-se... ?!

Își înălță capul avîntîndu-l. Privi lacul liniștit al boltii cu mii de năsturași mici, de fosfor, prinși în el. În depărtare casele se profilau cu chenar aprins de lumina reclamelor. Cuburi uriașe cu ferestruici luminate, cu balcoane țîșnite în aer ca niște tentacule stranii. Animale ciudate, culcate în depărtare, cu sute de ochi fosforescenți, trimiși la culcare rînd pe rînd. Decor halucinant... În curînd nu mai zări decît o lumină mică într-un ochi la o mansardă. În depărtare cerul înecase în el lumina reclamelor, stinse.

Capitolul XXIX

Liniște. Vecinii din stînga au intrat de mult în casă. Lumina verde de la casa cu aer de Balcic, s-a stins și ea. Bogdana se aplecă peste balustradă. În grădină frunzele se mișcau într-un foșnet straniu. O umbră trecu pe trotuarul de dincolo, surdă ca noaptea...

Telefonul sună. Timpul trecuse fără ca ea să-i fi simțit lipsa conștient și acum, după ce-l auzi, se amărî că Val n-o chemase mai degrabă. O neliniște se iscă, luptînd să o cuprindă, apoi ființa i se lungi pe coloana dreaptă a voinței ce o simțea crescută în ea, nouă.

— Așteptai, Jeanne ?

Vocea lui intră perfect în armonia ei interioară sau, poate, cine știe, în dezarmonia ei. Era ceva ce-i trebuia ca o mănușă unei mîini înghețate, ca o cataplasmă pe o durere, ceva care nu putea lipsi, și a cărei lipsă o simți în clipa cînd se vorbește de dînsa, ca și cum durerea s-ar naște odată cu cataplasma ce se așează pe rană s-o potolească, ca și cum degetele înțepenesc odată cu mănușa, pe care o tragi să le dezmorțească.

Se neliniști. Val nu-i spunea nimic. Oare comisionarul nu va fi așezat plicul în cutia cu scrisori, după cum fusese înțelegerea ?! Sau ea, ea, nu era așa după cum el ar fi voit să fie ? Și deodată auzi :

— — Jeanne, fetița mea, stau cu toate fotografiile tale întinse în fața mea și nu îndrăznesc să-ți vorbesc... Tu ești așa, Jeanne ? De ce m-ai chinuit ?...

— Nu se poate, glumeşti, rîzi de mine...

— Mă uit la ochii tăi şi-i văd aşa cum sînt... mă uit la buze, la dinţi, la braţe... Doamne !...

Bogdana se cutremură. Cuvîntul „Doamne", îl auzi adînc în ea, ca şi cînd singură l-ar fi spus, rugăciune de o singură slovă rostită deodată de ea şi de dînsul.

Începu să tremure. Receptorul îi juca în mînă. Îl trecu în cealaltă. Se întinse pe fotoliu, în întuneric şi închise ochii. Picioarele îi tremurau ca niciodată şi pe Val îl auzea acum mai bine ca oricînd. Căută să lipească în gînd chipul bărbatului din fotografie, pe vocea lui. Cuvintele lui le vedea ieşindu-i de pe buze. Profilul şi ochiul lui frumos, cu privirea blîndă, cu geana întoarsă ca la femei, îl vedea viu. Fruntea înaltă, pierdută în sus spre păr, o vedea limpezindu-se, sau încruntîndu-se în cute fine aristocratice, de intelectual... Cum vor fi fost mîinile acestei voci, ale bărbatului căruia îi cunoştea atît de bine capul şi umărul ? L-ar fi recunoscut dintr-o mie, numai după acest mic profil ce-l avea în faţă, atît de adînc săpat într-însa, ca în piatră.

Vocea lui deveni acum mai convingătoare şi căldura ce o punea în chemare, intra adînc într-însa, frîngînd ultimile rezistenţe.

— ...Trebuie să vii... Nu te ating, mi-ar părea că te risipeşti... Vreau să atingi cu degetele tale toate lucrurile de aci, să rămînă mai mult aici din fiinţa ta, decît vei lua cu tine...

— Da, da, şoptea ea somnambulic cu voinţa închinată lui, dăruită, supusă voinţei lui. Vorbele cădeau într-însa ca plumbul cald, lăsînd tipar din ce în ce mai adîncit în fiinţa ei bolnăvicios sensibilizată.

— ...Priveşte ce noapte e afară. Luna s-a culcat pe covor şi l-a poleit... Fotoliul, în care trebuie să stai tu, e îmbrăcat cu brocart de lumină... Privesc locul tău din care tu lipseşti... Spune, spune... Vii ?

— Da, vin.

În ea ţîşni coarda voinţei ca un arc, căruia îi tai sfoara, dreaptă şi îndrăzneaţă. Nu voinţa lui Val o făcea să plece, ci voinţa ei, dorinţa dîrză, pe care o simţea de săptămîni într-însa. Va pleca, cu toate că era o nebunie ceea

ce făcea... Mîine la şapte dimineaţa Drăguş se întorcea. Putea sosi mai de vreme, în lipsa ei. Dar ce importanţă mai avea!... Se putea întîmpla tot atît de bine ca ea să să nu se mai întoarcă niciodată. Trebuia să plece la Val, altfel casa întreagă avea să se prăbuşească peste dînsa.

O cuprinse o febră. I se părea că nu va avea timp să ajungă pînă la dînsul, că prin cine ştie ce miracol se va lumina de ziuă şi nu va mai putea părăsi casa.

Trecu în dormitor şi aprinse lumina de pe măsuţă, căută cu înfrigurare ciorapi, lenjerie proaspătă... Nu ştia pentru ce făcea asta, dar simţea că trebuie să se îmbrace cu ceva proaspăt, ceva nepus înainte pe trupul ei. Liniştea din odăi îi vuia în cap, ca valurile în scoică. Mîinile îi tremurau şi degetele se încurcară în ciorapi, deşirîndu-i. Luă altă pereche, îi trase, zicîndu-şi mereu că trebuie să fie calmă. Trebuie. Îl va vedea... În sfîrşit îl va vedea. În ea se înnodau întrebări, la care răspundea cu tărie. „Da.“ Acum va face ceva, de care nimeni în lumea asta nu va şti. Nici doamna din casa de alături, nici domnul cel tînăr şi vecina din stînga, nici fetele cari jucau tenis din casa de peste drum, nici Drăguş, care în clipa asta se afla într-un compartiment de tren, purtat spre ea de o locomotivă aprinsă ca un balaur. Dar dacă Drăguş ar deschide acum uşa şi ar intra pe nesimţite în dormitor, ce i-ar răspunde?... Dacă ar întreba-o de ce are pălăria pe cap la ora... De ce era îmbrăcată elegant... Întoarse capul spre ceas. Două noaptea. Zîmbi şi-i veni să rîdă. Ar fi dorit să fie mult mai tîrziu, ca fapta ei să capete mai mare îndrăzneală în conştiinţă. Ce însemnătate avea dacă era două, sau patru sau şase? Important era faptul că era în stare să se mişte, să-şi tragă pardesiul pe umeri, să calce zdravăn pe pămînt cu toate că mergea pe vîrful picioarelor. Simţea o bucurie caldă, ca o lumină, o bucurie de care ar fi fost lipsită dacă ar fi murit cu o clipă mai înainte de acea fericită după-masă, cînd a auzit pentru întîia oară glasul lui Val. Dacă ar vedea-o chiar Drăguş coborînd scările, n-ar crede că era ea. Să coboare fără încuviinţarea lui?...

Iat-o lăsînd în urmă lumina aprinsă în dormitor, părăsind casa. Lăsase aprinsă mica lumină de pe măsuța de lîngă pat, nu știa de ce ; poate în adîncul ființei îi părea prin aceasta, că plecarea nu era definitivă.

Coborî încet. Vara era aproape în fața ferestrelor, în fața ușii. Descuie. Aerul o izbi cald în față, alb de lumina lunii. O umezeală de pămînt răscolit i se strecură în jurul obrajilor, ca o mîngîiere. Umbrele copacilor i se întindeau în cale ca trepte întunecoase, cu conturul tremurat de lumina lunii. Scoarța lor era albă și pe sub coajă curgea aceeași sevă proaspătă ce zvîcnea în inima ei, pornită de la copaci, de la flori, de la gîze, la ea, în ea. Își auzi proprii ei pași alunecînd pe dale și drumul pînă la portiță îl dori lung, să inspire adînc aerul greu de miresme, proaspăt, nou, așa cum niciodată nu-l mai simțise.

O umbră mare se întindea pe trotuar, trecea prin gardul rărit și se culcă pe dale, la picioarele ei. Să fie oare Val ? Îi spusese să o aștepte în capătul străzii. Ar fi vrut să se bucure că-l vedea mai curînd cu un minut, totuși o cuprinse o mîhnire.

O fîșie luminoasă mătură strada pustie, ca un far puternic marea. Automobilul se afla cu două case mai încolo și Val se mișca în fața clădirii ei, nerăbdător. Deschise portița ușor și avu timp două secunde să-i prindă silueta din spate, căci imediat el se întoarse spre dînsa și veni spre ea. Aceste două clipe îi fură de ajuns să bage de seamă o mulțime de amănunte, ce-i intrară în conștiința moale și primitoare, ca într-un tipar, cu puteri nebănuite. În aceste două clipe o enervare cumplită o cuprinse. O ciudă obscură, nelămurită. Îi zărise în fugă silueta cu spatele întors spre ea și se opri cu privirea pe ceafa lui, pe portiunea ce ieșea de sub pălărie. O văzu lată, bătătorită și pălăria sta pe forma aceasta, turtită, lărgită, aproape dreaptă. Ea nu cuprindea bine în rotundul ei lățimea cefei, ci sta ridicol pe cap, cu borul deformat la spate, întins drept. Îi trecu prin minte fulgerător, un gînd. E crescut în „trocuță". Știa că în regiunile muntoase copiii țăranilor sînt crescuți în albie.

Oamenii au capul lățit la ceafă nu rotund ca o minge și prelungit ușor în curbă frumoasă pe gît în jos. Ceafa capului odihnită pe lemnul tare se aplatizează și se recunosc mai tîrziu în chip precis oamenii de la munte, de cei de la șes, crescuți în leagăn, cu pernă la cap. Aceste două clipe trecură mai repede ca moartea, însă cu aceleași urme adînci. Se trezi deodată alături de Val, care-i cuprinse brațul și o trase spre mașină.

Capitolul XXX

Ținea ochii deschiși. Era cu neputință să vadă ceva. O pînză opacă se așezase pe lumina lor și nu era în stare s-o înlăture sau să facă ceva, pentru a vedea. Mașina porni și ea simți alături de dînsa o respirație repede, fierbinte, ce umplea automobilul de o căldură înăbușitoare, de cuptor. Se făcea din ce în ce mai cald în interior. Val părea că aruncă flăcări din trupul lui aprins.

N-ar fi putut spune cele ce simțea. Bucuria cu care părăsise apartamentul încă o stăpînea, o simțea însă în ea ascunsă, retrasă, ca în fața unei primejdii, așteptînd. Altfel era goală, moartă. Nu știa de ce se află în mașină și de ce nu acasă. Și de ce acasă ?...

Nu voia să se gîndească la nimic și-i era ușor. Mașina fugea gonind prin noapte și pînza de pe ochi se topi încetul cu încetul. Își întoarse capul spre geamuri și zări vilele albe, cuminți, așezate unele lîngă altele, calme, cu grădinițe, fiecare în față, cu neputință de schimbat, de mutat ceva de la loc, cu aderențe adînci în pămîntul lor, în așezarea lor de totdeauna. Casele se încălecau unele peste altele în fuga mașinii, tot mai repede. Pomii de pe stradă fugeau și ei în urma lor, cu coroanele verzi împletite unele în altele, ca două panglici întunecate, mărginind strada.

Goana acesta halucinantă prin noapte ca un fragment de vis turburat, o trezi puțin și gîndul i se înspăimîntă deodată, amintindu-și brusc de casa ei lăsată în

urmă, de lampa aprinsă. Telefonul putea suna, servitoarea putea intra în dormitor... Adi... Dar spaima nu era din pricina plecării. Nu... O enervare stranie, o rîcîială ciudată în creier o făcea să se gîndească la ceea ce, prin eliminare, socotise cu neputință de îndeplinit. Privirile se uitau țintă înainte, înfricoșate să se uite la Val care se afla alături. Tîrziu întoarse capul și în întunericul mașinii îi zări profilul, așa ca printr-o pînză deasă. Pălăria, văzută din această parte, îi părea mai ridicolă și băgă de seamă că avea gîtul scurt și umerii ridicați... Prea ridicați. O ciudă pe ea însăși, răscolitoare, o năpădi. De ce băga de seamă ceea ce n-ar fi vrut ? Răsărise în ea o a doua Bogdana, cercetătoare și aspră, care răscolea cu privirile ascuțite întunericul. Profilul nu-l recunoscu, părea străin de fotografia trimisă, iar vocea încă nu i-o auzise. O aștepta cu respirația tăiată. Bărbatul aflat lîngă ea, era străin, putea fi altul, nu Val. Intim și al ei nu era decît vocea pe care necunoscutul de alături se încăpățîna să o țină strînsă de gît. Era singurul element de recunoaștere și pînă acum, omul de la telefon, atît de apropiat ei, atît de întreg, de bun al ei, nu-i spunea nimic. Îi auzea doar respirația din ce în ce mai tare, ca un șuier și închise ochii. Atunci țîșni, din acea respirație, sunetul cunoscut din pîlnie și inima i se încălzi, i se înduioșă, și-i veni să plîngă. Val întinse brațul și mîna lui se așeză pe mîna ei culcată în poală. O înfiorare puternică și ciudată o străbătu. Mîna lui era rece și umedă, ca o carne înghețată. Brusc, avu în degete senzația, pe care o simțise odată desfăcînd un pește scos de la gheață. Carnea umedă, tare și înghețată, o desgustare. Degetele alunecaseră pe ea, ca pe un tobogan cleios. Bogdana se înfurie din nou împotriva ei, pentru această aducere aminte. Val întinse mîna și ea îi simți încheietura tot atît de umedă, dar caldă. Desigur pe sub mînecă, umezeala se continua pe braț în sus, pe trupul întreg, pe sub cămașă, pe sub gulerul ce-l strîngea puternic. Îmbrăcăminte de apă vîscoasă și caldă, abur pe sub haine. Își retrase mîna deodată, cu spaimă.

— Să întoarcă să întoarcă ! Vreau să merg acasă, strigă, spre Val, spre șofer.

Făcu o mișcare de a coborî din mers. Val o cuprinse și o așeză liniștit înapoi.

— Jeanne, de ce mă necăjești ?!

Rămase împietrită. Vocea nu era a lui sau era a lui, dar altfel. O auzea acum direct, fără mijlocirea firului, nedeformată de microfon și mlădierea ce o simți în voce îi păru stranie. Nu pentru că ar fi fost mai deosebită, ci pentru că o găsea comică. Era ceva strident în ea, ceva teatral, ceva ce Bogdana n-ar fi putut spune precis, dar o supăra așa cum te supără cînd treci degetele peste pluș, ori cînd te face să-ți ieși din sărite creta ce scîrțîie pe tablă. Impresia trecu repede, și ea închise ochii și ascultă.

— Vii la mine, stai cinci minute, pe urmă faci ce vrei. Nu doresc să te contrariez...

Bogdana se muncea să suprapună vocea aceasta celeilalte voci din ea, rezonanțelor pe care le purta într-însa de atîta vreme. Îl depărtă mintal și reuși să apropie vocile, să le confunde. De îndată ce-și deschise însă ochii și privirea i se opri din nou asupra bărbatului de alături pe care încă nu-l putea desluși bine în întuneric, vocile se depărtară și dorința de a fugi deveni mai impunătoare. Dar totodată se muncea într-însa cu îndîrjire, altă dorință, aceea de a se simți bine. Așteptase atît de mult clipa asta... Nu trebuia să o urîțească voit, căutînd defecte poate imaginare, în orice caz ridicole, bariere stupide între ea și dînsul. Se consumase frămîntîndu-se cumplit de mult și acum nu înțelegea ce îndemn ciudat o făcea să risipească cu cruzime clipa căutată, dorită poate din totdeauna. Acest segment din viață așteptat intens, îl distrugea acum, după cum un copil își adîncește degetele în jucăria de mult rîvnită, cu o curiozitate lacomă, pînă în adîncime, risipind tărîța păpușii pe podea. Așa și ea frămînta cu toate simțurile momentul, situația, înfățișarea bărbatului deslușită cu o ciudă pe ea însăși, pe neputința de a se împiedica de la această examinare. Îi venea să plîngă că nu era în stare să se gîndească decît la ceafa lui turtită, la umerii prea ridicați, cu o stăruință și curiozitate avidă, dureroasă... Paralel cu această frămîntare neroadă, sufletul îl simțea cald și închizînd ochii, vocea lui o aducea în starea de amețea-

lă adîncă și bună, din nopțile trecute. Ca dintr-o luptă cu ea însăși ieși învingătoare „ea", care dorea să fie bine, să fie neașteptat de bine și fără precedent. Simți în jur toată căldura înprăștiată de bărbat, lipindu-se de dînsa și nu o voi sufocantă ci reuși s-o simtă ca o adiere blîndă, ca o iradiere caldă și plăcută. Respirația lui se încolăci după ureche, acum real, întreg și plin și ceea ce simți se deosebea total de senzațiile cerebrale de pînă atunci. Pe urmă, se lăsă purtată de tot ceea ce urmă, fără împotrivire și fără gînd. Ca și cînd ar fi stat pe marginea unei trambuline, suspendată deasupra unui lac, tocmindu-se cu sine însăși, dacă să se avînte sau nu. Apa putea fi rece, adîncimea o înfiora, dar zborul în jos pînă la suprafața ei și acolo, prin elementul albastru și calm, știa că-i amețitor de dulce. Se avîntă deci în brațele neprevăzutului ce începuse de mult, pe care acum, în această mașină, îl simțea cu adevărat, ca și cînd atunci s-ar fi iscat.

Ființa ei întreagă aluneca în ea, se strînse, făcîndu-se mică și se dori slabă și în primejdie, pentru ca Val să o poată ocroti, cuprinzînd-o. Ca să nu se destrame începutul acesta de bună-simțire, evită să se întoarcă spre el, ținînd ochii mereu strînși, cu încăpățînare. Îi va deschide doar după ce se va fi obișnuit cu el, cel real, cel viu, cu respirație și grai, cu mișcări și vorbe, să-l cuprindă treptat într-însa, așa, nou, cum era. Ca unui om căruia doctorii îi dozează cu precauțiune lumina, pentru ca flacăra ei să nu ardă vederea salvată prin operație, tot așa Bogdana doza prezența lui Val încet, obișnuindu-se cu ea treptat pentru ca bărbatul nou, așa cum îl simțea alături, să nu-i cauterizeze adînc sufletul, dezamăgind-o pentru totdeauna. Un regret slab, dar persistent, o chinuia, paralel cu o mulțime de gînduri variate și ciudate ce țîșneau, nu intens, ci ca o flacără de o clipă într-o încăpere întunecoasă. Se ridică în ea dorința de a fi bine, de a uita tot ceea ce o neliniștea, de a înăbuși scînteile ce luminau un moment întunericul. Se străduia să întindă o pînză uniformă peste tot, ca să o învăluie, să nu mai știe de dînsa. Toate aceste simțăminte înaintau ca o mare în sufletul ei, umflînd dorințele spre el și retrăgîndu-le într-însa.

Mașina se opri. Coborî automat în urma lui, fără nici o împotrivire, ca într-un mers inconștient; În ea începuse a se face pace. Val o ocroti cu brațul, ajutînd-o să urce cîteva scări, așa cum ajuți pe un bolnav ce ți-e drag. Mereu cu ochii închiși sau poate deschiși, dar cu o pînză opacă peste ei, simți ocrotirea caldă și bună și toate rezistențele din ea se frînseră. Era bine, fără îndoială trebuia să fie bine...

Se trezi în odaia pe care o cunoștea din înșirările la telefon, recunoscu tabloul de lîngă ușă, cîmp copt cu movile de fîn ruginiu, ogarul alb de porțelan de pe masă, fotoliile îmbrăcate în catifea albastră, fereastra deschisă spre grădină, ca o carte verticală cu poze.

Alunecă în fotoliu și nu mai știu nimic. Dacă era noapte ori ziuă... dacă mai trăiau în această clipă alte ființe pe suprafața pămîntului în afară de ea și el... Drumul de acasă de la dînsa pînă aci îi păru atît de depărtat... Fără îndoială, îi trebuiseră ani ca să-l parcurgă.

Era liniște în încăpere. Val se mișca în spatele ei. Ea se încăpățîna totuși să nu-și miște capul... Privirea îi era ațintită drept înainte, agățată de piciorul fotoliului din față. Strîmtă raza vizuală pe o lățime infimă, cu frica să nu cuprindă mai mult decît voia în această fascicolă conștientă... Să nu pătrundă nimic din ceea ce ar fi putut s-o tulbure, s-o nemulțumească. Mai cu seamă pe Val îl ocolea, cu toate că se gîndea că el trebuia să-i fie drag; altfel, n-ar fi plecat de acasă... Piciorul fotoliului privit cu încăpățînare era simplu, de nuc, sprijinit de o rotiță... și asta o liniștea. O ancoră aruncată în lumea reală din amețeala în care plutea.

Capitolul XXXI

Deodată paşii din spatele ei se apropiară ; îl simţi pe Val aproape de dînsa. O undă se stîrni în ea, de durere şi silă, pe urmă încă una, de bucurie, luate toate la întrecere spre o ţintă, de care trebuiau să se izbească. Care dintre ele va ajunge întîi ? Care va rezista ? Bucuria porni din nou, cu o silă, cu o iscodire, nestăpînită, o căutare de ceva nearmonios în aşezarea lui pe marginea fotoliului, în care şedea ea, pretext de a se depărta de el. Dar bucuria aluneca aprinsă, ca o bilă de sodiu pe unda bănuitoare şi ţîşni învingătoare în revărsări calde şi pline. Fiinţa ei se desfăcu bogat, ca o floare dimineaţa, cu bucurie, aşa cum primeşti oaspeţi căzuţi pe nepregătite în cerdac, într-o zi călduroasă de vară, petrecută în plictiseală.

Umărul ei se sprijinea acum în pieptul lui şi capul lui sta aplecat peste capul Bogdanei. Val ridică mîna şi-i scoase uşor pălăria. Nu se împotrivi şi mîna lui alunecă mîngîietor şi tremurat peste păr, atingînd fruntea, lobul urechii. Îi era bine aşa, ca într-un somn, în care toate obstacolele se pun în cale şi treci peste ele cu uşurinţă, plutind. Pielea frunţii se înfioră şi simţi în umărul ei inima lui Val bătînd puternic, ca o altă inimă răsărită brusc acolo. Astfel ar fi putut curge viaţa o veşnicie, nu tulbura cu nimic armonia intimă. Se afla ca în fotoliul ei de acasă, cînd îl simţea tot atît de prezent, de adînc, ca şi acum.

Val se mișcă și Bogdana îi zări picioarele ocolind fotoliul în care ședea, depărtîndu-se o clipă de dînsa, pe urmă fotoliul din față se ocupă cu trupul lui. Nu-l vedea decît pînă la genunchi. Nu voia mai mult.

— Jeanne, uită-te la mine... Lasă-mă să te văd...

O cuprinse groaza. Nu voia să-l vadă... Nu voia să se uite la el... De ce să-l vadă ?... Se simțea nespus de bine așa. Nu dorea nimic mai mult... Închise ochii și își înălță capul. Val se apropie de ea, îi luă bărbia, ridicînd-o spre dînsul ca la un copil. Se aplecă adînc asupra ei și, cînd s-o sărute, ea deschise ochii ca într-o spaimă. Bărbatul îi era străin, cu totul străin. Ochii aproape de ai ei, formau o singură linie aburită, cenușie, de la o tîmplă la alta. Porii de pe pomeții galbeni, îi vedea mari și prăpăstioși ca vîlcelele iar buzele rotunde tremurau ciudat, cu pielea friptă ca de febră.

Nu, nu vreau ! — strigă aproape gemînd — și-l împinse departe. Ridică fruntea și-l privi bine. Îi venea să strige. Nu găsea nici o asemănare cu fotografia trimisă. Ochii strînși, erau rotunzi ca bilele și tulburi, iar fruntea se urca în chelia scorțoasă, pînă departe spre ceafă. Întreaga lui statură era îndesată, bătătorită în ea. Nu-l voia astfel. Nu... O dezamăgire cumplită o învălui, mai mult decît atît, o anumită teamă tîșnită pe neașteptate. Voința, pe care o simțise crescînd în ea rigidă ca o coloană, în jurul căreia se înfășurase ca o iederă pe un pom, dorind aprig să fie bine, se sfărîmase în pulbere... Se uită împrejur, și această privire a ei fu asemănătoare privirii înotătorului îndrăzneț, pornit în larg, atras de mirajul orizontului și de calmul apei, cuprins deodată de furtună. Văzu valurile îngrămădite în jur, zid puternic și înfricoșător, barîndu-i limanul.

Noaptea, care se ripisea, bătea în ferestre, albă, lăptoasă. Grădina cu crengile încremenite în tăcere, cu frunzele lucind a rouă proaspătă, felinarele cu lumina palidă, atîtea elemente calme îi arătau depărtarea de aci, acasă.

Se sculă și se apropie de fereastră. Aerul era rece, transparent, parcă lipit de crengi și case. Intra în ea prin toți porii dilatați de așteptare, prin nări, pe care le simțea reci și lipite, prin buzele întredeschise, răcorindu-i cerul gurii înfierbîntat. Zorile se iveau, luminînd

lucrurile, lumea, pe ea însăşi şi pe Val. Vălurile aşezate pe creier ca o a doua meninge grea şi neagră, se limpeziră.

„Ce caut aci ? Ce caut aci ?“ se întrebă, repetînd în ea întrebarea ca nişte lovituri de ciocan izbite în discul conştiinţei, la început slab, pe urmă din ce în ce mai puternic, cu ecouri prelungite în fiinţă. Valuri metalice şi sonore, amplificate de trupul întreg, muncind să scape de sub cochilia lui, izbind interiorul tîmplei, al timpanului, sunet inversat, transmiţînd undele răscolitoare ale fiinţei împrejur, obiectelor pereţilor, lui Val chiar...

...Şi scaunele începură să vuiască lin apoi mai tare, pereţii se subţiară strîngîndu-se, se întindeau, coarde albe de harfă uriaşă, planuri răsturnate, intrînd unele în altele... Văzu masa tremurînd, crescînd lung, iar aparatul telefonului crescu şi mai mult, cocoţînd receptorul în sus spre tavan trecînd dincolo de el, cu discul mărit ca un cauciuc de maşină şi în fiecare închisoare mică erau alte cauciucuri groase şi negre, ce se învîrteau turtite, dilatîndu-se eliptic, cu cifrele deformate şi lungite ca bastoanele... Între ele Val se înclina în creşterea lui, devenind cînd un Val concav, cînd un Val convex, cu figura prelungă şi umerii coborîţi în sfîrşit la normal. Freamătul din odaie creştea mai tare, cu sunete surde, transmise de la un obiect la altul, de la ea la Val, şi toate se mişcau într-o ameţeală dementă...

„Ce caut aci ?... Ce caut ?“, se întrebă năucă... Şi drumul înapoi îi părea cu neputinţă de străbătut şi rămînerea aici de asemenea.

Scutură din umeri să scape de apăsare. „Plec, plec,“ îşi spuse şi simţi că o dor mîinile, încheieturile, ca după un efort.

Afară, în stradă, se auzeau căruţele rostogolindu-şi roţile grele pe caldarîm... Un oltean striga „Iaurt ! iaurgiu !“, altul „Căpşuni, căpşuni !“ Lumea se trezea. Revăzu odaia ei cu rulourile trase şi lumina aprinsă. Slujnica va voi să intre, poate a şi intrat... O va căuta peste tot... va da alarma... Oare a încuiat uşa către oficiu ?... Va trebui să se întoarcă, să stingă lumina... Cît putea fi ceasul ?... Dacă Adi s-a întors ? Adi... Adi...

Îi păru deodată Adi un bun nepreţuit, ca orizontul, pentru care pornise în largul mării, ca ceva al ei şi pe care acum nu voia să-l scape. Un bun descoperit brusc, în această clipă. Nu un bun. O siguranţă. O linişte. O odihnă. Un adăpost. O geamandură care o chema vag dar neîntrerupt, un adăpost pe crestele valurilor, cu hopuri mari cînd furtuna o înconjura şi cu hopuri mici cînd ea se depărta... Totuşi o platformă, cu ancora bine înfiptă în pămînt.

„Nu, nu pot!" Era un strigăt mut, răsucit într-însa prea tare ca să-l poată grăi. Neacceptarea se întipărea pe trupul ei, întors din nou la fereastră, prin încordarea braţelor sprijinite în podul palmelor de cercevea, prin capul avîntat înainte, printr-o îndîrjire adîncă împotriva a tot ceea ce se afla în spatele el. Om şi lucruri. O vrăjmăşie cumplită împotriva bărbatului, împotriva lui Val, împotriva ei, cea care se amăgise săptămîni cu o imagine falsă, străină, prea mare, prea bună, ca să fie aevea. El o înşelase. Imaginea de pe fotografie era o făgăduinţă, mai mult, o înşelare voită. O promisiune ce nu se afirmase. Pînă a nu o fi văzut, gîndul ei refuzase ideea de a-l vedea. Dar după ce el îi trimise fotografia, hotărîrea venise în grabă, nesocotită. Prin urmare Val o momise cu o poză făcută înainte cu mulţi ani, aranjată, potrivită, falsă.

Val se apropie de ea. Îi simţea paşii, şi mişcarea lui spre dînsa stîrnea aerul din odaie călduţ, îl gonea spre ea încălzindu-i spatele, urechile, obrajii, treptat răcoriţi de atmosfera de afară. Îl simţi lîngă dînsa aproape şi pe urmă obrazul lui lipit de al ei, puţin aplecat, încît gura ei ajungea în colţul ochiului lui, iar bărbia ei i se sprijinea la rădăcina buzelor lui. Pe sub pieliţa fină a gurii ei, zvîcni o vînă mică aflată lîngă pleoapa lui Val. Pleoapa tremura uşor, cu genele întoarse, tremurate şi ele, ca mii de picioruşe fine de paianjen, iar peste bărbia ei se înfăşura respiraţia caldă, fierbinte, ce aluneca pe gît în jos. Deschise ochii încercînd din nou să nu renunţe dar zări fruntea lată ca un cîmp sterp, sfîrşită în dunga ochilor. Sprîncenele stufoase şi negre ca două dungi de păcură, se lăsau în jos peste pleoapele închise, ce palpitau ca o găoacă de nucă, sub care ai vîrît un cărăbuş

ce se căzneşte în salturi mărunte să scape de sub ea, iar mai jos şeaua nasului avîntată, pierdută. Din nou se văzu în două luntri, neştiind pe care să o părăsească şi cu care să meargă mai departe. Toate refuzurile se strînseră iarăşi în capul pieptului, ca un nod şi aştepta să se împrăştie, plesnind ca sămînţa, în mişcări violente. Nu se întîmplă însă nimic. Pieptul se ridica muncit în respirări scurte şi calde. Fără putinţa de a se revărsa, acceptă apropierea cu un început de curiozitate stranie, necăutată. „Cum se va sfîrşi“ ? tremura vag o întrebare. Ieşi dintr-însa. Se desfăcu. Era acum departe iar trupul rămas acolo, lipit de Val, îi primea mîngîierea fără consimţămîntul ei. Trupul primea mîngîierile cu bucurie şi ea simţea tot o bucurie, caldă din pricina trupului căruia îi plăcea, lui singur, nu „ei“, starea aceasta... Se îndoi ca o creangă cu rod, prea încărcată şi greutatea bună ce simţea, o sprijini de Val, bogat, aşa ca dăruirea fructelor toamna, pămîntului livezii. Un echilibru ciudat se înscăuna într-însa în această dedublare stranie, din care fiinţa ei ieşea la suprafaţă, pură, albă, nevinovată... Se făcu mică, strîngîndu-se în marginile trupului, se dori din nou lucru, obiect al bărbatului de lîngă ea, proprietatea lui, dar bogat. Imaginea lui reală se pierdea în conştiinţă cu fiecare clipă ce trecea. Îl vedea mai neclar, depărtîndu-se, fără contur, pe urmă o pată şi în sfîrşit nimic. Doar simţ, mişcare, frămîntare, fără chip şi fără înfăţişare. Mîinile lui alergau pe dînsa uşoare şi cuprinzătoare, rotunjindu-se peste arcurile trupului, desfăcîndu-se ca două frunze late, cînd aprinse, cînd răcoroase, peste spate, peste şolduri...

Se pierdu într-însa orice urmă de ostilitate, de nesupunere. Toate zvîcnirile răzvrătite le potolea, în sfîrşit, alunecarea meşteşugită a palmelor lui, răscolind o mare dorinţă de a asculta, de a aştepta, de a încerca ceea ce avea să vie... Trupul se încorda moale, cu mintea întunecată, rostogolită la o parte ca un bolovan, alături de drumul pe care porneau caretele marii bucurii...

Nu-şi simţea trupul ca întotdeauna alcătuit din oase şi nervi, cu membre prinse în încheieturi. Avea un trup ciudat, subţire şi elastic, plinuţ şi greu, cu şale ce se îndoiau fără durere, în unghiuri bogate, cu spate ce se frîngea

viu și ager, cu brațe răsucite plăcut, lipsite de încheieturi. Numai carne, rotundă și caldă, cu fibre atente la o singură poruncă... Dar deodată, zbaterea se liniști. Un calm adînc ca înaintea unei prevestiri o cuprinse neașteptat. Corpul urmărea cu urechile simțurilor fără nici o zvîcnire care ar fi risipit momentul, prefăcut într-o apă moale și bună, pe luciul căreia barca era gata de a lipită de dînsa. Odată cu această apropiere, metalul truporni. Greutatea trupului lui o simți acum apropiată, pului tresări cu unde puternice, definitive, mai tari decît voința ei... Ea recunoscu sunetul schimbat, neobișnuit timpanului ei.

Fluviul vijelios, ce-i purtase ființa la vale spre marea cataractă, încremeni brusc, cu toate undele oprite în loc. Rămînea o cale atît de lungă pînă la apele ce ar fi prăbușit-o din înălțime, în pulverizări fine și ametitoare, drum pe care înțelese că nu-l va putea străbate niciodată, oprită brusc de împotrivirile simple dar definitive ale alcătuirii ei, țîșnite deodată în cale.

Se zvîrcoli, căutînd să scape, ca cineva adormit, căzut deodată în apă. cu disperare, cu întreaga conștiință prezentă în ea.

— Cine ești ? Mi-e frică ! Nu-ți văd fața...

Val rămase o clipă năuc. Rotula genunchiului alunecă fără putere de a-l mai susține... Mîinile viguroase, și triumfătoare o clipă, se desfăcură parcă într-un lichid consistent, fără contur și trupul întreg, golit și inutil, și-l simți străin, cu greutatea capului umplut cu plumbi, atîrnat de dînsul.

Căzu alături de ea, prăbușit din splendoarea înălțimii la care fusese, ca un copac trăsnit. Bogdana îi simți căderea grea, ca un bolovan rostogolit peste dînsa. Fîșii, fîșii se depărtau de pe gîndul ei întunecat, pierdut pînă în acea clipă. Nu... Nu se întîmplase nimic... răsuna în ea. Lumina intra pe fereastră, albă și curată, strada vuia de lume, clopotul tramvaiului se auzea tot mai insistent. „Ce-a fost ?“ Se dezmetici ea definitiv. Unde se află ? Cît timp trecuse ? ! „A fost ceva ?“ ...Întrebările se rostogoleau în ea dezordonat, fără răspunsuri, în timp ce cu mîinile acum ale ei, din totdeauna, își aranja pe cap pălăria. „Unde e un ceas, unde ?“ se întrebă bîjbîind în

sine. Auzea un tic-tac liniştit, rece, undeva în odaie, dar auzul tulburat nu-i putea prinde direcţia. Se învîrtea în încăpere în panică, ochii lunecau peste mobile în căutarea lucrurilor ce-i aparţineau, trecînd peste ele, orbi, şi peste canapeaua, pe care Val, prostit, sta nemişcat cu faţa în jos, ca un războinic învins. Nu-l vedea, nu vedea decît ziua care înainta şi n-auzea decît uruiala dimineţii ce creştea. Mişcă mîinile în neştire, punînd de nenumărate ori degetele pe acelaşi obiect, vîrîndu-l în geantă şi scoţîndu-l năuc. „Niciodată n-am să fiu gata, niciodată.“ Trebuia să se grăbească să stingă lampa de pe măsuţă. Părea preocupată numai de acest fapt ce luase proporţii uriaşe în ea. Dacă femeia, neauzindu-i răspunsul, va fi crezut că a murit. Va face zgomot... Va sparge uşa... vor auzi vecinii... Şi domnul cel tînăr, cu doamna din casa de alături şi pisicuţa şi fetele tinere de peste drum, care la ora asta se pregătesc să joace tenis... Şi Adi... O ură cumplită pe omul care sta nemişcat, după ce provocase această răvăşire, o înecă. O sudoare rece îi îmbrăcă pielea, ca o cămaşă udă. Se dori în patul ei, sub învelitoarea de puf cald. Dorinţa aceasta îi crescu brusc în conştiinţă, ca ceva ce trebuia neapărat să îndeplinească. Nu mai avea nici un gînd altul şi tot ceea ce o frămîntase pînă atunci, se prăbuşi, înălţîndu-se doar această stranie necesitate de a se vedea în patul ei. Locul acela îi deveni deodată preţios şi violent necesar, năruind orice alt vis. Ieşi pe uşă, cu capul avîntat înainte, îmbrăcată în sudoare îngheţată, mînată de trebuinţa trupului de a se simţi la adăpost şi curată ca lacrima.

Maşina goni pe străzi, întretăindu-se cu faetoanele lăptarilor cu lumea zorilor. Se trezi urmărind oamenii rari, pe care îi întîlnea. De cînd nu mai văzuse oraşul la ora aceasta matinală ? Trecători cu spatele aplecat, cu umerii umili încovoiaţi... la Rond întîlni cîţiva coşari, iar cînd trecu cheiul, maşina ocoli nişte lucrători grăbiţi. La Capul Podului mişcarea era în toi, mici funcţionari şi fete de serviciu se grăbeau spre oraş. Cu cît ziua se desfăşura mai albă, se coborau în stradă, ca într-o anticameră vastă a muncii zilnice, întîi oameni nevoiaşi cu munci grele, pe urmă din ce în ce fiinţe mai drepte, mai bine îmbrăcate.

Mașina se opri mai încolo și Bogdana coborî amețită. Nu formulase nici o idee și nici un răspuns la o stare nouă, pe care ar fi întîmpinat-o. N-o mîna decît un singur gînd, acela de a se vîrî odată în pat și pe urmă, putea să se întîmple orice. Deschise portița, curtea era pustie... Nu coborîse nimeni încă... De pe gardul din dreapta, pisicuța vecinilor întoarse capul și o privi rotund, atent, pe urmă se azvîrli jos, pierind. Ridică privirea și prin vergelele ruloului tras) zări o dungă galbenă de lumină, lumina aprinsă, pe care trebuia s-o stingă...

Cînd deschise ușa, o părăsiră toate puterile, cu care pornise spre casă. Mobilele îi părură ființe moarte, încremenite, întoarse de la dînsa cu ostilitate. Un strat ușor de praf sta cernut peste ele și i se păru că intră într-o încăpere părăsită cu zece ani în urmă. Covorul moale, pe care călca, îl simți îngroșat ca pluta, refuzîndu-i pasul. Cînd vru să treacă în dormitor, simți un foc în creștet. Se întoarse și văzu bufnița spînzurată în cadra ei de deasupra biroului, acum mai umflată, cu priviri iscoditoare. Singurul martor, ce nu va putea spune însă nimic. Nu-i mai era frică de ea. Era mai tare ca pasărea cobitoare. O învinsese în noaptea asta.

Capitolul XXXII

În dormitor era noapte și totul așa cum lăsase. Dulapul cu ușile deschise, cu o rochie căzută pe jos... pe măsuță o carte cu zăloaga în ea. Sertarul tras cu o grămadă de ciorapi răvășiți în jur... Lămpița mică ardea cuminte, palid iar pantofii de casă zăceau în fața patului cu plapuma dată la o parte, ca în clipa plecării, unul cu fața întoarsă cu tocul în sus și celălalt cu vîrful sub el. Venise acum de undeva ?... Sau era gata de plecare ?!...

O oboseală dureroasă îi stăruia în încheieturi, ca și cînd drumul de întoarcere l-ar fi făcut în mîini și nu pe picioare. Se dezbrăcă toată și goală se vîrî în locul ei cald. O stare bună de calm, de siguranță, de adăpost, o cuprinse. O stare numai a trupului zbătut, frămîntat, obosit acum, mîngîiat de așternutul cald și moale ; stinse lumina și trase plapuma peste cap. Inspiră adînc mirosul așternutului proaspăt, în timp ce gîndul se întorcea mereu înapoi, îndărătnic cu încăpățînare, reconstituind întîmplarea, destrămînd-o dureros, cu ascuțimi în creier și urechi. Paralel cu conștiința siguranței ce o simțea, creștea groaza tuturor posibilităților...

Revăzu pe sub pleoape năzuințele, dorul, încercările ființei ei, începînd cu străinul ce o urmărise în seara de iarnă, continuînd cu Mihai Varlam, cu Priboianu, pînă la Val, strînse împreună într-o aceeași voință de a realiza ceva, ridicîndu-se în sus, măreț. Simțea însă temelia pe care le înălțase, șubredă, și toate zidurile măreției clă-

diri, prăbușindu-se. Niciodată nu se va putea ridica, nu va putea trece dincolo de țarcul îngrădirii ? Ceva răsărea în ultima clipă, poate dintr-însa, poate din afară, oprind-o să înainteze...

Pe urmă se adînci în ea, căutînd vechea sălășluire, starea de trăire resemnată de atîția ani, ochiul mort și fără reacție subiectivă, timpanul ei răbdător și fără rezonanțe intime, trupul închis, sterp și zgîrcit și tot gîndul cuminte de pînă acum. Trase zăvoarele strîngînd în ea sufletul revărsat o clipă peste marginile cupei în care sălășluia spuma albă și curată, crescută peste buze, fără folos. Se făcu mai mică în pat, încolăcindu-se cu genunchii la bărbie, cu capul îngropat în ei, ghemuind focul dintr-însa ce o luase razna, cu gînd de mistuire... Își aminti atunci de pantofii de casă, în care se împiedicase la plecare și pe care atunci voise să-i așeze cuminte, unul lîngă altul, la marginea patului. Fără să se miște, ridică plapuma, își întinse brațul gol pe sub ea, pipăi în jur pe covoraș, nimeri pantofii încălecați și cu ochii închiși îi așează la loc, sfîrșind cu adevărat mișcarea, începută mental la plecare. Cu acest fapt împlinit, înnodă ceasul de hotărîre definitivă și dureros, de ceasul fugii nebune dinainte, rupînd din existența ei fragmentul furtunos și deznădăjduit prin care trecuse.

Adormi cu o flacără amară de regret, plimbată în trupul înfrigurat, strîns în inimă ca o întrebare.

...Dacă Val ar fi fost altfel, ar fi reușit oare să sfarme zidurile ?

Și se mîngîia la gîndul că poate nu !... Dar abia acum simți în ea puterea de a discuta cu Adi...

În loc de postfață:

SILUETE FEMENINE — IOANA POSTELNICU

de

E. LOVINESCU

— Domnul meu, mă zgîrîie la telefon o voce de femeie, puţin cam răguşită, domnul meu, cînd şi cum aş putea să te văd cu literatură ?

— Domnul meu ? — adică domnul domniei voastre — nu am cinstea de a fi, răspunsei irîtat şi de expresia nefirească şi de familiaritatea neaşteptată.

Glasul din telefon protestă ; credea că se exprimase nimerit.

— Aş prefera să binevoiţi a-mi spune simplu şi fără posesive, pe care limba noastră nu le întrebuinţează. Cît despre literatură, vă sînt la dispoziţie, cum sînt oricui, după-amiaza.

— Dar eu nu te cunosc...

— O să mă cunoaşteţi.

— Cum o să intru la dumneata ?

— Punînd mîna pe ivărul uşii...

— Dar dacă e şi altă lume necunoscută ?

— O să vă prezint.

— Vreau să rămîn necunoscută...

— Atunci n-o să vă prezint ; sau, dacă credeţi de cuviinţă, puneţi-vă o mască.

Necunoscuta se arătă dificilă, pretenţioasă şi mai ales familiară.

— O să-mi găseşti literatura bună ? se alintă din nou răguşit.

— Nu pot şti.

— Atunci nu vin.

— Poate că ar fi mai bine. Dar de ce trebuie să o cred bună ?

— Pentru că aşa o cred şi eu şi simt nevoia de a fi întărită în convingerea mea. Literatura pentru mine e un imperativ al existenţei.

— Să-mi dați voie să mă îndoiesc. Literatura nu e în genere o vocație feminină ci bărbătească. La noi nu cunosc decît puține cazuri de vocație feminină — dincolo de relații sentimentale. De obicei e un simplu popas între două aventuri, o forță neîntrebuințată momentan în preocupări mai esențiale.

— Și totuși pentru mine așa e. Scriu în mijlocul împotrivirilor celor din jur și mi-aș da bucuros existența ca să pot face ceva bun.

Vorbe, mă gîndii. Era însă de prisos să mai insist, cînd, deodată, în glasul răgușit și familiar, recunoscui glasul unei doamne în bune relații cu mine dar pierdută din vedere de mulți ani.

— Ia ascultă, zvăpăiato, izbucnii eu de data aceasta și mai familiar decît se arătase necunoscuta, mult ai de gînd să mă fierbi la telefon cu invențiile astea? Crezi că nu te-am recunoscut?

— Cum de m-ai recunoscut? rîse ea zgomotos.

— Cum aș fi putut să nu te recunosc după glas și familiaritatea cu care mi te-ai adresat ca unui vînzător din Lipscani: „Ascultă, băiete, dă-mi trei metri de voile Georgette". Lasă farsa, literatura și vocația, pentru care ai fi în stare să-ți dai existența, și spune-mi ce-ți face băiatul?

Glasul rîse din nou în pîlnie.

— Fetița, vrei să spui.

— Băiatul.

— Apoi eu nu-s zvăpăiata, cu care m-ai confundat.

— Lasă gluma și spune-mi ce dorești de la mine?

— Doresc să-ți citesc un roman.

— Nu te cred capabilă nici de o scrisoare.

— V-am spus că mă confundați, schimbă ea tonul; eu nu-s „zvăpăiata" dumneavoastră, după cum nici dumneavoastră nu sînteți „domnul meu".

— Bine, doamnă, convenii fără convingere, dar, dacă nu sînteți „zvăpăiata", nu-mi pare rău că v-am confundat. V-am putut exprima cîteva aprecieri, pe care n-aș fi îndrăznit altfel să vi le comunic. Iar, dacă stăruiți a vă crede scriitoare, binevoiți a veni mîine pe la cinci, curmai o conversație ce începea să mă încurce prin îndoiala asupra identității persoanei de la celălalt capăt al firului de telefon.

Eram sigur că fusese „zvăpăiata" obișnuită cu astfel de farse și că, prin urmare, nu va veni. La cinci, mă trezii totuși în birou cu o tînără doamnă, frumoasă, cu linia zveltă a lujerului trupului, cu păr ruginiu. Urechea nu-i mai simți asprimea guturală a glasului, iar familiaritatea volubilă îmi păru un dar pe care mi l-ar fi făcut dintr-o atenție personală. Primăvara frumuseții ei nu-mi dădea totuși nici o presimțire prielnică în privința literaturii celor cîteva caiete cu care venise. Dimpotrivă... Fără emoție, îmi citi apoi, bine, inteligent, vreo treizeci de pagini ale începutului unui roman : notații precise, ferme, fără sentimentalism ; viziunea Bucureștilor de la înălțimea unei terase suspendate ; scurt dialog tratînd disonanțele sufletești ale celor doi eroi probabili : pregnantă materializare a unor stări de conștiință produse de o bucată de muzică ; într-un cuvînt, siguranța prezenței unui scriitor de talent.

— Doamnă, o întrerupsei, ajunge ; opinia mea e făcută și nu mai e nevoie deocamdată să continuați. Romanul în sine, pentru moment nu mă interesează ; poate nu e bun, dar n-are importanță. Mă interesează numai faptul cert că sînteți o scriitoare, care, dacă n-a scris o care bună, o va scrie. Am uitat tot, și, impresiile tulburi de la telefon, și mă regăsesc cu bucuria, de oricînd, pe care o simt în clipa descoperirii unui talent.

În timpul micului meu discurs, chipul femeii părea a se neliniști sub paiul canotierului... Era adevărat ori mi se părea numai ? Rărindu-mi cuvintele, privi, încordat. O lacrimă, două.. și apoi o ploaie de lacrimi spasmodice...

— Doamnă ! Ce faceți, doamnă ? mă grăbii spre ea. Ce s-a întîmplat ?

— Ce să se întîmple ? răspunse ea, cînd se potoli puțin. Plîng de bucurie. Am trecut prin toate emoțiile de fată, de soție, de mamă, dar niciodată n-am trecut printr-o emoție atît de puternică. Clipa aceasta reprezintă o mare bucurie a vieții mele.

„Vocația" și viața jucată pe cartea literaturii nu erau, așa dar, niște vorbe ușuratice, aruncate în pîlnia telefonului printre atîtea altele zadarnice.

— Cum rămîne atunci, o întrebai, cu încrederea în literatura dumitale, pe care mi-o proclamai cu atîta convingere ?

— Încredere ? Mă biciuiam eu însămi cu vorbe nesocotite ca să înfrunt o lectură ce mă înspăimînta și îmi dădea insomnii.

În timpul acesta biroul se umpluse de tineri prieteni și de cîțiva scriitori mai maturi și foarte gravi. Mă întorsei către dînșii :

— Citesc de mult în ochii unora dintre dumneavoastră învinuirea că-mi pierd vremea de douăzeci de ani ascultînd încercările tuturor debutanților. Poate ; dar, dacă, în atîta mediocritate, mi se întîmplă la distanțe cît de mari să asist, ca acum, la momentul în adevăr rar al deschiderii la viață a unui talent, îmi ajunge. Lacrima de bucurie căzută din ochii doamnei mă despăgubește de toată truda. E un destin și acesta...

Doamna se numește astăzi în literatură Ioana Postelnicu și a devenit autoarea romanului *Bogdana*, de o maturitate de expresie artistică destul de rară, într-un domeniu de exaltare a simțurilor. Substanța epică a romanului e minimă și nemulțumită în sînul căminului, deși nu lipsită de realități senzuale împinse la violențe plastice ce-i revoltau pudicița, Bogdana caută evadări felurite pînă ce-și închipuie a le fi găsit într-un necunoscut, cu care întîmplarea o pusese în legătură la telefon. Exaltarea acestei dragoste prelungite abstract o aduce după mari dezbateri în casa necunoscutului ; dar și de data aceasta pudoarea ei înnăscută se revoltă. Se reîntoarce acasă în zorii zilei, bucuroasă de a se regăsi neatinsă în cearșafurile curate ale patului ei, — dar și cu vaga speranță că, dacă necunoscutul ar fi fost altfel, poate că s-ar fi împlinit marea izbăvire a fatalității ei organice, s-ar fi putut elibera din cătușele trupului sterilizat de comandamente morale venite de dincolo de dînsa, spre a se putea realiza într-o dragoste, ce o chinuiește cu atît mai mult cu cît o simte mai inaccesibilă și poate chiar nerealizabilă. Atît : un fir subțire între doi stîlpi bine înfipți de o liniaritate matematică, fără nici o abatere pe alături, în ambianța casei, în social. Nu există nimic decît tragica-i obsesie erotică. Pe un cablu izolat de toate presiunile din afară, se scurge un curent de mare frecvență ; cablul rezistă voltajului puternic al unei sentimentalități ce crește din propriile-i abstinențe. Romanul e de o puritate desăvîrșită ; el e tocmai romanul purității, ce ar voi să se elibereze din fatalități venite din fiziologie sau psihologie, nu se știe bine, din acel tulbure necunoscut freudian, unde se amalgamează forțe ce scapă examenului conștiinței ce veghează asupra ei însăși, fără să poată pătrunde dincolo, în obscuritate. Pe o atît de mică substanță epică, scriitoarea a creat drama unei femei, nu prin analize abstracte sau prin acumulare de fapte, de amănunte, de experiențe erotice,

ci limitîndu-și materia la una singură : la dragostea absurdă cu un necunoscut la telefon, gradată, progresînd pînă la exaltare, în care micul aparat de ebonit capătă o personalitate apocaliptică, cu o gură din care se revarsă și în care intră o vîlvătae pasională cu atît mai mare cu cît sporește din propria-i substanță incombustibilă. Romanul nu procedează prin succesiune de amănunte, ci prin largi scene izolate, prin puncte culminate, tratate fiecare aparte, în de sine ; momente puține dar esențiale descrise larg, precis, cu insistența analitică a unor degete ce ar căuta febril într-un morman de jăratec notația, senzația, cuvîntul indispensabil. Scena trecătorului ce i se pare Bogdanei că o urmărește, scena dansului cu Alexandru Priboianu și scena ultimă a întîlnirii cu Val, iubitul ei de la telefon, sînt momente atît de puternic descrise, încît rămîn în amintire în conturul lor definitiv ; tehnica e aceea a scenelor discontinui dar caracteristice, nu a fluențelor succesive de situații.

Ceea ce impresionează în acest roman nu e atît tensiunea, febra, cu care ne-au deprins și alte scriitoare ; nici capacitatea de expresie proaspătă și de figuratie imagistică, prezente și aiurea, ci maturitatea, gravitatea unei forme, care îmbracă cu o rigiditate destul de suplă o sensibilitate ușor inflamabilă, flacără ce circulă fără să-și mistuie cablul rezistent, fără lirism de cuvinte, deși vehiculează însuși lirismul. Febra acestui roman trebuie să-l facă unic, ca și *Tinerețe* a Luciei Demetrius, — în sensul ca să nu se mai repete, ca tot ce e excepțional. Stăpînirea stilului, știința tehnică, cu care sînt izolate momentele esențiale, și apoi descrise cu o putere analitică, împinsă pînă la virtuozitate luată aproape ca scop în sine, calmul, demnitatea expresiei cu care sînt captate efluviile lirice — constituie calitățile pozitive ale romanului de acum și chezășiile celor viitoare, în care, după cum Bogdana caută să se descătușeze din fatalitățile ei psihologice, scriitoarea trebuie să se elibereze din condițiile sexului, ei, ce ar condamna-o altfel perpetuu la lirism, și confesiune.

(*Aquaforte*, București „Editura Contemporană", 1941, p. 316—323.) ; Cu privire la *Bogdana*, roman de Ioana Postelnicu — Editura Socec — București, 1939.

Lector : GRIGORE PATRAȘCU
Tehnoredactor : ION GHICA

Bun de tipar 11.VI.1979. Tiraj 30 090 ex. broșate.
Coli ed. 8,38. Coli tipar 11,25.

Tiparul executat sub comanda 744 la Întreprinderea poligrafică Galați b-dul G. Coșbuc nr. 223 A, Galați Republica Socialistă România

IOANA POSTELNICU

BOGDANA

roman

EDITURA MINERVA